ÇÖZÜM

VİDEO

unicef
her çocuk için

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

ORTAOKUL 7. SINIF

TÜRKÇE DERSİ

SINIF İÇİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ KILAVUZ KİTABI

ÇÖZÜM VİDEO

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde
Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

ORTAOKUL
7. SINIF
TÜRKÇE
DERSİ

SINIF İÇİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ KILAVUZ KİTABI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Erdal KILINÇ - *Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürü*

YAYIN KURULU

Umut Erkin TAŞ - *Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı*
Hayrullah KOLAN - *Araştırma Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı*
Dr. Emel ILICAN
Amine CANIDEMİR
Onur ÖZYOL
Ergül ASLAN
Burçin KARABAY
Mehtap KIZILKAYA
Davut YURTTAŞ

KİTAP YAZIM KOMİSYONU

Prof. Dr. Kemalettin DENİZ, *Gazi Üniversitesi*
Prof. Dr. Yusuf UYAR, *Gazi Üniversitesi*
Doç. Dr. İsmail Yavuz ÖZTÜRK, *Mersin Üniversitesi*
Doç. Dr. Mehmet ŞATA, *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*

KATKI SAĞLAYANLAR

Cihad OKYAR
Derya OVACIK
Elif Ece SARANA TUNAY
Elif Nur ŞEN
Evren DOĞAN
Fatma KARATAŞ
Fatma ŞAŞMAZ
Gülser FINDIK
Hatice ÇUBUK CANER
Kübra Gözde ŞİMŞEK
Merve SARITUNÇ
Netice TOPRAK
Dr. Sezgi DENİZ
Dr. Tuğba ZENGİN
Yasemin YAKIN ŞENOL

GENEL YAYIN NUMARASI

11244

DİZİ NUMARASI

4051

ISBN

978-625-5024-02-2

Bu yayın, "Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF Türkiye iş birliğinde hazırlanmıştır.

Sunuş

Türkçe dersi, öğrencilerin dünyayı anlamlandırmalarına; başkalarıyla etkili iletişim kurmalarına; duygu, düşünce ve hayallerini Türkçenin zengin anlatım olanaklarından yararlanarak ifade etmelerine katkı sağlar. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı; öğrencilerin dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma alan becerilerini bütüncül bir yapıda geliştirmelerini; Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmalarını; söz varlıklarını, dil zevklerini ve dil bilinçlerini geliştirmelerini amaçlamaktadır. Programda dil becerileri; kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, eğilimler ve değerlerle ilişkilendirilmekte; eleştirel düşünme, sorgulama, yorumlama ve problem çözme süreçleri de desteklenmektedir.

7. sınıfta öğrencilerin önceki sınıfta geliştirdikleri anlama becerilerini farklı metin ve içeriklerde daha kapsamlı bir şekilde kullanmalarının yanı sıra değerlendirme, eleştirme ve problem çözme becerilerini kazanmaları beklenmektedir. Ek olarak önceki sınıf düzeylerinde öğrendiklerinden farklı olarak sebep-sonuç ve problem-çözüm metin yapılarıyla özgün metinler oluşturmaları hedeflenmektedir. Diğer sınıf düzeylerinde olduğu gibi dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma etkinlikleri birbirini besleyen bir bütün olarak ele alınmaktadır. Bu süreçte öğrencilerin kavramsal becerilere ek olarak yönetme, anlam oluşturma, çözümleme, içerik oluşturma, kural uygulama ve kendini uyarlama (öz yansıtma) alan becerilerini geliştirmeleri beklenmektedir. Öğrencilerin öğrenme çıktısına dönüştürülen bu becerilere hangi düzeyde ve nasıl ulaştıkları ile kendi öğrenmelerini nasıl gözden geçirdikleri de önemli öğrenme kanıtları olarak değerlendirilmektedir. Bu anlayışta ölçme ve değerlendirme, öğrenme sürecini destekleyen ve geliştiren bir bileşen olarak ele alınmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda süreç ve ürün birlikte değerlendirilmektedir. Sürecin ve ürünün; öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleriyle uyumlu, öğrenci düzeyi ve yaşantısıyla ilişkili görevler vasıtasıyla değerlendirilmesi öngörülmektedir. Farklı ölçme yöntemlerinden yararlanılması ve geri bildirimin sürecin doğal bir parçası olarak kullanılması esas alınmaktadır. Elde edilen öğrenme kanıtları, öğrencinin güçlü yönlerinin ve gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesine yardımcı olmakta; açık ve betimleyici geri bildirimler öğrencinin bir sonraki adımını görmesini kolaylaştırmaktadır. Öğrenci de bu geri bildirimlerden yararlanarak anlam oluşturma ve çözümlemeye ilişkin cevabını, açıklamasını, konuşmasını veya yazılı ürününü geliştirme fırsatı bulmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı ile UNICEF Türkiye Temsilciliği iş birliğinde yürütülen Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında, öğretmenlerin sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarını desteklemek ve öğretim programının bütüncül,

beceri temelli ve geliştirici değerlendirme anlayışının sınıf ortamına yansıtılmasına katkı sağlamak amacıyla kılavuz kitaplar hazırlanmıştır. Bu kapsamda hazırlanan 7. Sınıf Türkçe Dersi Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Etkinlikleri Kılavuz Kitabı, Türkçe öğretmenlerine sınıfta kullanabilecekleri etkinlikler ile ölçme ve değerlendirme aracı örnekleri sunmaktadır.

Kitapta yer alan etkinlikler, 7. sınıf düzeyindeki ölçme ve değerlendirmede öncelikli görülenler arasından seçilerek hazırlanmış ve ilgili öğrenme çıktılarının ait süreç bileşenlerini ihtiva edecek şekilde tasarlanmıştır. Tüm etkinliklerde tema yapısı ve öğrenme kanıtlarına ilişkin esaslar temel alınmıştır. Etkinliklerde öğrencilerin dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini kullanma biçimlerinin, düşünme süreçlerinin ve ortaya koydukları performansların gözlenebilir hâle getirilmesine önem verilmiştir. Kitabın etkili ve amacına uygun biçimde kullanılabilmesi için aşağıdaki hususların dikkate alınması önem taşımaktadır:

- Etkinliklerin, ilgili öğrenme çıktısı ve süreç bileşeninin ele alındığı temada uygulanması önerilmektedir. Her etkinliğin, hedeflediği dil becerileri ve düşünme süreçlerine ilişkin öğrencilerin mevcut durumunu ve gelişimini ortaya koyacak öğrenme kanıtları elde etmek amacıyla kullanılması beklenmektedir.
- Etkinliklerin uygulanmasında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme hızları, ilgi ve ihtiyaçları, öğrenme profilleri ile sınıf ve okul koşullarının dikkate alınması önem taşımaktadır. Gerektiğinde etkinliğin sunuluş biçimi, süresi, kullanılacak materyaller ve sağlanacak destek, hedeflenen öğrenme çıktısı ve süreç bileşenleri korunarak uyarlanabilir. Değerlendirme sonuçlarına göre destekleme ve zenginleştirme çalışmalarından yararlanılabilir.
- Etkinlik süreleri; öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve öğrenme hızları ile görevlerin kapsamı, bilişsel düzeyi ve sınıf koşullarına göre esnek biçimde planlanabilir. Ölçme ve değerlendirme görevlerinin öğrenci düzeyi ve yaşantısıyla ilişkili, açık ve anlaşılır bir yapıda sunulması; ihtiyaç doğrultusunda dijital teknolojilerden, oyunlardan ve farklı materyallerden yararlanılması uygulama sürecini destekleyecektir.
- Çalışma kâğıtlarının, cevap anahtarlarının, kontrol listelerinin, dereceli puanlama anahtarlarının ve diğer ölçme ve değerlendirme araçlarının öğrencinin öğrenme sürecini çok yönlü biçimde ortaya koyacak şekilde kullanılması önem taşımaktadır. Puanlama ve doğru cevap bilgisinin yanında öğrencinin metinden yararlanma biçimi, kullandığı ipuçları ve stratejiler, yaptığı çıkarım ve çözümlemeler, açıklama ve gerekçeleri ile konuşma ve yazma süreçleri de değerlendirmeye dâhil edilmelidir. Elde edilen bulgular, geri bildirimlerin ve sonraki öğretim adımlarının planlanmasına rehberlik etmelidir.
- Kitapta sunulan geri bildirim örneklerinin öğretmene yol gösteren bir çerçeve olarak ele alınması ve öğrencinin ortaya koyduğu somut öğrenme kanıtlarına göre uyarlanması önerilmektedir. Geri bildirimlerde öğrencinin güçlü yönünün, geliştirebileceği noktanın ve uygulayabileceği

bir sonraki adımın açık biçimde belirtilmesi önem taşımaktadır. Ardından öğrencinin cevabını, açıklamasını, konuşmasını veya yazılı ürününü yeniden gözden geçirerek geliştirmesine fırsat verilmesi ve kaydettiği ilerlemenin kısa bir yeniden kontrolle izlenmesi beklenmektedir.

- Etkinliklerden elde edilen sonuçların öğrencilerin güçlü yönlerini, öğrenme ihtiyaçlarını ve dil becerilerindeki gelişimlerini belirlemek amacıyla kullanılması önem taşımaktadır. Bu öğrenme kanıtlarından hareketle öğretim süreci yeniden düzenlenebilir; uygun destekleme veya zenginleştirme çalışmaları planlanabilir ve öğrencilerin gelişimi sonraki etkinliklerde izlenebilir.

Kitabın, sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarında Türkçe öğretmenlerimize yol gösteren; öğrencilerimizin dili anlama, etkili kullanma ve kendi öğrenmelerini geliştirme süreçlerini destekleyen yararlı bir kaynak olmasını diliyoruz.

Etkinliklerde Yer Alan Alt Başlıklar ve Açıklamaları

Tema-Beceri: Etkinliğin öğretim programında yer aldığı temayı ve ilişkili olduğu dil becerisini gösterir. Etkinliğin konusu, bağlamı, kullanılacak metin veya görevler ve öğrenme kanıtları bu tema çerçevesinde ve dinleme/izleme, okuma, konuşma ya da yazma becerisinin programdaki işlevine uygun olarak belirlenir.

Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri: Öğrencinin ilgili tema ve dil becerisi kapsamında hangi Türkçe bilgi ve becerilerini kullanarak nasıl bir performans göstermesinin beklendiğini açıklar. Öğrenme çıktısı ve ona bağlı süreç bileşenleri öğretim programındaki ifadeleriyle esas alınır; etkinlikte toplanacak öğrenme kanıtları ve değerlendirme ölçütleri bu performansları gözlenebilir hâle getirecek biçimde yapılandırılır.

Etkinlik Adı: Etkinliğin temel görevini, içeriğini veya bağlamını kısa ve anlaşılır biçimde yansıtan addır. Başlık, öğrencinin gerçekleştireceği çalışma ile anlamlı bir ilişki kurmasını ve etkinliğin odağını kolayca fark etmesini sağlayacak biçimde seçilir.

Kullanılacak Materyaller: Öğrencinin etkinlikteki görevi gerçekleştirirken yararlanacağı metin, görsel, video, ses kaydı, kart, sözlük gibi somut materyaller ile dijital içerikleri gösterir. Performansı kaydetme, puanlama veya değerlendirme amacı taşıyan araçlar ise bu başlık yerine Ölçme ve Değerlendirme Araçları bölümünde belirtilir.

Ölçme ve Değerlendirme Araçları: Öğrencinin öğrenme çıktısı ve süreç bileşenlerine ilişkin performansından öğrenme kanıtı elde etmek, bu kanıtı kaydetmek ve ölçütlere göre değerlendirmek için kullanılan araçları gösterir. Çalışma kâğıdı, cevap anahtarı, analitik dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, gözlem formu, öz değerlendirme veya akran değerlendirme araçlarına bu kapsamda yer verilir.

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları: Etkinliğin sınıfta hangi sırayla ve nasıl yürütüleceğini açıklar. Uygulama öncesinde amaç ve başarı ölçütlerinin açıklanması, görevin gerçekleştirilmesi, öğrenme kanıtlarının toplanması, öğrencinin ürününü veya performansını gözden geçirmesi, geri bildirim alması, gerekli düzenlemeyi yapması ve gelişimin yeniden kontrol edilmesi gibi adımlar etkinliğin yapısına uygun bir akış içinde bu başlık altında açıklanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme: Öğrencinin etkinlik sürecinde ortaya koyduğu somut öğrenme kanıtlarına dayanan ve performansını geliştirmesine rehberlik eden bilgilerin paylaşıldığı süreci ifade eder. Geri bildirimde öğrencinin güçlü yönü, kanıtıyla birlikte belirtilir. Geliştirebileceği nokta ise başarı ölçütüyle ilişkilendirilir ve hemen uygulanabilecek açık bir "sonraki adım" sunulur. Öğrenciye bu yönlendirmeyi kullanarak cevabını, açıklamasını, konuşmasını veya yazılı ürününü yeniden düzenleme ve gelişimini gösterebilme fırsatı verilir.

Düzey: Öğrencinin gözlenen performansının niteliğini belirtir. Bu niteliğe her bir ölçüt için analitik dereceli puanlama anahtarında yapılan tanımlamalar doğrultusunda karar verilir. Etkinliklerde düzeyler Yetkin, Gelişmekte, Başlangıç ve Performans Gözlenmedi olarak adlandırılmıştır.

Farklılaştırma: Öğrenme çıktısı ve temel değerlendirme odağı korunarak öğrencilerin hazır bulunuşlukları, öğrenme hızları, ilgi ve ihtiyaçları ile öğrenme profillerine göre öğretim ve değerlendirme sürecinin uyarlanmasını ifade eder. İçerik, süreç, materyal, öğrenme ortamı, verilen destek ve ürünün sunuluş biçiminde yapılacak düzenlemeler destekleme ve zenginleştirme başlıkları altında planlanır.

Destekleme: Hedeflenen öğrenme çıktısına ulaşmak için ek zamana, daha fazla somut örneğe, yönlendirmeye veya yapılandırılmış desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerin ilgili beceriyi geliştirmesini kolaylaştıran uygulamaları ifade eder. Model olma, görsel veya sözel ipucu, alternatif temsil, görevi adımlara ayırma, yönlendirici soru, ek örnek, tekrar ve kısa yeniden uygulama gibi destekler öğrencinin gereksinimine göre seçilir; hedeflenen öğrenme çıktısı ve temel performans beklentisi korunur.

Zenginleştirme: Hedeflenen öğrenme çıktısına ilişkin beklenen performansı gösteren öğrencilerin becerilerini daha derin ve farklı bağlamlarda kullanmalarını sağlayan uygulamaları ifade eder. Öğrenilenleri yeni bir duruma aktarma, farklı bakış açılarını karşılaştırma, gerekçelendirme, alternatif çözüm veya anlatım yolları geliştirme, daha karmaşık metin ve görevlerle çalışma ya da özgün sözlü, yazılı veya çoklu ortam ürünü oluşturma gibi çalışmalar bu kapsamda planlanabilir.

İçindekiler

Sıra	Etkinlik Adı	Tema-Beceri	Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	Sayfa No
1	Sensiz Olmaz Kamu Spotu	**1. Tema: Hayat Boyu Gelişim-Dinleme/İzleme**	T.D.7.13. Dinlediğinin/izlediğinin anahtar kelimelerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme *a) Dinlediğinin/izlediğinin içeriğini yansıtan anahtar kelimeleri belirler.* *b) Anahtar kelimelerin dinlediğiyle/izlediğiyle ilişkisini ortaya koyar.*	**14**
2	Zaman Kütüphanesinde Bir Gün		T.Y.7.1. Yazma sürecini yönetebilme *a) Yazma şekli (yazılı üretim ve yazılı etkileşim), amacı, bağlamı ve olanakları doğrultusunda yazma içeriğini, hedef kitlesini, yazma ortamını ve araçlarını belirler.* *b) Yazılı etkileşiminde yazışmayı başlatma, sürdürme, sonlandırmayla ilgili selam, hitap vb. kalıp ifadeleri kullanır.*	**21**
3	Gerçek Kahraman	**2. Tema: Bir Hilal Uğruna-Okuma**	T.O.7.22. Okuduğunu değerlendirebilme *a) Değerlendirme ölçütüne karar verir.* *b) Metni ölçüte göre inceler.* *c) Metindeki unsurları belirlediği ölçütle karşılaştırır.* *ç) Karşılaştırma sonucundan hareketle bir yargıya ulaşır.*	**28**
4	Millî Mücadele Sergisi: Kahraman Çocuklar		T.Y.7.11. Değerlendirmesini yazılı olarak ifade edebilme *a) Değerlendirme ölçütüne karar verir.* *b) Olay, bilgi, durum vb.ni ölçüte göre inceler.* *c) İnceleme sonuçlarını belirlediği ölçütle karşılaştırır.* *ç) Karşılaştırma sonucunda ulaştığı yargıya yazısında yer verir.*	**34**

5	Dinlemenin Önemi	**3. Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler-Konuşma**	T.K.7.6. Yaratıcı konuşma yapabilme *a) Alışılmışın dışında konu, varlık vb. unsurları belirler.* *b) Kurguladığı unsurları birbiriyle ilişkilendirir.* *c) Bunları gözlem, deneyim, hayal gücüyle vb. zenginleştirerek özgün bir anlam oluşturur.*	**38**
6	İletişim Sorunları		T.K.7.20. Düşünceyi geliştirme yollarını *kullanarak konuşmasını yapılandırabilme* *a) Kullanacağı düşünceyi geliştirme yollarını belirler.* *b) Düşünceyi geliştirme yollarını konuşma içeriğiyle uyumlu şekilde kullanır.*	**43**
7	Acelem Var		T.Y.7.5. Yaratıcı yazı yazabilme *a) Alışılmışın dışında konu, varlık vb. unsurları belirler.* *b) Kurguladığı unsurları birbiriyle ilişkilendirir.* *c) Bunları gözlem, deneyim, hayal gücüyle vb. zenginleştirerek özgün bir anlam oluşturur.*	**48**
8	Kültürümüzde Mektup	**4. Tema: Türk Sanatı-Dinleme/İzleme**	T.D.7.10. Dinlediğini/izlediğini yorumlayabilme *a) Dinlediğindeki/izlediğindeki olay, bilgi, durum vb.ni inceler.* *b) Dinlediğindeki/izlediğindeki olay, bilgi, durum vb.ni kaynağın, dinleyicinin/izleyicinin veya bunların dışında bir başkasının bakış açısını dikkate alıp genişleterek veya daraltarak dönüştürür.* *c) Dinlediğindeki/izlediğindeki olay, bilgi, durumu vb.ni seçilen bakış açısıyla kendine özgü bir biçimde yeniden ifade eder.*	**52**

9	Yaşamı Yansıtmak: Geleneksel Türk İşleme Sanatı	**4. Tema: Türk Sanatı-Okuma**	T.O.7.24. Metni eleştirebilme *a) Metnin içeriğini sorgular.* *b) Sorguladıklarıyla ilgili akıl yürüterek olumlu ve/veya olumsuz yargıya ulaşır.* *c) Olumlu yargıya yönelik gerekçe ve/veya olumsuz yargıya yönelik alternatif sunar.*	**57**
10	Bir Eser, Üç Farklı Bakış Açısı		T.K.7.13. Yorumunu sözlü olarak ifade edebilme *a) Yorumlayacağı olay, bilgi, durum vb.ni inceler.* *b) Olay, bilgi, durum vb.ni bağlamdan kopmadan, farklı bakış açısıyla, genişleterek veya daraltarak dönüştürür.* *c) Olay, bilgi, durum vb.ni belirlenen bakış açısıyla kendine özgü biçimde konuşmasında yeniden ifade eder.*	**64**
11	Ebru Sanatı		T.Y.7.13. Eleştirisini yazılı olarak ifade edebilme *a) Eleştireceği olay, bilgi, problem, durum vb.ni sorgular.* *b) Sorgulanan olay, bilgi, problem, durum vb.ne ilişkin akıl yürüterek olumlu ve/veya olumsuz yargıya ulaşır.* *c) Ulaştığı yargıya yazısında yer verir.*	**70**
12	Bir Kitap, Bin Dünya	**5. Tema: Okuma Kültürü-Dinleme/İzleme**	T.D.7.17. Dinlediğinde/izlediğinde kullanılan ikna tekniklerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme *a) Dinlediğinde/izlediğinde başvurulan ikna tekniklerini belirler.* *b) İkna tekniklerinin içerikle ilişkisini ortaya koyar.*	**76**

13	Dijital Ayak İzi	**5. Tema: Okuma Kültürü-Okuma**	T.O.7.11. Metni yorumlayabilme *a) Metindeki olay, bilgi, durum vb.ni inceler.* *b) Metindeki olay, bilgi, durum, vb.ni yazarın, okurun veya bunların dışında bir başkasının bakış açısını dikkate alıp genişleterek veya daraltarak dönüştürür.* *c) Metindeki olay, bilgi, durum vb.ni seçilen bakış açısıyla kendine özgü bir biçimde yeniden ifade eder.*	**82**
14	Ali Artık Okuyor		T.O.7.25. Metindeki probleme çözüm üretebilme *a) Metinde yer alan olay ya da durumu problem biçiminde tanımlar.* *b) Olay ya da durumun problemli yönünü özetler.* *c) Ön bilgi, gözlem ya da veriye dayanarak probleme alternatif çözümler üretir.* *ç) Akıl yürüterek en uygun çözümü belirler.* *d) Problem çözme sürecini değerlendirir.*	**87**
15	Okuma Dostu E-Kitap Uygulaması Tasarlıyoruz!		T.Y.7.14. Problem çözümüne yönelik yazabilme *a) Olay, bilgi, durum vb.ndeki problemi tanımlar.* *b) Problemi özetler.* *c) Ön bilgi, gözlem ve veriye dayanarak probleme çözümler üretir.* *ç) Akıl yürüterek en uygun çözümü belirler.* *d) Problem çözme sürecini değerlendirir.*	**93**

16	Sosyal Medya Salgını: İptal Kültürü	**6. Tema: Hak ve Sorumluluklarımız -Dinleme/İzleme /**	T.D.7.7. Üst düzey çıkarımlar yoluyla dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirleyebilme *a) Dinlediğinin/izlediğinin bütününden bağlama dair ipuçlarını bulur.* *b) Ön bilgileri ve ipuçlarından hareketle anlamı belirler.*	**100**
17	Taklit ve Korsanla Mücadele Kamu Spotu		T.D.7.22. Medya içeriğini sorgulayabilme a*) Medya içeriğini inceler.* *b) İçeriğe yönelik sorular sorar.* *c) Sorular doğrultusunda bilgi toplar.* *ç) Ulaştığı bilgiden hareketle içeriği değerlendirir.* *d) Değerlendirmesinden hareketle yargıya ulaşır.*	**107**
18	Çocuk Hakları Neden Önemlidir?		T.O.7.13. Bilgilendirici metinde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme *a) Metin yapısından hareketle önemli bilgileri belirler.* *b) Bilgiler arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.*	**113**
19	Farklı Görüşler, Güçlü Gerekçeler	**6. Tema: Hak ve Sorumluluklar-Konuşma**	T.K.7.16. Sözlü olarak tartışabilme *a) Düşüncelerini savunurken önermelerine yönelik mantıklı temellendirme yapar.* *b) Varsa söylenenlerdeki tutarsız, geçersiz görüş ve bilgiyi tespit eder.* *c) Doğru görüş ve bilgiyi kabul eder; tutarsız, geçersiz görüş ve bilgiyi çürütür.*	**119**

ETKİNLİKLER

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

1. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	1. Tema: Hayat Boyu Gelişim-Dinleme/İzleme
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.D.7.13. Dinlediğinin/izlediğinin anahtar kelimelerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme *a) Dinlediğinin/izlediğinin içeriğini yansıtan anahtar kelimeleri belirler.* *b) Anahtar kelimelerin dinlediğiyle/izlediğiyle ilişkisini ortaya koyar.*

Etkinlik Adı: Sensiz Olmaz Kamu Spotu

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1),
"Sensiz Olmaz" kamu spotu

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı ve Değerlendirme Rehberi (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır ve "Sensiz Olmaz" kamu spotu bütünüyle izletilir. İhtiyaç görülürse ilgili bölümler yeniden izletilebilir.
3. Ek-1'in a bölümünde görseldeki kelime ve kelime grupları arasından kamu spotunun içeriğini en iyi yansıtan beş anahtar kelime veya kelime grubu belirlenir.
4. Ek-1'in b bölümünde seçilen anahtar kelimelerden üçü için videodaki bir olay, davranış veya ifadeye dayalı kanıt yazılır ve anahtar kelime ile içerik arasındaki ilişki açıklanır.
5. Ek-1'in c bölümünde seçilen beş anahtar kelimenin birlikte kamu spotunun içeriğini neden yansıttığı açıklanır. Açıklamada kelimelerin ortak ilişkisine yer verilmesi beklenir.

6. Seçilen anahtar kelimeler istenirse bir kelime bulutunda görselleştirilir. Renk, boyut ve yerleşim gibi görsel tercihler değerlendirmeye dâhil edilmez.
7. Çalışmanın tamamlanması için yeterli süre verilir.
8. Yanıtlar Ek-2'deki cevap anahtarı ve değerlendirme rehberinden yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt profilindeki kanıtlara göre sözlü geri bildirim verilir, gerekli görülen bölümün düzeltilmesi veya yeniden denenmesi için fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Seçtiğin anahtar kelimeleri kamu spotundaki olay, davranış veya ifadelerle ilişkilendirmen güçlü bir yön. Video kanıtlarını kullanarak seçim gerekçelerini açık hâle getirmişsin ve beş kelimenin ortak mesajını görünür kılmışsın. Bir sonraki çalışmada ortak ilişkiyi tek bir cümlede ifade etmen çözümlemeni daha da güçlendirebilir.
Gelişmekte	Kamu spotunun içeriğini yansıtan birden fazla uygun anahtar kelime belirlemiş ve bunları videodaki kanıtlarla ilişkilendirmişsin. Ancak seçtiğin kelimelerden birinde kanıt ile seçim gerekçesi arasındaki bağ açık değil. Bir sonraki denemede bu kelimeyi videodaki tek bir olay, davranış veya ifadeyle doğrudan ilişkilendirmen uygun olabilir.
Başlangıç	Kamu spotuyla ilişkili en az bir anlamlı anahtar kelime belirlemen başlangıç kanıtı sağlıyor. Kelime ile içerik arasındaki ilişkinin nedeni henüz yeterince görünür değil. İlgili bölüm yeniden izlendikten sonra tek bir kelime için "Bu kelimeyi seçtim çünkü videoda ..." cümlesini tamamlaman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ölçütlerine ilişkin değerlendirilebilir bir yanıt bulunmamaktadır. Kamu spotunun kısa bir bölümü yeniden izletilebilir, bir anahtar kelime-içerik ilişkisi örnek olarak gösterilebilir ve öğrencinin aynı bölümü yeniden denemesine fırsat verilebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Öğrencinin yalnız eksik görülen ölçütüne yönelik destek verilebilir.
- Anahtar kelime belirlemede zorlanıyorsa seçenekler arasından üç güçlü aday seçmesi sağlanabilir, ilişki açıklamada zorlanıyorsa "Anahtar kelime - Videodaki kanıt - İlişki" düzenleyicisi kullanılabilir.
- İlgili bölüm yeniden izletildikten sonra yalnız eksik bölümün tekrar denenmesi sağlanabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden verilen görselde bulunmayan iki yeni anahtar kelime veya kelime grubu önermeleri; her birini videodaki bir olay, davranış veya ifadeyle ilişkilendirerek gerekçelendirmeleri istenebilir.
- İkinci bir kısa kamu spotu kullanılırsa aynı öğrenme çıktısı korunarak iki içerik için belirlenen anahtar kelimelerin hangi ortak mesajları yansıttığı karşılaştırılabilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Sensiz Olmaz Kamu Spotu

Öğrencinin Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

DİNLEME/İZLEME İÇERİĞİ: SENSİZ OLMAZ KAMU SPOTU

Karekodu okutunuz.

A. Aşağıdaki görselde-kelime bulutunda- yer alan kelime ve kelime gruplarını inceleyiniz. Kamu spotunun içeriğini en iyi yansıttığını düşündüğünüz beş anahtar kelime veya kelime grubunu belirleyiniz.

1.	2.	3.	4.	5. .....

B. Seçtiğiniz anahtar kelimelerden üçünü aşağıdaki tabloya yazınız. Her kelime için videodaki ilgili bir olay, davranış veya ifadeyi belirtiniz ve bu kanıtın kelimeyle ilişkisini açıklayınız.

Anahtar kelime / kelime grubu	Videodaki olay, davranış veya ifade	Kelime ile içerik arasındaki ilişki
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

C. Belirlediğiniz beş anahtar kelime veya kelime grubunun birlikte kamu spotunun içeriğini neden yansıttığını açıklayınız. Yalnızca kelimeleri sıralamak yerine aralarındaki ortak ilişkiyi belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

İsteğe bağlı görselleştirme: Seçtiğiniz beş anahtar kelimeyi bir kelime bulutunda düzenleyebilirsiniz. Renk, boyut ve yerleşim değerlendirmeye dâhil değildir.

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Bölüm a

Kaynak etkinlikte içeriği en iyi yansıtan temel anahtar kelimeler: İyilikseverlik, fedakârlık, dayanışma, merhamet ve duyarlılık.

Değerlendirme notu: Kaynak dosyada "kelime ve kelime gruplarının hepsi işaretlenebilir" ifadesi ile bu beş kelimenin "metni en iyi yansıtan" kelimeler olduğu bilgisi birlikte yer almaktadır. Görev, bu belirsizliği gidermek için içeriği en iyi yansıtan beş anahtar kelimeyi belirlemeye odaklanır.

Bölümü b

Tek bir cümle kalıbı beklenmez. Öğrenci, seçtiği üç anahtar kelimenin her biri için videodaki ilgili bir olay, davranış veya ifadeyi belirtmeli ve bu kanıtın anahtar kelimeyle ilişkisini açıklamalıdır. Videodaki kanıtı göstermeyen, yalnızca sözlük tanımı niteliğindeki açıklamalar yeterli kanıt sayılmaz.

Bölüm c

Öğrenci, beş anahtar kelimenin ortak biçimde kamu spotunun içeriğini nasıl yansıttığını açıklamalıdır. Yalnızca kelimeleri tekrar etmek yeterli değildir, kelimeler arasındaki ortak ilişki ve içerikle bağlantı görünür olmalıdır.

Açıklama: Performans düzeyi kararı Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarıyla verilir. İsteğe bağlı kelime bulutunun görsel tasarımı puanlamaya dâhil edilmez.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Kamu spotunun içeriğini yansıtan anahtar kelime veya kelime gruplarını belirleyebilir.
- Seçtiği anahtar kelimeleri videodaki olay, davranış veya ifadelerle ilişkilendirerek gerekçelendirebilir.
- Belirlediği anahtar kelimelerin birlikte kamu spotunun içeriğini nasıl yansıttığını ortak bir ilişki kurarak açıklayabilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
İçeriği yansıtan anahtar kelimeleri belirleme (a)	Kamu spotunun temel vurgularını temsil eden beş anahtar kelime veya kelime grubunu seçer, seçimleri içerikle tutarlıdır.	İçeriği yansıtan birden fazla uygun anahtar kelime seçer, seçimlerden biri veya ikisi videodaki temel vurguyu doğrudan yansıtmaz.	Yönlendirmeyle içerikle ilişkili en az bir anlamlı anahtar kelime belirler, diğer seçimleri oluşturmakta desteğe ihtiyaç duyar.	İçeriği yansıtan değerlendirilebilir bir anahtar kelime seçimi bulunmaz.
Anahtar kelimeleri içerik kanıtıyla ilişkilendirme (b)	Seçtiği üç anahtar kelimenin her biri için videodaki ilgili olay, davranış veya ifadeyi gösterir ve kanıtın kelimeyi neden desteklediğini açıklar.	Üç anahtar kelime için videodan ilgili kanıt verir, kanıtlardan birinin kelimeyle ilişkisini açıklaması açık değildir.	Yönlendirmeyle en az bir anahtar kelimeyi videodaki uygun bir olay, davranış veya ifadeyle ilişkilendirir; gerekçesi sınırlı kalır.	Anahtar kelime ile videodaki içerik arasında değerlendirilebilir bir ilişki kurulmaz.
Anahtar kelimelerin içerikle ortak ilişkisini ortaya koyma (c)	Beş anahtar kelimenin birlikte kamu spotunun içeriğini nasıl yansıttığını ortak bir mesaj veya ilişki üzerinden açıklar, kelimeleri yalnız sıralamakla yetinmez.	Anahtar kelimelerden en az üçü nü ortak bir mesajla ilişkilendirir, diğer kelimeleri bu ortak mesajla ilişkilendirmez.	Yönlendirmeyle en az iki anahtar kelime arasında sınırlı fakat içerikle ilişkili anlamlı bir bağ kurar.	Anahtar kelimelerin içerikle ortak ilişkisine ilişkin değerlendirilebilir bir açıklama bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 puan yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir kanıt başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

2. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	1. Tema: Hayat Boyu Gelişim-Yazma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.Y.7.1. Yazma sürecini yönetebilme *a) Yazma şekli (yazılı üretim ve yazılı etkileşim), amacı, bağlamı ve olanakları doğrultusunda yazma içeriğini, hedef kitlesini, yazma ortamını ve araçlarını belirler.* *b) Yazılı etkileşiminde yazışmayı başlatma, sürdürme, sonlandırmayla ilgili selam, hitap vb. kalıp ifadeleri kullanır.*

Etkinlik Adı: Zaman Kütüphanesinde Bir Gün

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Örnek Ürün ve Uygulama Notu (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki "Yazma Planım" bölümü doldurulur. Yazılı üretim için amaç ve içerik, hedef kitle, yazma ortamı ve kullanılacak araç belirlenir; seçimlerin birbiriyle uyumu kısaca açıklanır.
3. "Zaman Kütüphanesinde Bir Gün" giriş bölümü okunur ve planla uyumlu biçimde hikâye sürdürülür. Sabit cümle sayısı zorunluluğu kullanılmaz, anlamlı bir düğüm ve çözüm oluşturulması beklenir.
4. Yazılı etkileşim kanıtı için hikâye tamamlandıktan sonra kütüphane görevlisine kısa bir teşekkür/geri bildirim iletisi yazılır. İletide uygun selam/hitap, konuyu sürdürmeye yarayan anlaşılır bir gövde ve uygun kapanış kullanılır.
5. Yazma planı ile iki ürün karşılaştırılır; amaç, hedef kitle, ortam ve araç seçimlerinin ürünlerde korunup korunmadığı kısaca kontrol edilir.
6. Öğrencilerin çalışmaları Ek-2'deki örnek ürün ve uygulama notundan yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra gerekli görülen bölümün yeniden düzenlenmesine fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışmasındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Yazmaya başlamadan önce amacını, içeriğini, hedef kitleni, ortam ve aracını birbiriyle uyumlu biçimde planlamış; hikâyeni bu plana uygun sürdürmüşsün. Kütüphane görevlisine yazdığın iletide uygun hitap, açıklama ve kapanış kullanman yazılı etkileşim becerini de göstermiş. Bir sonraki çalışmada farklı bir hedef kitle seçip dil ve ortam tercihini buna göre yeniden planlaman uygun olabilir.
Gelişmekte	Yazma amacını ve hedef kitleni belirlemiş, planla ilişkili bir ürün oluşturmuşsun. Ortam/araç seçiminin gerekçesi veya yazılı iletinin hitap-kapanış ögelerinden biri eksik kalmış. Yazını tekrar oluştururken planındaki her seçiminin yanına neden bu seçimi yaptığının notunu eklemen uygun olabilir.
Başlangıç	Yazma amacını veya hedef kitleni belirtmen başlangıç kanıtı sağlıyor. Planın diğer unsurları ve yazılı etkileşim kalıpları sınırlı kalmış. "Kime, neden, nerede ve hangi araçla yazıyorum?" sorularını cevaplayıp kısa iletine uygun bir hitap ve kapanış eklemen uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	İlgili ölçütte değerlendirilebilir öğrenci kanıtı bulunmamaktadır. Yanlış fakat anlamlı bir deneme 0 olarak değerlendirilmez. Planlama veya yazılı etkileşimin tek bir adımı örnek verilebilir ve ilgili ölçüt için yeniden deneme fırsatı sağlanabilir.

Planlama güçlüğü yaşayan öğrenciye "Ne yazacağım?, Neden yazacağım?, Kime yazacağım?, Nerede/hangi araçla yazacağım?" soruları sırayla verilir. Yazılı etkileşim için örnek bir selam-hitap-gövde-kapanış örneği gösterilir, öğrenci kendi içeriğiyle yeniden yazar.

Farklılaştırma

Destekleme

- Yazma planı seçenekli bir kartla sadeleştirilebilir.
- Hikâye için olay akışı şeması verilebilir.
- Yazılı iletide "Merhaba/Sevgili…, … hakkında sana yazıyorum…, Teşekkür ederim/Görüşmek üzere…" gibi başlangıç ve kapanış örnekleri verilebilir.

Zenginleştirme

- Öğrenciden aynı hikâyeyi farklı bir hedef kitlesi için (örn. arkadaş, okul dergisi okuyucusu) yeniden planlaması ve yalnız plan/ileti bölümünü değiştirerek hedef kitlenin seçimlere etkisini açıklaması istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

A. Yazma Planım

Plan unsuru	Planım
Yazma amacım ve içeriğim	
Hedef kitlem	
Yazma ortamım	
Kullanacağım araç	
Seçimlerim neden birbiriyle uyumlu?	

B. Yazılı Üretim - Zaman Kütüphanesinde Bir Gün

Bir gün okul çıkışında eski bir kütüphane keşfettim. Kapısında "Bu kütüphanede zaman saklanır." yazıyordu. İçeri girdiğimde raflarda kitap yerine yılların dizili olduğunu fark ettim: 2010, 2015, 2020, 2035, 2070… Kütüphane görevlisi bana "Hayat boyu gelişimin için iki yıla gitme hakkın var ve seçtiğin her yıl sana bir özellik kazandıracak." dedi. Benden iki yıl seçmemi istedi.

Hikâyeyi planınıza uygun biçimde sürdürünüz. Anlamlı bir sorun/düğüm ve çözüm oluşturunuz. (Belirli sayıda cümle yazma zorunluluğu yoktur.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C. Yazılı Etkileşim

Hikâyenizin sonunda kütüphane görevlisine kısa bir teşekkür/geri bildirim iletisi yazınız. Uygun bir selam/hitapla başlayınız, ne için yazdığınızı açıklayınız ve uygun bir kapanışla bitiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Bu etkinlikte tek bir doğru hikâye yoktur. Ek-2, öğretmen için örnek ürün ve uygulama notudur; öğrencilerin bu örneği aynen kopyalaması beklenmez.

Örnek Plan:

*Amaç: Hayalî bir deneyim üzerinden hayat boyu gelişimi anlatmak

*Hedef Kitle: Sınıf arkadaşları

*Ortam: Sınıf/okul dergisi

*Araç: Kâğıt-kalem veya uygun dijital yazma aracı

Yazılı etkileşim örneğinde uygun bir selamlama/hitap, kısa açıklama ve kapanış ifadesi yer almalıdır.

> *Örnek ileti: "Merhaba Kütüphane Görevlisi, Bugün yaşadığım zaman yolculuğu bana sabırlı olmayı ve öğrendiklerimi paylaşmayı hatırlattı. Bana bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim. Görüşmek üzere..."*

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri

- Yazma amacını ve bu amaca uygun içeriği belirleyebilir.
- Hedef kitlesini belirleyip yazısında da buna uygun dil ve ayrıntı seçimleri yapabilir.
- Yazma ortamı ve aracını amaç, hedef kitle ve olanaklarla uyumlu biçimde seçebilir.
- Yazma planıyla hikâye ve ileti arasında uyum kurabilir.
- İletiyi uygun selam/hitapla başlatıp konuyu sürdürebilir ve uygun kapanışla sonlandırabilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Yazma amacı ve içeriğini planlama (a)	Yazma amacını ve bu amaca hizmet edecek içeriği açık, birbiriyle uyumlu biçimde belirler; ürününde bu odağı korur.	Amaç ve içerik belirler, ürünün bir bölümünde amaçtan uzaklaşsa da temel odak anlaşılır kalır.	Yönlendirmeyle anlamlı bir yazma amacı veya içerik odağı belirler ve ürünün sınırlı bir bölümüne yansıtır.	Amaç/içerik planlamasına ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Hedef kitleyi belirleme (a)	Hedef kitlesini belirler ve dil/ayrıntı seçimlerini hedef kitlenin özelliklerine göre düzenler.	Hedef kitleyi belirler ve üründe hedef kitleye uygun en az bir dil/ayrıntı seçimi yapar, başka bir bölümde uygunluk zayıflar.	Yönlendirmeyle hedef kitleyi belirler ve sınırlı bir dil kullanır. Belirlediği hedef kitleye göre uygun ayrıntılar kullanılmamıştır.	Hedef kitleye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Yazma ortamı ve araçlarını belirleme (a)	Yazma ortamını ve aracını amaç, hedef kitle ve olanaklarla uyumlu seçer; seçimini kısaca gerekçelendirir.	Uygun ortam ve araç seçer; seçimlerden birinin amaç/hedef kitleyle ilişkisini açıklar, diğerinin gerekçesi genel kalır.	Yönlendirmeyle amaca uygun bir ortam veya araç seçer ve sınırlı bir gerekçe sunar.	Ortam/araç seçimine ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Plan ile yazılı ürün arasında uyum (b)	Hikâye ve ileti, belirlenen amaç, içerik, hedef kitle ve ortam/araç planıyla tutarlı biçimde oluşturulur.	Hikâye ve ileti planın temel unsurlarıyla uyumludur, ürünlerden birinde plan unsurlarından biri belirgin biçimde zayıf kalır.	Yönlendirmeyle ürünün en az bir bölümünü planındaki bir seçimle ilişkilendirir.	Plan-ürün uyumuna ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Yazılı etkileşimi başlatma, sürdürme ve sonlandırma (c)	İletide bağlama uygun selam/hitapla başlar, konuyu anlaşılır biçimde sürdürür ve uygun kapanış/veda kalıbıyla sonlandırır.	İletide konu anlaşılır biçimde sürdürülür, hitap veya kapanış ögelerinden biri uygun kullanılmaz ya da eksik kalır.	Yönlendirmeyle uygun bir hitap veya kapanış kullanarak sınırlı fakat anlamlı bir yazılı etkileşim oluşturur.	Yazılı etkileşimi başlatma/sürdürme/sonlandırmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 15
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	13-15 Yetkin | 8-12 Gelişmekte | 1-7 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir bir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 yalnız bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa kullanılır.

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

3. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	2. Tema: Bir Hilal Uğruna-Okuma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.O.7.22. Okuduğunu değerlendirebilme *a) Değerlendirme ölçütüne karar verir.* *b) Metni ölçüte göre inceler.* *c) Metindeki unsurları belirlediği ölçütle karşılaştırır.* *ç) Karşılaştırma sonucundan hareketle bir yargıya ulaşır.*

Etkinlik Adı: Gerçek Kahraman

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı ve Uygulama Notu (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki "Gerçek Kahraman" metni okunur. Olay örgüsünü değerlendirmek için kullanılabilecek ölçütlerin anlamları kısaca gözden geçirilir.
3. Nedensellik, gerilim-çözülme dengesi, tutarlılık veya bütünlük/akış ölçütlerinden biri seçilir. Aynı amaca uygun başka bir ölçüt de oluşturulabilir.
4. Metin seçilen ölçüte göre incelenir. Serim-düğüm-çözüm tablosu yalnız incelemeyi düzenlemek amacıyla kullanılır, değerlendirme kanıtı seçilen ölçüte göre yapılan incelemeden elde edilir.
5. Seçilen ölçüte ilişkin en az iki metin kanıtı belirlenir, her kanıtın ölçütü ne ölçüde karşıladığı ve bunun nedeni açıklanır.
6. Karşılaştırma sonuçlarından hareketle olay örgüsü hakkında açık ve gerekçeli bir yargı oluşturulur.
7. Çalışma Ek-2'deki uygulama notundan yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra geliştirilmesi gereken bölümün yeniden düzenlenmesine fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve özgü geri bildirim örneği
Yetkin	Değerlendirme ölçütünü açıkça seçmiş, metinden bu ölçütle ilişkili iki kanıt belirlemiş ve kanıtları ölçütle karşılaştırarak gerekçeli bir yargıya ulaşmışsın. Bir sonraki çalışmada aynı metni ikinci bir ölçütle değerlendirip iki yargının nasıl değiştiğini karşılaştırman uygun olabilir.
Gelişmekte	Ölçütünü belirlemiş ve metinden ilgili kanıtlar seçmişsin. Kanıtlardan birinin ölçütle ilişkisini açıkça gerekçelendirmişsin, diğerinde bağlantı genel kalmış. Geri bildirimden sonra yapacağın denemede ikinci kanıt için "Bu, ölçütün hangi özelliğini gösteriyor?" sorusundan yararlanman uygun olabilir.
Başlangıç	Bir ölçüt seçmen ve metinden bu ölçütle ilişkili tek bir kanıt bulman görevi anlayıp yapmaya çalıştığını gösteriyor. Ancak karşılaştırma yapmakta zorlanmışsın ve ulaştığın yargı sınırlı kalmış. Bir kanıt için "karşılıyor/kısmen karşılıyor/karşılamıyor" kararını verip nedenini tek cümleyle açıklaman uygun olabilir.
Performans Gözlenmedi	İlgili ölçütte değerlendirilebilir öğrenci kanıtı bulunmamaktadır. Yanlış fakat anlamlı bir deneme 0 olarak değerlendirilmez. Tek bir örnek üzerinden ölçüt-kanıt ilişkisi örneklendirilebilir ve ilgili ölçüte yönelik yeniden deneme için fırsat sağlanabilir.

Ölçüt seçmekte zorlanan öğrenciye her ölçüt için metinden tek bir örnek gösterilebilir. Karşılaştırma yapamayan öğrenci "Metinden kanıt - Ölçütte beklenen - Benim kararım" üçlüsüyle tek bir satır doldurur.

Farklılaştırma

Destekleme

- Dört ölçütün öğrenci dostu kısa tanımlarını içeren bir kart ve iki kanıt için yapılandırılmış karşılaştırma tablosu kullanılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrenci aynı olay örgüsünü ikinci bir ölçütle değerlendirir ve iki ölçütün aynı metin hakkında neden farklı yargılar üretebileceğini açıklar.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

GERÇEK KAHRAMAN

1921 yılının soğuk bir kış sabahıydı. Anadolu'da Millî Mücadele bütün zorluklara rağmen devam ediyordu. Cephede savaşan askerlerin yiyecek, giyecek ve cephaneye ihtiyacı vardı. On üç yaşındaki Ahmet, dedesiyle birlikte Çamlıdere Köyü'nde yaşıyor; cephedeki babasından haber bekliyordu.

Bir gün köye cephedeki birliklere acilen cephane götürülmesi gerektiği haberi ulaştı. Yol düşman keşif birlikleri tarafından kontrol edildiği için görev tehlikeliydi. Ahmet de yardım etmek istedi. Köyün yaşlıları, güvenli bölgeye kadar kağnının yanında yürümesine izin verdi.

Yolculuk sırasında yağmurdan zarar gören dar bir köprüyle karşılaştılar. Geri dönmek cepheye ulaşmayı günlerce geciktirecekti. Ahmet çevredeki kalın dalları ve taşları toplamaya başlayarak köprüyü sağlamlaştırmayı önerdi. Köylüler de ona katıldı ve birlikte çalışarak kağnıların geçebileceği bir yol oluşturdular.

Cepheye ulaştıklarında askerler büyük sevinç yaşadı. Subay, Ahmet ve köylülere "Bugün yalnız cephane değil, umut da getirdiniz." dedi. Dönüşte Ahmet dedesine kahramanlığın yalnız savaşmak olup olmadığını sordu. Dedesi, kahramanlığın zor zamanlarda doğru karar vermek, vazgeçmemek ve başkalarının iyiliği için fedakârlık yapmak olduğunu anlattı.

Yıllar sonra Ahmet bu günü torununa anlatırken gerçek kahramanlığın yalnız düşmanı yenmek değil; umudu korumak, birlik olmak ve vatan için elinden geleni yapmak olduğunu söyledi.

Komisyon

A. Olay örgüsünü değerlendirmek için bir ölçüt seçiniz.

Nedensellik: Olaylar birbirini mantıklı neden-sonuç ilişkisiyle doğurur.

☐ Gerilim-çözülme dengesi: Sorun merak uyandırır, çözüm bu merakı tatmin edici biçimde sonuçlandırır.

☐ Tutarlılık: Kişi, mekân ve durumlar metnin ilerleyen bölümlerinde çelişmeden sürer.

☐ Bütünlük/akış: Serim-düğüm-çözüm arasındaki geçişler doğal ve bağlantılıdır.

Kendi ölçütüm (aynı amaca uygun): .....

B. İnceleme notu: Metni serim-düğüm-çözüm bakımından kısaca düzenleyiniz. Bu tablo yardımcıdır.

Bölüm	Bu bölümdeki temel olaylar
Serim	
Düğüm	
Çözüm	

C. Seçtiğiniz ölçüte göre <u>en az</u> iki metin kanıtını karşılaştırınız.

Metinden kanıt	Kararım	Ölçütte beklenen özellik	Neden?
	☐ Karşılıyor ☐ Kısmen ☐ Karşılamıyor		
	☐ Karşılıyor ☐ Kısmen ☐ Karşılamıyor		

Ç. Karşılaştırmanızdan hareketle olay örgüsü hakkında gerekçeli bir yargı yazınız.

Bu metnin olay örgüsü, ...

ölçütü açısından .....

çünkü .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Bu görevde ölçüt seçimi öğrenciye bağlı olduğundan tek bir doğru yargı yoktur. Kanıtın seçilen ölçütle doğrudan ilişkili olması ve yargının karşılaştırma sonucuna dayanması aranır.

• Nedensellik: Cephane ihtiyacı görevi doğurur, hasarlı köprü gecikme sorununu doğurur, Ahmet'in önerisi onarımı ve geçişi sağlar.

• Gerilim-çözülme dengesi: Düşman kontrolü ve hasarlı köprü sorun/merak yaratır, köprünün onarılması ve cephanenin ulaştırılması çözüm oluşturur.

• Tutarlılık: Ahmet'in yardım etme isteği ile daha sonra çözüm önerisi geliştirmesi ve fedakârlık vurgusu birbiriyle tutarlıdır.

• Bütünlük/akış: Köyde başlayan görev, yol engeli ve çözüm birbirini izleyen bağlı olaylar olarak ilerler.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Olay örgüsünü değerlendirmek için amaca uygun bir ölçüt seçebilir veya oluşturabilir.
- Seçtiği ölçüte göre metinden hareketle en az iki kanıt belirleyebilir.
- Belirlediği kanıtları ölçütte beklenen özellikle karşılaştırıp kararını gerekçelendirebilir.
- Karşılaştırma sonuçlarından hareketle olay örgüsü hakkında gerekçeli bir yargı oluşturabilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Değerlendirme ölçütüne karar verme (a)	Metnin olay örgüsünü değerlendirmeye uygun bir ölçüt seçer/oluşturur ve ölçütün neyi sorguladığını açıklar.	Uygun bir ölçüt seçer ve ölçütün temel odağını açıklar, ölçütün bir boyutu açıklamada eksik kalır.	Yönlendirmeyle verilen ölçütlerden birini seçer ve ölçütün odağına ilişkin sınırlı fakat anlamlı bir ifade kullanır.	Ölçüt seçimine ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Metni ölçüte göre inceleme (b)	Seçilen ölçütle doğrudan ilişkili en az iki metin unsurunu/kanıtını belirler ve her birinin ölçütle ilgisini açıklar.	Seçilen ölçütle doğrudan ilişkili en az iki kanıt belirler; kanıtlardan birinin ölçütle ilişkisini açıklar, diğerinin bağlantısı genel kalır.	Yönlendirmeyle ölçütle ilişkili tek bir metin kanıtı belirler ve temel bağlantıyı kurar.	Metni ölçüte göre incelemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Metindeki unsurları ölçütle karşılaştırma (c)	İki kanıtı ölçütte beklenen özellikle karşılaştırır, "karşılıyor/kısmen karşılıyor/karşılamıyor" kararlarını tutarlı gerekçelerle açıklar.	İki kanıt için karşılaştırma kararı verir; kararlardan birini gerekçelendirir, diğerinin gerekçesi genel veya eksiktir.	Yönlendirmeyle tek bir kanıt için ölçütle karşılaştırma yapar ve sınırlı bir gerekçe sunar.	Karşılaştırmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Karşılaştırmadan yargıya ulaşma (ç)	Karşılaştırma sonuçlarına dayanan açık, tutarlı ve gerekçeli bir değerlendirme yargısı oluşturur.	Karşılaştırma sonuçlarıyla ilişkili bir yargı oluşturur, yargıyı kanıtlardan en az biriyle açıkça ilişkilendirir.	Yönlendirmeyle karşılaştırmayla ilişkili kısa ve sınırlı bir yargı oluşturur.	Yargıya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir bir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 yalnız bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa kullanılır.

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

4. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	2. Tema: Bir Hilal Uğruna-Yazma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.Y.7.11. Değerlendirmesini yazılı olarak ifade edebilme *a) Değerlendirme ölçütüne karar verir.* *b) Olay, bilgi, durum vb.ni ölçüte göre inceler.* *c) İnceleme sonuçlarını belirlediği ölçütle karşılaştırır.* *ç) Karşılaştırma sonucunda ulaştığı yargıya yazısında yer verir.*

Etkinlik Adı: Millî Mücadele Sergisi: Kahraman Çocuklar

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1),
Millî Mücadele Sergisi: Kahraman Çocuklar dinleme/izleme içeriği

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Başarı ölçüt düzeylerinin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'de belirtilen "Millî Mücadele Sergisi: Kahraman Çocuklar" videosu izletilir ve videodan değerlendirilecek çocuk kahraman/davranış belirlenir.
3. Verilen ölçütlerden birine karar verilir veya aynı amaca uygun başka bir ölçüt açıkça yazılır.
4. Video seçilen ölçüt açısından yeniden incelenir; ölçütle ilişkili en az iki olay, davranış veya söz kanıt olarak not edilir.
5. Her kanıt için davranışın seçilen ölçütü ne ölçüde karşıladığı ve bunun nedeni yazılır. Bu karşılaştırma yazılı değerlendirme yargısının dayanağını oluşturur.
6. Karşılaştırma sonuçlarından hareketle değerlendirme yargısı içeren paragraf oluşturur, metinden kanıt ve gerekçelerle oluşturulan paragraf ilişkilendirilir.
7. Ürün Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra geliştirilmesi gereken bölümün yeniden yazılmasına fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin yazılı ürünündeki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Değerlendirme ölçütünü amaca uygun seçmiş, videodan bu ölçütle ilişkili iki kanıt belirlemiş, kanıtları ölçütle karşılaştırmış ve karşılaştırmadan hareketle gerekçeli bir yazılı yargı oluşturmuşsun. Bir sonraki çalışmada aynı kahramanı ikinci bir ölçütle değerlendirip yargının değişip değişmediğini incelemen uygun olabilir.
Gelişmekte	Ölçütünü belirlemiş ve videodan ilgili örnekler bulmuşsun. Kanıtlardan birinin ölçütü ne ölçüde karşıladığını gerekçelendirmişsin, diğerinde bağlantı veya final yargıyla ilişki sınırlı kalmış. Yeniden denemede ikinci kanıt için "Bu ölçütü nasıl gösteriyor?" sorusundan yararlanman uygun olabilir.
Başlangıç	Bir ölçüt seçmen ve ona uygun tek bir davranış belirlemen başlangıç kanıtı sağlıyor. Karşılaştırma ve yazılı yargı sınırlı kalmış. Tek bir davranış için "Bu davranış … ölçütünü karşılıyor/kısmen karşılıyor çünkü …" cümlesini tamamlaman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	İlgili ölçütte değerlendirilebilir öğrenci kanıtı bulunmamaktadır. Yanlış fakat anlamlı bir deneme 0 olarak değerlendirilmez. Tek bir davranış üzerinden ölçüt-kanıt ilişkisi örnek verilebilir ve ilgili ölçüte yönelik yeniden deneme fırsatı sağlanabilir.

Ölçüt-kanıt ilişkisi kuramayan öğrenciler için bir video davranışı seçilerek "Bu davranış cesareti/fedakârlığı hangi özelliğiyle gösteriyor?" sorusu sorulabilir. Final paragrafından önce "Ölçüt - Kanıt - Karşılaştırma - Yargı" planı doldurulur.

Farklılaştırma

Destekleme

- Öğrenciye ölçütlerin kısa açıklamaları ve iki kanıt satırlı karşılaştırma tablosu verilebilir.
- Yazılı yargı için "Bana göre …, … ölçütü açısından … çünkü …" başlangıcı seçenek olarak sunulabilir.

Zenginleştirme

- Öğrenciden aynı kahramanı ikinci bir ölçüte göre değerlendirmesi ve iki ölçütün hangi kanıtları öne çıkardığını karşılaştırması istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

MİLLÎ MÜCADELE SERGİSİ: KAHRAMAN ÇOCUKLAR

Karekodu okutunuz.

A. Değerlendireceğiniz çocuk kahraman/davranış:

.....

B. Değerlendirme ölçütünüzü seçiniz veya yazınız.

.....

☐ Cesaret ☐ Vatan sevgisi ☐ Fedakârlık ☐ Sorumluluk bilinci ☐ Dayanışma ☐ Azim
☐ Kendi ölçütüm: .....

C. Videoyu seçtiğiniz ölçüte göre inceleyiniz ve <u>en az</u> iki kanıt yazınız.

Metinden kanıt	Kararım	Ölçütte beklenen özellik	Neden?
	☐ Karşılıyor ☐ Kısmen ☐ Karşılamıyor		
	☐ Karşılıyor ☐ Kısmen ☐ Karşılamıyor		

Ç. Karşılaştırma sonuçlarından hareketle değerlendirme yargınızı kısa bir paragrafla yazınız. Yargınızı kanıtlarınız ve gerekçelerinizle ilişkilendiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri

- Değerlendireceği çocuk kahraman veya davranış için amaca uygun bir ölçüt seçebilir veya oluşturabilir.
- Seçtiği ölçüte göre videodan en az iki ilgili olay, davranış veya sözü kanıt olarak belirleyebilir.
- Kanıtların seçtiği ölçütü ne ölçüde karşıladığını gerekçeleriyle karşılaştırabilir.
- Karşılaştırma sonuçlarından hareketle gerekçeli değerlendirme yargısını kısa ve tutarlı bir paragrafta yazabilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Değerlendirme ölçütüne karar verme (a)	Amaca uygun bir değerlendirme ölçütü seçer/oluşturur ve ölçütün neyi değerlendirdiğini açıklar.	Uygun ölçüt seçer ve ölçütün temel odağını açıklar, ölçütün bir boyutu açıklamada eksik kalır.	Yönlendirmeyle verilen ölçütlerden birini seçer ve ölçütün odağına ilişkin sınırlı bir ifade kullanır.	Ölçüt seçimine ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
İçeriği ölçüte göre inceleme (b)	Seçtiği ölçütle doğrudan ilişkili en az iki olay, davranış veya sözü belirler ve kanıt olarak kullanır.	En az iki ilgili kanıt belirler, kanıtlardan birinin uygunluğu veya ölçütle bağlantısı açık, diğerinin bağlantısı genel kalır.	Yönlendirmeyle ölçütle ilişkili tek bir anlamlı kanıt belirler.	Ölçüte göre incelemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
İnceleme sonuçlarını ölçütle karşılaştırma (c)	Her iki kanıtın seçilen ölçütü ne ölçüde karşıladığını açık ve tutarlı gerekçelerle karşılaştırır.	Her iki kanıt için karşılaştırma kararı verir; kararlardan birini gerekçelendirir, diğer gerekçe genel veya eksiktir.	Yönlendirmeyle tek bir kanıtı ölçütle sınırlı fakat anlamlı biçimde karşılaştırır.	Karşılaştırmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Yargıyı yazılı olarak ifade etme (ç)	Karşılaştırma sonuçlarına dayanan açık bir değerlendirme yargısını kısa, tutarlı bir paragrafta kanıt ve gerekçelerle ilişkilendirerek ifade eder.	Karşılaştırmayla ilişkili bir yargı yazar ve en az bir kanıt/gerekçeyi yargıyla açıkça ilişkilendirir, diğer bağlantı eksik kalır.	Yönlendirme sonucu karşılaştırmayla ilişkili kısa ve anlaşılır bir yargı cümlesi yazar.	Yargıyı yazılı ifade etmeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir bir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 yalnız bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

5. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	3. Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler-Konuşma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.K.7.6. Yaratıcı konuşma yapabilme *a) Alışılmışın dışında konu, varlık vb. unsurları belirler.* *b) Kurguladığı unsurları birbiriyle ilişkilendirir.* *c) Bunları gözlem, deneyim, hayal gücüyle vb. zenginleştirerek özgün bir anlam oluşturur.*

Etkinlik Adı: Dinlemenin Önemi

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır. İletişim ve sosyal ilişkiler bağlamında "İnsanların birbirini dinlememesinden kaynaklanan sorunlar" konusuna uygun bir durum belirlenir.
3. Karakter/kişiler, olay, zaman ve mekân gibi uygun kurgu unsurları planlanır; en az bir unsurun alışılmışın dışında veya farklı bir açıdan ele alınacağı yön belirlenir.
4. Kurgu unsurları ile gözlem, deneyim veya hayal gücü arasında kurulacak anlamlı ilişki Ek-1'e kısa notlarla yazılır.
5. Konuşmada kullanılacak anlatım biçimi ve/veya anlatı kalıbı belirlenir, bu tercihin özgün içeriğe katkısı kısaca açıklanır.
6. Hazırlanan plandan yararlanılarak yaratıcı konuşma sözlü olarak sunulur. Kurgu unsurlarının, kurulan ilişkilerin ve anlatım tercihlerinin doğal bir bütün oluşturmasına dikkat edilir.
7. Planlama kanıtları ile sözlü performans Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarına göre birlikte değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirim verilir ve gerekli görülen ölçüt için kısa bir bölümün yeniden oluşturulmasına fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin konuşmasındaki ve planlama kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin performans kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Kurgu unsurlarından birini alışılmışın dışında ele alman ve bu tercihi olayın gelişimini değiştiren anlamlı bir parçaya dönüştürmen güçlü bir yön. Gözlem/deneyim veya hayal gücü bağlantın konuşmanın doğal akışına yansımış, seçtiğin anlatım biçimi de özgün içeriği destekliyor. Bir sonraki çalışmada aynı olayda farklılaştırdığın unsurun yerine başka bir unsuru değiştirerek anlatının nasıl dönüşeceğini kısaca karşılaştırman uygun olabilir.
Gelişmekte	Konuya uygun bir kurgu kurmuş ve bir kurgu unsurunu farklılaştırmışsın. Gözlem/deneyim veya hayal gücü bağlantısı anlaşılır ancak farklılaştırdığın unsurun olay örgüsüne etkisi veya anlatım tercihin konuşmanın bir bölümünde yeterince görünür değil. Yalnızca kısa bir bölümü yeniden deneyip değişen unsurun olaya ne kattığını açıkça gösterecek biçimde ifade etmen uygun olabilir.
Başlangıç	Konuya uygun bir olay veya karakter belirlemen değerlendirilebilir bir başlangıç kanıtı sağlıyor. Kurgu unsurunu farklılaştırma ve bu değişikliği gözlem/deneyim/hayal gücüyle ilişkilendirme henüz sınırlı. Tek bir karaktere beklenmedik bir özellik ekleyip "Bu özellik olayda neyi değiştiriyor?" sorusuna cevap veren kısa bir bölüm oluşturman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ilgili ölçütüne ilişkin değerlendirilebilir planlama veya sözlü performans kanıtı bulunmamaktadır. Basit bir karakter-olay örneği gösterilebilir, ardından tek bir kurgu unsurunun farklılaştırıldığı bir deneme için fırsat sağlanabilir.

Kurgu oluşturmada zorlanan öğrencilere "Kim?", "Nerede?", "Ne oldu?", "Bu olayı alışılmadık yapan ne?" soruları sırasıyla yöneltilebilir. Gözlem/deneyim bağlantısı kuramıyorsa hayal gücünden yararlanabileceği hatırlatılabilir. Öğrenci yalnız eksik görülen ölçüt için konuşmasının kısa bir bölümünü yeniden oluşturabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Karakter, olay, zaman, mekân ve "farklı açı" kutularından oluşan basamaklandırılmış plan kullanılabilir.
- Öğrenciye bir anlatım biçimi ve bir anlatı kalıbı örnek gösterilebilir, ardından kendi kurgusunda aynı yapıyı farklı içerikle denemesi sağlanabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden aynı olayı, tek bir kurgu unsurunu değiştirerek yeniden anlatmaları ve bu değişikliğin anlatının anlamını nasıl değiştirdiğini açıklamaları istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

DİNLEMENİN ÖNEMİ - YARATICI KONUŞMA PLANI

A. "İnsanların birbirini dinlememesinden kaynaklanan sorunlar" konusuna uygun bir durum belirleyiniz ve kurgu unsurlarını planlayınız.

Kurgu unsuru	Planım	Farklı açıdan ele alacağım yön
Karakter / kişiler		
Olay - zaman - mekân		

B. Kurgu unsurlarınız ile gözlem, deneyim veya hayal gücünüz arasında kuracağınız anlamlı ilişkiyi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C. Kullanacağınız anlatım biçimini ve/veya anlatı kalıbını belirleyiniz. Bu tercihin özgün içeriğinize nasıl katkı sağlayacağını açıklayınız.

Anlatım biçimi	Anlatı kalıbı	Konuşma Sürecime Katkısı

Ç. Planınızdan yararlanarak yaratıcı konuşmanızı sözlü olarak sununuz. Konuşmanızda seçtiğiniz kurgu unsurlarını, kurduğunuz ilişkileri ve anlatım tercihlerinizi doğal bir bütün içinde kullanınız.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Konuşmasında konuya uygun kurgu unsurlarından en az birini farklı bir açıdan ele alabilir.
- Kurgu unsurları ile gözlem, deneyim veya hayal gücü arasında anlamlı ilişki kurabilir.
- Seçtiği anlatım biçimini ve/veya anlatı kalıbını kurgunun ihtiyacına göre kullanabilir.
- Kurgu unsurlarını, kurduğu ilişkileri ve anlatım tercihlerini bir araya getirerek özgün ve konuya bağlı bir konuşma oluşturabilir.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Kurgu unsurlarını farklı açılardan ele alma (a)	Konuya uygun kurgu unsurlarından en az birini farklı bir açıdan ele alır; bu değişiklik olayın, karakterin veya anlatının gelişimini anlamlı biçimde etkiler.	En az bir kurgu unsurunu farklılaştırır, değişikliğin olay veya anlatı üzerindeki etkisi anlaşılır olmakla birlikte bir bölümde yeterince geliştirilmemiştir.	Konuya uygun bir kurgu unsuru belirler ve yönlendirmeyle bu unsura sınırlı fakat anlamlı bir farklılık ekler.	Kurgu unsurlarını farklı açıdan ele almaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Kurgu unsurlarıyla gözlem/deneyim/hayal gücü arasında ilişki kurma (b)	Kurgu unsurları ile gözlem, deneyim veya hayal gücü arasında açık bir ilişki kurar, bu ilişki konuşmanın olayına veya karakterlerine doğal biçimde yansır.	Kurgu ile gözlem, deneyim veya hayal gücü arasında anlamlı bir ilişki kurar; bağlantının konuşmadaki yansıması bir bölümde yüzeysel kalır.	Bir kurgu unsuru ile gözlem, deneyim veya hayal gücü arasında yönlendirmeyle sınırlı fakat anlamlı bir bağlantı kurar.	Kurgu unsurları ile gözlem, deneyim veya hayal gücü arasında değerlendirilebilir bir ilişki bulunmaz.
Anlatım biçimlerini esnek kullanma (c)	Seçtiği anlatım biçimi ve/veya anlatı kalıbını içeriğin ihtiyacına göre kullanır, anlatım tercihi olayın ve özgün fikrin etkisini güçlendirir.	Uygun bir anlatım biçimi veya kalıp kullanır, tercih genel akışı destekler ancak bir bölümde içeriğe katkısı zayıftır.	Yönlendirmeyle bir anlatım biçimi veya kalıbı kullanır, kullanım temel düzeyde olsa da anlatımla ilişkilidir.	Anlatım biçimi veya anlatı kalıbı kullanımına ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Özgün içerik üretme (d)	Kurgu unsurlarını, kurduğu ilişkileri ve anlatım tercihlerini bir araya getirerek konuya bağlı, tutarlı ve kendine özgü bir sözlü içerik oluşturur.	Konuya bağlı ve anlaşılır bir sözlü içerik oluşturur, özgün fikir konuşmanın belirli bir bölümünde görünürken başka bir bölüm daha sıradan kalır.	Konuya bağlı kısa bir sözlü içerik üretir, yönlendirmeyle en az bir özgün ayrıntıyı konuşmasına ekler.	Özgün sözlü içerik üretmeye ilişkin değerlendirilebilir performans kanıtı bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

6. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	3. Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler-Konuşma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.K.7.20. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanarak konuşmasını yapılandırabilme *a) Kullanacağı düşünceyi geliştirme yollarını belirler.* *b) Düşünceyi geliştirme yollarını konuşma içeriğiyle uyumlu şekilde kullanır.*

Etkinlik Adı: İletişim Sorunları

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır. "Dinlememek, saygı duymamak, empati yapmamak, alaycı davranmak" iletişim sorunlarından biri seçilir.
3. Ek-1'deki "Düşünceyi Geliştirme Yolları Haritası" incelenir. Konuşmada kullanılacak üç düşünceyi geliştirme yolu belirlenir ve her yolun seçilen iletişim sorununu hangi yönden açıklayacağı planlanır.
4. Seçilen her yol için konuya bağlı bir örnek cümle veya kısa not hazırlanır. Sayısal verilerden yararlanma seçildiğinde yalnız öğretmen tarafından sağlanan veya doğrulanabilir bir verinin kullanılması gerektiği hatırlatılır.
5. Hazırlanan plandan yararlanılarak kısa bir konuşma gerçekleştirilir. Düşünceyi geliştirme yollarının birbirinden kopuk örnekler olarak değil konuşmanın düşünce akışını açıklayan ve destekleyen bir yapı içinde kullanılması beklenir.
6. Sözlü performans Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Planlama notları gerektiğinde destekleyici kanıt olarak kullanılır. Ölçüt bazlı geri bildirim verilir ve geliştirilmesi gereken ölçüte ilişkin kısa bir konuşma bölümünün yeniden denenmesine fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin sözlü konuşma performansındaki ve planlama kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin performans kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Konuşmanda üç düşünceyi geliştirme yolunu, seçtiğin iletişim sorununa uygun belirlemen ve her birini düşünceni açıklayan bir işleve dönüştürmen güçlü bir yön. Seçtiğin düşünceyi geliştirme yollarını konuşmanın akışına doğal biçimde yerleştirmişsin, örneklerin ve açıklamaların ana düşünceyi destekliyor. Bir sonraki çalışmada aynı düşünceyi farklı bir yol kombinasyonuyla yapılandırıp iki konuşmanın etkisini karşılaştırman uygun olabilir.
Gelişmekte	Konuşma konuna uygun düşünceyi geliştirme yolları seçmiş ve bunları konuşmanda kullanmışsın. İki kullanım düşünceni açık biçimde desteklerken bir düşünceyi geliştirme yolunun konuya katkısı veya konuşmadaki işlevi yeterince görünür değil. Yeniden denediğinde, yalnız bu yolu seçip "Bu kullanım düşüncemi nasıl açıklıyor veya destekliyor?" sorusuna göre ilgili cümleyi yeniden kurman uygun olabilir.
Başlangıç	Seçtiğin iletişim sorunuyla ilişkili en az bir düşünceyi geliştirme yolu belirlemen ve buna uygun anlamlı bir cümle kurman değerlendirilebilir bir başlangıç kanıtı sağlıyor. Diğer düşünceyi geliştirme yollarını seçmek ve konuşmanın akışına yerleştirmek için desteğe ihtiyaç duyuyorsun. Haritadaki düşünceyi geliştirme yollarından seçip bu yol için konuya bağlı tek bir cümle hazırlayarak kısa bir bölümü yeniden sunman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ilgili ölçütüne ilişkin değerlendirilebilir planlama veya sözlü performans kanıtı bulunmamaktadır. Haritadaki düşünceyi geliştirme yollarından birine yönelik örnek verilebilir, ardından seçilen iletişim sorununa uygun bir cümle oluşturularak yeniden deneme için fırsat sağlanabilir.

Düşünceyi geliştirme yolunu belirlemekte zorlanan öğrenciye "Bu kavram nedir?", "Buna hangi somut örneği verebilirsin?", "Neye benziyor/farklı?", "Hangi doğrulanabilir veri bunu destekler?" sorularından uygun olanı yöneltilebilir. Öğrencinin yalnız eksik ölçütü yeniden planlaması ve kısa bir konuşma bölümüyle yeniden denemesi sağlanabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Öğrenciden önce tek bir iletişim sorunu için iki düşünceyi geliştirme yolu seçmesi ve her biri için örnek bir cümle yazması istenebilir.
- Haritadaki tanımlama, örneklendirme, karşılaştırma, benzetme ve sayısal veri yolları öğretmen tarafından kısa örneklerle hatırlatılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden aynı iletişim sorununu farklı bir düşünceyi geliştirme yolu kombinasyonuyla yeniden yapılandırmaları ve hangi yapının düşünceyi daha açık desteklediğini açıklamaları istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Aşağıdaki iletişim sorunlarından birini seçerek kısa bir konuşma planlayınız:

DİNLEMEMEK - SAYGI DUYMAMAK - EMPATİ YAPMAMAK - ALAYCI DAVRANMAK

A. Haritadan konuşmanızda kullanacağınız üç düşünceyi geliştirme yolunu belirleyiniz.

1. yöntem	2. yöntem	3. yöntem

B. Seçtiğiniz her yöntemi konuşmanızın içeriğiyle ilişkilendiriniz.

Düşünceyi geliştirme yolu	Konuşmada kullanacağım örnek cümle / not	Bu kullanım düşüncemi nasıl geliştiriyor?

Açıklama: "Sayısal veri" yolunu seçerseniz yalnızca öğretmeninizin sağladığı veya doğrulanabilir bir veriyi kullanınız.

C. Planınızdan yararlanarak kısa bir konuşma yapınız. Düşünceyi geliştirme yollarını birbirinden kopuk örnekler olarak değil, konuşmanızın düşünce akışını destekleyecek biçimde kullanınız.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Konuşma amacına ve seçtiği iletişim sorununa uygun üç düşünceyi geliştirme yolunu belirleyebilir.
- Seçtiği düşünceyi geliştirme yollarını iletişim sorununun içeriğiyle uyumlu ve doğru işlevle kullanabilir.
- Düşünceyi geliştirme yollarını konuşmanın düşünce akışını destekleyecek biçimde bir araya getirerek konuşmasını yapılandırabilir.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Düşünceyi geliştirme yollarını belirleme (a)	Seçilen iletişim sorununa yönelik uygun üç farklı düşünceyi geliştirme yolunu belirler ve her yolun konuşmadaki işlevini planlar.	Üç düşünceyi geliştirme yolu belirler; iki yol seçilen sorunla açıkça uyumludur, bir yolun konuya katkısı veya planlanan işlevi belirsiz kalır.	Yönlendirmeyle seçilen soruna uygun bir düşünceyi geliştirme yolu belirler ve bu yol için konuya bağlı kısa bir kullanım fikri oluşturur.	Düşünceyi geliştirme yolu belirlemeye ilişkin değerlendirilebilir planlama kanıtı bulunmaz.
Düşünceyi geliştirme yollarını içerikle uyumlu kullanma (b)	Belirlediği üç düşünceyi geliştirme yolu konuya bağlı cümlelerde doğru işlevle kullanır; her kullanım seçilen iletişim sorununu açıklar, somutlaştırır, karşılaştırır veya uygun biçimde destekler.	Üç düşünceyi geliştirme yolunu konuşmasında kullanır; iki kullanım düşünceyi açık biçimde destekler, bir kullanımın işlevi veya konuya katkısı belirsiz kalır.	Yönlendirmeyle seçtiği bir yolu iletişim sorunuyla ilişkili anlamlı bir cümlede kullanır.	Düşünceyi geliştirme yollarını kullanmaya ilişkin değerlendirilebilir sözlü kanıt bulunmaz.
Konuşmayı seçilen yollarla yapılandırma	Düşünceyi geliştirme yollarını konuşmanın akışına doğal biçimde yerleştirir; kullanımlar birbirine bağlanır ve ana düşünceyi geliştirir.	Seçilen düşünceyi geliştirme yolları konuşmanın yapısında yer alır, iki kullanım arasında bağlantı kurulurken bir düşünceyi geliştirme yolu konuşmadan bağımsız kalabilir veya geçişlerde kopukluk görülebilir.	Yönlendirmeyle bir düşünceyi geliştirme yolunu konuşmanın ilgili bölümüne yerleştirir, konuşma akışını sürdürmek için desteğe ihtiyaç duyar.	Seçilen düşünceyi geliştirme yollarıyla konuşmayı yapılandırmaya ilişkin değerlendirilebilir sözlü kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

7. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	3. Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler- Yazma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.Y.7.5. Yaratıcı yazı yazabilme *a)Alışılmışın dışında konu, varlık vb. unsurları belirler.* *b) Kurguladığı unsurları birbiriyle ilişkilendirir.* *c) Bunları gözlem, deneyim, hayal gücüyle vb. zenginleştirerek özgün bir anlam oluşturur.*

Etkinlik Adı: Acelem Var

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Başarı ölçütlerindeki düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki "Acelem Var" giriş bölümü okunur. Kişi, olay, zaman ve mekân unsurları kısa bir planla belirlenir.
3. Kurgu unsurlarından en az birinin alışılmış akıştan farklı bir açıyla ele alınacağı nokta planlanır (ör. sıradaki bir yolcu, şoför, sınav görevlisi ya da farklı zaman/sonuç).
4. Planlanan kurgu unsurları gözlem, deneyim veya hayal gücüyle anlamlı biçimde ilişkilendirilir. Kişisel deneyim paylaşmak istemeyen öğrenciler gözlem veya hayal gücünden yararlanabilir.
5. Geriye dönüş, iç konuşma, diyalog, beklenmedik son, zaman sıçraması gibi anlatım olanakları seçenek olarak sunulur; hepsinin kullanılması beklenmez. Seçilen anlatım yolu özgün içeriğe hizmet edecek biçimde kullanılır.
6. Yaratıcı yazı tamamlanır ve "farklı açı - ilişki - anlatım tercihi - özgün katkı" ögeleri kısa bir kontrolle gözden geçirilir.
7. Ürün Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra geliştirilmesi gereken bölümün yeniden yazılmasına fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin yazılı ürünündeki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Kurgu unsurlarından birini beklenmedik ama bağlama uygun bir açıdan ele almış, bu seçimini gözlem/deneyim/hayal gücüyle ilişkilendirmiş ve anlatım tercihini özgün içeriği güçlendirecek biçimde kullanmışsın. Bir sonraki çalışmada aynı olayı ikinci bir karakterin gözünden yeniden kurman uygun olabilir.
Gelişmekte	Farklı bir açı denemiş ve hikâyene kişisel/hayalî ayrıntılar eklemişsin. Anlatım tekniğinin olayın gelişimine katkısı veya özgün katkının verilen metinden ayrışması sınırlı kalmış. Yeniden denemede seçtiğin tekniğin olayda neyi değiştirdiğini belirginleştirmen uygun olabilir.
Başlangıç	Giriş metnine anlamlı bir devam yazman ve en az bir yeni ayrıntı eklemen başlangıç kanıtı sağlıyor. Farklı açı ve anlatım tercihi sınırlı kalmış. Bir karakteri değiştirip "O olayı nasıl görürdü?" sorusuyla tek bir sahneyi yeniden yazman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	İlgili ölçütte değerlendirilebilir öğrenci kanıtı bulunmamaktadır. Yanlış veya zayıf fakat anlamlı bir deneme 0 değildir. Tek bir kurgu unsuru için örnek verilebilir ve ilgili ölçüte yönelik yeniden deneme fırsatı sağlanabilir.

Farklı açı geliştiremeyen öğrencilere "Olayı sıradaki bir kişi/şoför/sınav görevlisi anlatsa ne değişir?" seçenekleri verilebilir. Özgünlük için hazır bir son verilmez, öğrenciye iki olası yön sorularla düşündürülür.

Farklılaştırma

Destekleme

- Karakter-Olay-Zaman-Mekân kartları ve "Değiştireceğim unsur / Gözlem veya hayalim / Kullanacağım anlatım yolu" planı kullanılabilir. Öğrencinin bütün teknikleri kullanması istenmez.

Zenginleştirme

- Öğrenci aynı olayın kısa bir bölümünü ikinci bir bakış açısından yeniden yazar ve iki anlatımda hangi kurgu unsurunun nasıl değiştiğini açıklar.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

ACELEM VAR

Ahmet, üniversite son sınıf öğrencisidir. Gece boyunca ders çalıştığı için masasında uyuyakalmıştır. Bugün önemli bir sınavı vardır. Bu sınava giremezse okulu bitiremeyecektir. Uyandığında sınava geç kalmamak için evden koşarak çıkar. Otobüs durağında uzun bir sıra görür. Otobüs gelir gelmez en öne geçip "Acelem var." diyerek biner. Sıradaki bazı kişiler tepki gösterir, bazıları sessiz kalır ve olay büyür.

A. Kısa planınızı oluşturunuz.

Plan unsuru	Notum
Farklı açıdan ele alacağım kişi/olay/zaman/mekân	
Bu tercihim olayın akışını nasıl değiştirecek?	
Kullanacağım gözlem/deneyim/hayal ayrıntısı	
Seçeceğim anlatım biçimi/tekniği	
Özgün katkım (karakter, çözüm, diyalog, son vb.)	

B. Planınızdan hareketle yaratıcı yazınızı tamamlayınız. Geriye dönüş, iç konuşma, diyalog, beklenmedik son veya zaman sıçraması gibi anlatım olanaklarından yalnızca metninize hizmet edenleri seçiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Kurgu unsurlarından en az birini bağlama uygun ve farklı bir açıdan ele alabilir.
- Kurgu unsurlarını gözlem, deneyim veya hayal gücü ayrıntılarıyla anlamlı biçimde ilişkilendirebilir.
- Seçtiği anlatım biçimi veya tekniğini olay akışına hizmet edecek biçimde kullanabilir.
- Verilen girişin basit devamını aşan, tutarlı ve kendine özgü bir içerik üretebilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Kurgu unsurlarını farklı açıdan ele alma (a)	Kişi, olay, zaman veya mekân unsurlarından birini/"birkaçını bağlama uygun fakat alışılmış akıştan farklı bir açıyla ele alır ve bu tercihi metinde tutarlı sürdürür.	Farklı bir açı geliştirir ve metnin büyük bölümünde sürdürür, bir bölümde girişteki olağan akışa döner veya farklı açının etkisi zayıflar.	Yönlendirmeyle tek bir kurgu unsurunu sınırlı fakat anlamlı biçimde farklılaştırır.	Farklı açıya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Kurgu unsurlarıyla gözlem/deneyim/ hayal gücü arasında ilişki kurma (b)	Kurgu unsurlarını uygun gözlem, deneyim veya hayal gücü ayrıntılarıyla doğal ve anlamlı biçimde ilişkilendirir; ilişki olayın gelişimine katkı sağlar.	Kurguya ilgili bir gözlem, deneyim, hayal ayrıntısı ekler; ayrıntının olayın gelişimine katkısı bir noktada zayıf veya açıklanmamıştır.	Yönlendirmeyle tek bir anlamlı gözlem, deneyim ve hayal ayrıntısını kurguya bağlar.	Bu ilişkiye yönelik değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Anlatım biçimlerini/ tekniklerini esnek kullanma (c)	Seçtiği anlatım biçimi veya tekniğini metnin amacına ve olay akışına hizmet edecek biçimde esnek ve işlevsel kullanır.	Uygun bir anlatım tercihi kullanır, tekniğin olay akışındaki işlevi bir bölümde yalnız biçimsel kalır.	Yönlendirmeyle tek bir anlatım tercihini sınırlı fakat işlevli biçimde kullanır.	Anlatım tercihini kullanmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Özgün içerik üretme (c)	Farklı açı, kurgu ilişkileri ve anlatım tercihlerinden yararlanarak verilen girişin basit devamını aşan, kendine özgü ve tutarlı bir içerik üretir.	Metinde özgün karakter, olay, çözüm, diyalog katkıları bulunur; bir bölüm giriş metninin beklenen devamı olarak kalır.	Yönlendirmeyle tek bir özgün karakter/olay/çözüm/ diyalog katkısı üretir.	Özgün içerik üretimine ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir bir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 yalnız bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa kullanılır.

8. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	4. Tema: Türk Sanatı-Dinleme/İzleme
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.D.7.10. Dinlediğini/izlediğini yorumlayabilme *a) Dinlediğindeki/izlediğindeki olay, bilgi, durum vb.ni inceler.* *b) Dinlediğindeki/izlediğindeki olay, bilgi, durum vb.ni kaynağın, dinleyicinin/izleyicinin veya bunların dışında bir başkasının bakış açısını dikkate alıp genişleterek veya daraltarak dönüştürür.* *c) Dinlediğindeki/izlediğindeki olay, bilgi, durumu vb.ni seçilen bakış açısıyla kendine özgü bir biçimde yeniden ifade eder.*

Etkinlik Adı: Kültürümüzde Mektup

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), "Kültürümüzde Mektup" dinleme/izleme içeriği

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı ve Değerlendirme Rehberi (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır ve "Kültürümüzde Mektup" dinleme/izleme içeriği, mektup geleneğinin ele alınış biçimine dikkat edilerek izletilir.
3. Ek-1'in a bölümünde içerikte ele alınan olay, bilgi veya durum belirlenir; bu belirlemeyi destekleyen iki bilgi, örnek veya ayrıntı yazılır.
4. Ek-1'in b bölümünde tarihsel, duygusal, sanatsal veya öğrencinin belirlediği başka bir bakış açısı seçilir. Seçilen bakış açısına göre hangi yönün genişletileceği veya daraltılacağı belirlenir ve dönüşüm kısaca açıklanır.
5. Ek-1'in c bölümünde b bölümünde dönüştürülen durum, aynı bakış açısı korunarak öğrencinin kendi ifadeleriyle yeniden ifade edilir.
6. Çalışmanın tamamlanması için yeterli süre verilir.
7. Cevaplar Ek-2'deki cevap anahtarı ve değerlendirme rehberinden yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt profilindeki kanıtlara göre sözlü geri bildirim verilir, gerekli görülen bölümün düzeltilmesi veya yeniden denenmesi için fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kâğıdı kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	İçerikteki durumu iki uygun ayrıntıyla incelemen ve seçtiğin bakış açısına göre kapsamı bilinçli biçimde değiştirmen güçlü bir yön. Yeniden ifadende bakış açısını koruyarak kendi dilini kullanmışsın. Bir sonraki çalışmada dönüşüm sırasında hangi ayrıntıyı neden eklediğini veya çıkardığını daha açık göstermen uygun olabilir.
Gelişmekte	İçerikteki temel durumu doğru belirlemen ve seçtiğin bakış açısını anlatımına yansıtman güçlü bir yön. Genişletme veya daraltma işlemi sınırlı kaldığı için dönüşümün niteliği belirgin değil. Bir sonraki denemede değiştireceğin tek bir ayrıntıyı belirleyip bunun bakış açınla ilişkisini bir cümleyle açıklaman uygun olabilir.
Başlangıç	İçerikte ele alınan duruma ilişkin anlamlı bir belirleme yapman başlangıç kanıtı sağlıyor. Bakış açısı ile yeniden ifade arasındaki bağ henüz sınırlı. İçerikten bir ayrıntı seçip "Bir ... bu durumu şöyle anlatırdı:" başlangıcıyla iki özgün cümle yazman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ölçütlerine ilişkin değerlendirilebilir bir yanıt bulunmamaktadır. Kısa bir bölüm yeniden izletilebilir, tek bir bakış açısı için örnek verilebilir ve öğrencinin aynı görevi yeniden denemesine fırsat verilebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Öğrencinin yalnızca eksik görülen ölçütüne yönelik destek verilebilir.
- İnceleme için "Durum - Bunu gösteren iki ayrıntı", dönüşüm için "Bakış açım - Genişleteceğim/daraltacağım yön", yeniden ifade için "Kendi cümlelerim" biçiminde kısa bir düzenleyici kullanılabilir.
- İlgili bölüm yeniden izletildikten sonra yalnız eksik bölümün tekrar denenmesi sağlanabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden aynı durumu iki farklı bakış açısıyla ayrı ayrı dönüştürmeleri, ardından hangi bakış açısının içeriğin belirli bir yönünü daha görünür hâle getirdiğini iki anlatımdan kanıt göstererek açıklamaları istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Karekodu okutunuz.

Kültürümüzde Mektup

A. İzlediğiniz içerikte hangi olay, bilgi veya durum üzerinde durulmaktadır? Kısaca açıklayınız. Bu belirlemenizi destekleyen iki bilgi, örnek veya ayrıntıyı yazınız.

İçerikte ele alınan durum: .....

.....

Bunu gösteren 1. bilgi/örnek/ayrıntı: .....

.....

Bunu gösteren 2. bilgi/örnek/ayrıntı: .....

.....

B. Belirlediğiniz durumu aşağıdaki bakış açılarından biriyle veya kendi belirlediğiniz bir bakış açısıyla dönüştürünüz.

☐ Tarihsel ☐ Duygusal ☐ Sanatsal ☐ Diğer: .....

Seçtiğiniz bakış açısına göre hangi yönü genişletecek veya daraltacaksınız?

.....

.....

Dönüşümünüzü kısaca açıklayınız:

.....

.....

C. Bölüm b'de dönüştürdüğünüz durumu, seçtiğiniz bakış açısını koruyarak kendi ifadelerinizle yeniden yazınız.

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI VE DEĞERLENDİRME REHBERİ

Bölüm a

Kaynak etkinlikte verilen temel cevap: İçerikte dijitalleşmeyle birlikte unutulmaya yüz tutan mektup geleneğini; bu geleneğin edebî, tarihî ve kültürel önemini usta sanatçıların yaşamları ve yazışmaları üzerinden yeniden hatırlatmak amaçlanmaktadır.

Açıklama: Öğrencinin aynı anlamı farklı sözcüklerle ifade etmesi kabul edilir. Durumu belirlemenin yanında, videodan bu belirlemeyi destekleyen iki uygun bilgi, örnek veya ayrıntı sunması beklenir.

Bölüm b

Tek bir doğru cevap yoktur. Uygun cevapta seçilen bakış açısı açıkça anlaşılmalı, anlatım video bağlamından kopmamalı ve durumun hangi yönünün genişletildiği veya daraltıldığı görünür olmalıdır.

Olası yönler: Tarihsel bakışta mektup geleneğinin dönemsel/kültürel yönü; duygusal bakışta mektubu yazan veya alan kişinin duygu ve deneyimleri; sanatsal bakışta mektubun dil, anlatım ve edebî yönü öne çıkarılabilir. Bunlar örnektir, öğrencinin seçtiği başka bir tutarlı bakış açısı da kabul edilir.

Bölüm c

Tek bir doğru cevap yoktur. Yeniden ifade, b bölümünde seçilen bakış açısıyla tutarlı olmalı; öğrencinin kendi cümlelerini içermeli ve b bölümünde yapılan genişletme, daraltma kararını yansıtmalıdır. İçeriği yalnızca tekrar eden veya seçilen bakış açısıyla ilişki kurmayan yanıtlar yeterli kanıt sayılmaz.

Açıklama: Ek-2 açık uçlu görevlerin kabul koşullarını gösterir. Performans düzeyi kararı Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarıyla verilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Dinlediği/izlediği içerikte ele alınan olay, bilgi veya durumu iki uygun ayrıntıyla inceleyebilir.
- Seçtiği bakış açısını içerik bağlamını koruyarak açıklamalarında tutarlı biçimde kullanabilir.
- Seçtiği bakış açısına göre içeriğin bir yönünü genişleterek veya daraltarak dönüştürebilir.
- Dönüştürdüğü durumu seçtiği bakış açısını koruyarak kendi cümleleriyle yeniden ifade edebilir.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
İnceleme (a)	İçerikte ele alınan olay, bilgi veya durumu doğru belirler; bunu destekleyen iki uygun bilgi, örnek veya ayrıntıyı ilişkilendirerek açıklar.	Temel durumu doğru belirler; destekleyici ayrıntılardan biri uygun ve açıklayıcıdır, diğer ayrıntının durumla bağlantısı açık değildir.	Yönlendirmeyle temel duruma ilişkin sınırlı fakat anlamlı bir belirleme yapar ve en az bir ilgili ayrıntıya değinir.	İlgili duruma ilişkin değerlendirilebilir bir belirleme veya destekleyici kanıt bulunmaz.
Bakış Açısını Tutarlı Kullanma (b)	Seçtiği bakış açısını açık biçimde gösterir, açıklamalarını video bağlamını koruyarak bu bakış açısıyla tutarlı sürdürür.	Bakış açısı anlaşılır ve açıklamalar bağlamla uyumludur ancak bir açıklama seçilen bakış açısını belirgin biçimde yansıtmaz.	Bir bakış açısı belirtir ve yönlendirmeyle en az bir ifadeyi bu bakış açısına uygun kurar.	Seçilen bir bakış açısına ilişkin değerlendirilebilir kullanım bulunmaz.
Genişletme / Daraltma Yoluyla Dönüştürme (b)	Bakış açısına uygun bir yönü genişletir veya daraltır, yaptığı değişikliğin ne olduğunu ve bağlamla ilişkisini açıklar.	Bir yönü genişletir veya daraltır, değişikliğin ne olduğu anlaşılır ancak bu değişikliğin seçilen bakış açısını nasıl yansıttığı açık değildir.	Yönlendirmeyle tek bir ayrıntıyı ekler veya çıkarır ve sınırlı bir dönüşüm oluşturur.	Genişletme veya daraltmaya ilişkin değerlendirilebilir bir dönüşüm bulunmaz.
Kendine Özgü Yeniden İfade (c)	Dönüştürdüğü durumu seçilen bakış açısını koruyarak kendi cümleleriyle açık, tutarlı ve özgün biçimde yeniden ifade eder.	Durumu kendi cümleleriyle yeniden ifade eder ve seçilen bakış açısını korur ancak dönüşüm kararının bir bölümü anlatıma yansımaz veya kaynak anlatımına yakın bir ifade kalır.	Kaynak anlatımına dayanmakla birlikte seçilen bakış açısını yansıtan sınırlı fakat anlamlı özgün ifadeler kullanır.	Seçilen bakış açısıyla ilişkilendirilebilen değerlendirilebilir bir yeniden ifade bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 puan yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir kanıt Başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

TÜRKÇE / 7. SINIF

9. ETKİNLİK

Tema-Beceri	4. Tema: Türk Sanatı-Okuma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.O.7.24. Metni eleştirebilme *a) Metnin içeriğini sorgular.* *b) Sorguladıklarıyla ilgili akıl yürüterek olumlu ve/veya olumsuz yargıya ulaşır.* *c) Olumlu yargıya yönelik gerekçe ve/veya olumsuz yargıya yönelik alternatif sunar.*

Etkinlik Adı: Yaşamı Yansıtmak: Geleneksel Türk İşleme Sanatı

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Başarı ölçütlerinin düzeylerinin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır.
3. Metin ve görseller dikkatle incelenir, "Metnin dili" veya "Görselle içerik ilişkisi" inceleme yollarından biri seçilir.
4. Seçilen yola ilişkin bir yargı oluşturulur, yargı metinden ve/veya görsellerden iki uygun kanıtla ilişkilendirilir. Olumsuz yargıya ulaşıldığında metnin amacı ve hedef kitlesiyle uyumlu bir alternatif geliştirilir.
5. Çalışmanın tamamlanması için yeterli süre verilir.
6. Çalışma kâğıtları Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilir.
7. Ölçüt profilindeki kanıtlara göre sözlü geri bildirim verilir. Gerekli görülen bölümün düzeltilmesi ve yeniden denenmesi için fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin metin/görsel kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	İki kanıtı yargınla açık biçimde ilişkilendirmen güçlü yönlerinden biri. Yargının metnin amacı veya hedef kitlesiyle bağlantısı belirgin. Sonraki adımda iki kanıtın farklı katkılarını kısaca karşılaştırman uygun olabilir.
Gelişmekte	Yargın anlaşılır ve metinden/görsellerden kanıt seçmişsin. Kanıtlardan biriyle yargın arasındaki ilişki açık, diğerinde bağlantı sınırlı kalmış. Bir sonraki denemede ikinci kanıtın neden önemli olduğunu açıklayan bir bağlantı cümlesi eklemen uygun olabilir.
Başlangıç	Seçtiğin yönle ilgili bir görüş belirttiğin görülüyor. Görüş ile metin/görsel kanıtı arasındaki bağ var ama sınırlı düzeyde. Önce bir uygun kanıt seçip "Bu örnek yargımı destekliyor çünkü..." biçiminde bağlantı kurman sonraki adım olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Çalışma kâğıdında bu etkinliğin ölçütlerine ilişkin değerlendirilebilir bir yanıt bulunmamaktadır. Görev kısa bir örnek üzerinden yeniden açıklanabilir, ardından ilgili bölümün yeniden tamamlanması için fırsat verilebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Kanıt seçmekte zorlanan öğrencilerden önce tek bir metin cümlesini veya görsel ayrıntıyı işaretlemeleri ve "Bu örnek … çünkü …" cümle çerçevesiyle yargılarına bağlamaları istenebilir.
- Akıl yürütme ölçütünde desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler için kısa bir örnek cevap gösterilebilir, örnekte yargı-kanıt ilişkisi görünür hâle getirildikten sonra aynı görevin yeniden denenmesi sağlanabilir.
- Destekleme kararı toplam puana göre değil, Ek-2'de düşük kanıt görülen ölçüte göre verilebilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden tamamladıkları inceleme yoluna ek olarak diğer yolu da kullanarak ikinci bir yargı oluşturmaları ve iki değerlendirmeyi metnin amacı açısından karşılaştırmaları istenebilir.
- Aynı yargıyı destekleyen iki kanıtın ikna ediciliğini karşılaştırmaları ve hangi kanıtın daha güçlü olduğunu gerekçelendirmeleri istenebilir.
- Zenginleştirme kararı, Ek-2'de özellikle sorgulama ve kanıt kullanımı ölçütlerinde güçlü performans gösteren öğrencilerin ölçüt profiline göre verilebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

A. Aşağıdaki metni okuyunuz.

YAŞAMI YANSITMAK: GELENEKSEL TÜRK İŞLEME SANATI

Geleneksel sanatlar, kültürel değerleri anlamak için çıkılan kıymetli bir yolculuktur. Türk toplumundaki zanaatkârların el emeği eserlerinde Anadolu motifleri, geleneksel kültürün izlerini taşımıştır. Geleneksel Türk İşleme Sanatı ise kadınların el işlemeleriyle kültürel değerleri geleceğe aktardığı bir mirastır.

Geleneksel Türk İşleme Sanatçısı ve İşleme Sanatı Eğitmeni Aynur Serinkan, Aydın'ın Nazilli ilçesinde 9 yıldır ders veriyor. "İşleme, hayatımda hep vardı" diyen Serinkan, ulusal ve uluslararası sergilerde yer alarak, Anadolu'nun ipeğe, pamuğa yazdığı şiirini tanıtmaya çalışıyor. İşleme sanatının gereksinimlerini ve inceliklerini Aynur Serinkan'dan dinleyelim.

Kadim Anadolu kültürünü işlemeleriyle tanıtan sanatçı

Kültür ve Turizm Bakanlığı işleme sanatçısı 56 yaşındaki Aynur Serinkan, 2013 yılında Nazilli Halk Eğitim Merkezi'nde eğitim vermeye başladı. Eğitimler vermeyi sürdüren Serinkan, "Anadolu kültüründe Türk işlemeleri oldukça kıymetlidir. Geleneksel Türk işlemelerimizin arkası ve önü aynıdır. Bu özelliği ile işlemelerimiz, dünyada tektir. İşleme sanatlarının hepsinde bir teknik

vardır. Her tekniğin de zorluğu vardır ve bir işlemenin eser olabilmesi için öncelikle el dokuması olması gerekir. Yeni başlayan birinin, gerçek manada geleneksel Türk işlemelerini yapabilmesi için bütün teknikleri öğrenmesi gerekir. Bu tekniklerin hepsini uygulayıp, ortaya bir eser çıkarabilmesi için kişinin, en az 7 ila 9 yıla ihtiyacı vardır. İşleme sanatı ikiye ayrılır: hobi alanında olan el işlemeleri ve profesyonelce yapılan el işlemeleri. Usta olarak yapılan çalışmalarda ortaya çıkan ürün, eser niteliği taşımaktadır." sözleriyle, işleme sanatçılığının detaylarını aktardı.

Geleneksel işlemeler, kültürleri tanımamızı sağlar

Anadolu insanının yaşamından izleri işlemelerden anlayabileceğimizi söyleyen Serinkan, geleneksel işlemelerde yer alan motiflerde, dönemlerin etkilerine dair, "İnsanlık var olduğundan beri, hep suya yakın bölgelere yerleşimler kurmuştur. Geleneksel Türk kültürümüzde neredeyse bütün işlemelerin altında ince bir şerit işlenmiştir. Bu şerit, suyu sembolize eder. Suyun kenarında, 'otağ' denilen barınma alanları yer almaktadır." ifadelerini kullandı.

"Desenlerde suskun, güçlü bir dil vardır."

Bazı simgelerin, insanların zihninde, onlara geçmişi hatırlattığını ifade eden Serinkan, sergilerin önemi hakkında, "Bize eski kültürümüzü anlatan renklerimizi, bu suskun dili anlatan insanlara ihtiyaç var. Kişisel sergimde, 'Gözümün önünde babaannemin testiye yaptığı püsküller, dedemin kavalı canlandı. Sanki beni, çocukluğuma götürdünüz' gibi geri dönüşler aldım. Bu bir genetik kod. Genetik kodumuzda da o renkler, desenler var olmuştur. Bu gibi sanat sergileri geçmişimizi canlandırıyor. Bu sebeple sergiler, çalışmalar yapılmaya devam edilmeli." ifadelerini kullandı.

İşlemelerde kullanılan desenlerin, çeşitli anlamlar taşıdığını ifade eden Serinkan, bu durumu, "Askerde eşini, evladını kaybeden kadınlarımız, mezar taşı motifleri işlerken; umutları olanlar ise pembe çiçekler işlemiştir. Mutluyken, daha canlı renkli çiçekler yapılırken, mutsuzken yapılan işlemelerde, ibadet yerleri işlenildiği bilinmekte. İşlemelerde her rengin, her şeklin bir anlamı ve anlatısı vardır. Desenlerde, suskun ama güçlü bir dil vardır. Geleneksel işlemeler, yaşamı ve canlılığı anlatabilmektir." sözleriyle vurguladı.

Toplumun dayanağıdır sanat

Fabrikalaşan çoğu sektörle birlikte, geleneksel el işlemelerinin de unutulmaya yüz tuttuğunu vurgulayan Serinkan, "Yeni dünya düzeninin getirdiği çabuk ulaşma ve tüketimle, eskiyi dönüştürmeyi unuttuk. Bu nedenle, geri dönüşüm projeleri oluşturuluyor. Atölyemizde yüz elli yıllık bindallımız var ve hâlâ kullanılabiliyor. Bir öğrenci yetiştirirken, 'Şimdi yaptığınız işlemeler, geleceğin antikaları, belki müzelik eserleri olacak' diyorum. Çünkü, yapılan işlemeler, büyük emekler taşıyan, her zaman saklanması gereken eserlerdir. Günümüz iletişim çağında, sanat, topluma bir dayanak olacaktır. Çünkü, sanatta ruh, incelik ve duygu var." sözleriyle açıklamalarını sonlandırdı.

Haber: Evrim Tuna Şahin

Fotoğraf: Harun Kahya

Genel ağdan alınmıştır.

B. Okuduğunuz metinden hareketle aşağıdaki iki inceleme yolundan birini seçiniz ve ilgili görevi tamamlayınız.

Metnin dili	Görselle içerik ilişkisi
Metinde kullanılan kelimelerin hedef okuyucu kitlesine uygun olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Görüşünüzü metinden iki örnekle gerekçelendiriniz.	Metinde kullanılan görsellerin metnin içeriğini ne ölçüde desteklediğini değerlendiriniz. Değerlendirmenizi metinden ve görsellerden iki örnekle gerekçelendiriniz. Görsellerin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorsanız metne daha uygun olabilecek görsellere ilişkin önerilerinizi açıklayınız.
☐ Evet, hedef okuyucu kitlesine uygundur. ☐ Hayır, hedef okuyucu kitlesine uygun değildir.	☐ Evet, görseller içeriği destekliyor. ☐ Hayır, görseller içeriği desteklemiyor.

Kanıt 1: .... Kanıt 2: .... Olumsuz bir yargıya ulaştıysam alternatifim / önerim:	Kanıt 1: .... Kanıt 2: .... Gerekçem: .... Olumsuz bir yargıya ulaştıysam alternatifim / önerim: ....

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Metnin seçtiği yönünü hedef kitle veya metnin amacı açısından sorgulayabilir.
- Sorgulamasından hareketle olumlu veya olumsuz bir yargıya ulaşabilir.
- Yargısını metin ve/veya görsellerden iki uygun kanıtla ilişkilendirebilir.
- Olumlu yargısını gerekçelendirebilir, olumsuz yargıya ulaştığında uygun bir alternatif önerebilir.
- Yargısını, kanıtlarını ve açıklamalarını açık ve tutarlı biçimde ifade edebilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanır, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçütte değerlendirilebilir kanıt yoksa kullanılır.

Değerlendirme Ölçütü	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Metnin seçilen yönünü sorgulama	Seçtiği yönün hedef kitle veya metnin amacıyla ilişkisini açıkça belirler ve ilgili ayrıntılar üzerinden sorgular.	Seçtiği yönü belirler ve uygun bir sorgulama yapar fakat bağlantı yüzeysel kalır.	Seçtiği yönle ilgili sınırlı bir değerlendirme yapar ve soru ile metin arasında temel bir ilişki kurar.	Seçtiği yönle ilgili değerlendirilebilir bir ifade bulunmaz.
Olumlu veya olumsuz yargıya akıl yürüterek ulaşma	Sorgulamasından hareketle açık ve tutarlı bir olumlu/olumsuz yargı kurar, yargıya götüren ilişki izlenebilir.	Yargısı açıktır, yargıya götüren temel ilişki görülür ancak akıl yürütmenin bir bölümü açıklanmamıştır.	Olumlu/olumsuz bir yargı belirtir, yargının dayanağı sınırlı veya örtüktür.	Değerlendirilebilir bir yargı bulunmaz.
Yargıyı iki uygun kanıtla ilişkilendirme	İstenen iki uygun kanıtı seçer ve her kanıtın yargısını nasıl desteklediğini açıklar.	İki kanıt seçer; kanıtlardan birinin yargıyla ilişkisi açık, diğerinin ilişkisi sınırlıdır.	En az bir ilgili kanıt verir ve bu kanıtla yargısı arasında temel bir ilişki kurar.	Yargıyla ilişkilendirilebilecek bir metin/görsel kanıtı bulunmaz.
Yargıya uygun gerekçe ve/veya alternatif geliştirme	Olumlu yargısını gerekçelendirir; olumsuz yargıya ulaştığında metnin amacı ve hedef kitlesiyle uyumlu, uygulanabilir bir alternatif geliştirir.	Yargısına uygun bir gerekçe veya alternatif sunar, bağlantının bir bölümü genel kalır.	Yargısıyla ilişkili sınırlı bir gerekçe veya genel bir alternatif belirtir.	Yargıyı destekleyen gerekçe veya gerekli durumda alternatif bulunmaz.
Eleştirel yanıtı açık, tutarlı ve anlaşılır ifade etme	Yargı, kanıt ve açıklamalar birbiriyle uyumlu; ifade açık, tutarlı ve anlaşılırdır.	Cevap genel olarak anlaşılırdır, bağlantılardan biri açık değildir veya anlatımda küçük kopukluklar vardır.	Yanıt kısa veya parçalıdır, temel görüş ve kanıt takip edilebilir.	İfade niteliğini değerlendirmeye yetecek bir yanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 15
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	13-15 Yetkin | 8-12 Gelişmekte | 1-7 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar; geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin kanıt yokluğunu, genel 0 ise bütün ölçütlerde kanıt yokluğunu gösterir.

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

10. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	4. Tema: Türk Sanatı-Konuşma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.K.7.13. Yorumunu sözlü olarak ifade edebilme *a) Yorumlayacağı olay, bilgi, durum vb.ni inceler.* *b) Olay, bilgi, durum vb.ni bağlamdan kopmadan, farklı bakış açısıyla, genişleterek veya daraltarak dönüştürür.* *c) Olay, bilgi, durum vb.ni belirlenen bakış açısıyla kendine özgü biçimde konuşmasında yeniden ifade eder.*

Etkinlik Adı: Bir Eser, Üç Farklı Bakış Açısı

Kullanılacak Materyaller	Ölçme ve Değerlendirme Araçları
Çalışma Kâğıdı (Ek-1)	Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır. Afiş incelenir; afişin temel mesajı ve bu mesajı destekleyen iki görsel veya yazılı ipucu belirlenir.
3. Bir geleneksel sanat eseri seçilir. Bilimsel, duygusal, düşünsel veya uygun başka bir bakış açısı belirlenir; seçilen bakış açısının eserle ilişkilendirileceği özellik kısa notla yazılır.
4. Yorumun bağlamdan kopmaması için esere ilişkin temel özellik korunur. Seçilen bakış açısına göre bu özelliğin hangi yönünün genişletileceği veya daraltılacağı planlanır.
5. Plandan yararlanılarak eser, seçilen bakış açısı korunarak ve öğrencinin kendi ifadeleri kullanılarak sözlü biçimde yeniden ifade edilir. İstenirse sunum öncesinde yalnız anahtar ifadeler not edilir.
6. Çalışma kâğıdındaki planlama kanıtları ile sözlü performans Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarına göre birlikte değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirim verilir ve gerekli görülen ölçüt için yeniden deneme fırsatı sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki ve sözlü performansındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin performans kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Afişin temel mesajını uygun iki ipucuyla ilişkilendirmen ve seçtiğin bakış açısını eserle sözlü yorumun boyunca tutarlı biçimde sürdürmen güçlü bir yön. Eserin bir özelliğini genişletirken/daraltırken bağlamı korumuş ve yorumunu kendi cümlelerinle yeniden kurmuşsun. Bir sonraki çalışmada aynı eserin tek bir özelliğini ikinci bir bakış açısından yorumlayıp iki yorumun hangi noktada farklılaştığını kısaca açıklaman uygun olabilir.
Gelişmekte	Afişin temel mesajını belirlemiş ve eserin için uygun bir bakış açısı seçmişsin. Sözlü yorumunda bakış açısı genel olarak görülüyor ancak genişlettiğin/daralttığın özelliğin neden bu bakış açısına uygun olduğu yeterince açık değil. Yeniden denemede yalnız bu bölümü, "Bu açıdan özellikle ... yönünü öne çıkarıyorum çünkü ..." biçiminde kurman uygun olabilir.
Başlangıç	Eserle ilgili anlamlı bir özellik belirlemen ve bir bakış açısı seçmen değerlendirilebilir bir başlangıç kanıtı sağlıyor. Bakış açısını yorum boyunca sürdürme ve eseri kendi cümlelerinle dönüştürme henüz sınırlı. "Bu esere ... açısından baktığımda ..." başlangıcını kullanarak tek bir özelliği kısa biçimde yeniden anlatman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ilgili ölçütüne ilişkin değerlendirilebilir planlama veya sözlü performans kanıtı bulunmamaktadır. Afişteki tek bir unsur üzerinden bir örnek gösterilebilir, ardından bir bakış açısı seçilerek eserin tek bir özelliğine ilişkin yeniden deneme için fırsat sağlanabilir.

Bakış açısını uygulamakta zorlanan öğrencilere afişteki tek bir unsur üzerinden örnek gösterilebilir. "Bu unsura bilimsel, duygusal, düşünsel açıdan bakarsam hangi yönü öne çıkarırım?" sorusu kullanılabilir. Öğrencinin yalnız eksik görülen ölçütü yeniden denemesi sağlanabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Öğrencilere bakış açısı seçimi için kısa cümle başlangıçları ve tek bir eser özelliğini genişletme/daraltma örneği sunulabilir.
- Daha tanıdık bir geleneksel sanat örneği üzerinde örneklendirme yapılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden aynı eseri ikinci bir bakış açısıyla yeniden yorumlamaları ve iki yorumda hangi özelliklerin öne çıktığını karşılaştırmaları istenebilir.
- Çalışma aynı öğrenme çıktısında kalacak şekilde sözlü yorumun derinliğini artırmaya odaklanır.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

BİR ESER, ÜÇ FARKLI BAKIŞ AÇISI

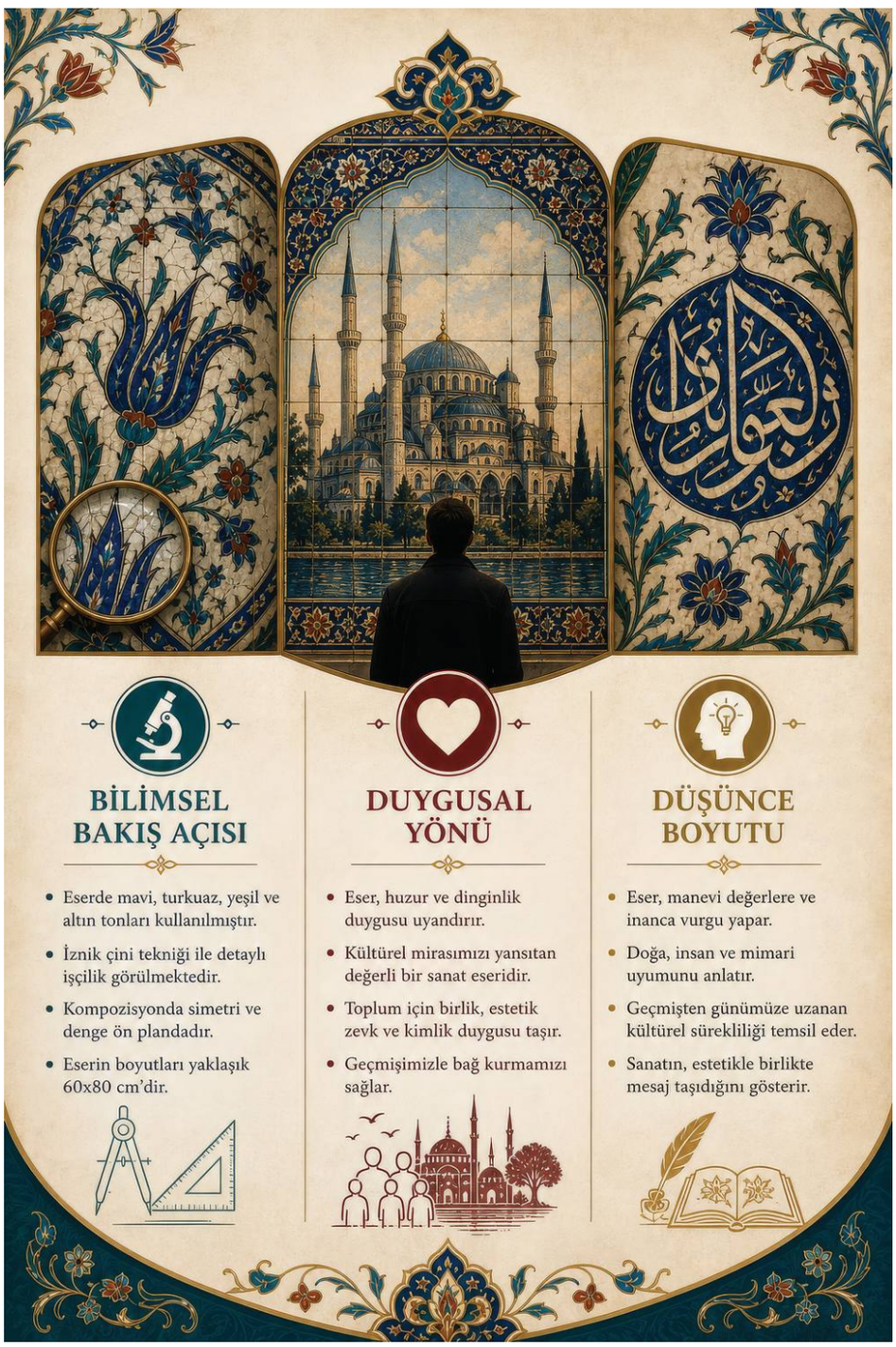

A. Afişi inceleyiniz. Afişin okuyucuya iletmek istediği temel mesajı yazınız ve bu mesajı destekleyen iki görsel veya yazılı ipucu belirtiniz.

Temel mesaj: .....

İpucu	Mesajla ilişkisi

B. Bir geleneksel sanat eseri seçiniz. Seçtiğiniz eseri bilimsel, duygusal, düşünsel veya uygun gördüğünüz başka bir bakış açısıyla ele alınız.

Sanat/eser adı: .....

Bakış açım: .....

Bakış açımla ilişkilendireceğim eser özelliği: .....

Bu özelliği genişleteceğim / daraltacağım yön: .....

C. Planınızdan yararlanarak eseri seçtiğiniz bakış açısıyla, bağlamdan kopmadan ve kendinize özgü biçimde sözlü olarak yeniden ifade ediniz. Sunum öncesi kullanmak istediğiniz anahtar ifadeleri aşağıya yazabilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Afişin temel mesajını ve bu mesajı destekleyen görsel/yazılı ipuçlarını belirleyebilir.
- Seçtiği bakış açısını eserle ilişkilendirerek sözlü yorum boyunca bağlamı koruyabilir.
- Eserin bir özelliğini seçtiği bakış açısına göre genişletebilir veya daraltabilir ve yaptığı dönüşümü açıklayabilir.
- Eseri seçtiği bakış açısıyla kendi ifadeleriyle özgün biçimde sözlü olarak yeniden ifade edebilir.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Afişi inceleme ve mesajı belirleme (a)	Afişin temel mesajını doğru belirler, mesajı destekleyen iki uygun görsel/yazılı ipucunun mesajla ilişkisini açıklar.	Afişin temel mesajını doğru belirler, iki ipucundan yalnız birinin mesajla ilişkisini açıklar veya ipuçlarından biri yeterince uygun değildir.	Afişteki mesajla ilişkili bir ipucu belirler ve yönlendirmeyle bu ipucunun düşündürdüğü anlamı kısaca açıklar.	Afişi incelemeye ve mesajı belirlemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Bakış açısını bağlamla ilişkilendirme (b)	Seçtiği bakış açısını eserle açıkça ilişkilendirir, sözlü yorum boyunca bu bakış açısını ve eserin temel bağlamını korur.	Bakış açısını eserle ilişkilendirir, sözlü yorumun bir bölümünde seçilen bakış açısından uzaklaşsa da eserin temel bağlamı korunur.	Bir bakış açısı seçer ve yönlendirmeyle eserin tek bir özelliğini bu bakış açısıyla ilişkilendirir.	Bakış açısını eserle ilişkilendirmeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Genişletme / daraltma yoluyla dönüştürme (b)	Eserin bir özelliğini seçtiği bakış açısına göre bilinçli biçimde genişletir veya daraltır, neyi değiştirdiğini ve bu dönüşümün yorumuna katkısını açıklar.	Eserin bir özelliğini genişletir veya daraltır, yaptığı değişiklik görünürdür ancak bunun seçtiği bakış açısıyla ilişkisi yeterince açıklanmaz.	Yönlendirmeyle eserin tek bir özelliğine bir ayrıntı ekler veya bir ayrıntıyı geneller, sınırlı fakat anlamlı bir dönüşüm oluşturur.	Genişletme veya daraltma yoluyla dönüştürmeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Kendine özgü sözlü yeniden ifade (c)	Eseri seçilen bakış açısını koruyarak kendi cümleleriyle açık, tutarlı ve özgün biçimde sözlü olarak yeniden ifade eder; plan notlarını konuşmayı desteklemek için kullanır.	Eseri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder, bakış açısı ve kişisel yorum belirgindir ancak bir bölüm genel veya kalıp ifadelerle sınırlı kalır.	Yönlendirmeyle seçilen bakış açısını yansıtan kısa ve anlamlı bir kişisel yorum üretir.	Kendine özgü sözlü yeniden ifadeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

11. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	4. Tema: Türk Sanatı-Yazma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.Y.7.13. Eleştirisini yazılı olarak ifade edebilme *a) Eleştireceği olay, bilgi, problem, durum vb.ni sorgular.* *b) Sorgulanan olay, bilgi, problem, durum vb.ne ilişkin akıl yürüterek olumlu ve/veya olumsuz yargıya ulaşır.* *c) Ulaştığı yargıya yazısında yer verir.*

Etkinlik Adı: Ebru Sanatı

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Başarı ölçütlerindeki düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki "Ebru Sanatı" metni okunur. Modern üretim yöntemlerine ilişkin olumlu ve olumsuz olabilecek bilgiler metinden belirlenir.
3. Ebru sanatının modern yöntemlerle yapılmasının hangi açıdan sorgulanacağı belirlenir (ör. özgünlüğü koruma, erişilebilirlik/yaygınlaşma, emek ve üretim süreci).
4. Seçilen açıyla ilişkili metin bilgileri karşılaştırılır, gerekli görüldüğünde ön bilgi/gözlem metin bilgisinden ayrıştırılarak kullanılabilir. Bu sorgulamadan hareketle olumlu, olumsuz veya dengeli bir yargıya ulaşılır ve nedenleri açıklanır.
5. Ulaşılan yargı yazıda açıkça ifade edilir ve yargı sorgulamada kullanılan kanıt/gerekçelerle ilişkilendirilir. Olumsuz yargıya alternatif öneri sunmak zorunlu değildir, yazıyı geliştirmek amacıyla isteğe bağlı kullanılabilir.
6. Yazı Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra geliştirilmesi gereken bölümün yeniden yazılmasına fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin yazılı ürünündeki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Sorgulama açını açıkça belirlemiş, metindeki ilgili bilgileri bu açıdan değerlendirerek akıl yürütmüş ve ulaştığın yargıyı yazında kanıt/gerekçelerle ilişkilendirmişsin. Bir sonraki çalışmada aynı duruma karşıt bir açıdan bakıp yargının nasıl değişebileceğini incelemen uygun olabilir.
Gelişmekte	Ebru sanatının modern yöntemlerle yapılmasını hangi açıdan ele alacağını belirlemiş ve bir yargıya ulaşmışsın. Metindeki iki bilgiden biri yargını açıkça destekliyor, diğer bilgiyle yargı arasındaki bağ sınırlı kalmış. Yeniden denemede ikinci bilginin seni hangi sonuca götürdüğünü tek cümleyle açıklaman uygun olabilir.
Başlangıç	Konuya ilişkin anlamlı bir görüş belirtmen başlangıç kanıtı sağlıyor. Sorgulama açısı ve görüşten yargıya giden gerekçe zinciri sınırlı kalmış. "Ben bu durumu … açısından sorguluyorum" ve "Bu nedenle yargım …" cümlelerini tamamlayarak yeniden denemen uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	İlgili ölçütte değerlendirilebilir öğrenci kanıtı bulunmamaktadır. Yanlış fakat anlamlı bir deneme 0 olarak değerlendirilmez. Tek bir sorgulama açısı ve metin bilgisi örnek verilebilir, ilgili ölçüte yönelik yeniden deneme fırsatı sağlanabilir.

Sorgulamayı genelleyen öğrenciye bir açı seçtirilir ve yalnız o açıyla ilgili iki metin bilgisi işaretletilir. Yargı-gerekçe bağı için "Hangi metin bilgisi seni bu sonuca götürdü?" sorusu kullanılır.

Farklılaştırma

Destekleme

- "Sorgulama açım - Metinden iki bilgi - Bu bilgiler bana ne düşündürüyor? - Yargım" planı kullanılabilir.
- Eleştiri dilini destekleyen bağlaçlar örnek olarak verilebilir, belirli kalıpları zorunlu kullanma koşulu getirilmez.

Zenginleştirme

- Öğrenciden aynı konu için karşıt bir sorgulama açısı seçerek ikinci, kısa bir yargı oluşturması ve iki yargının dayanaklarını karşılaştırması istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

EBRU SANATI

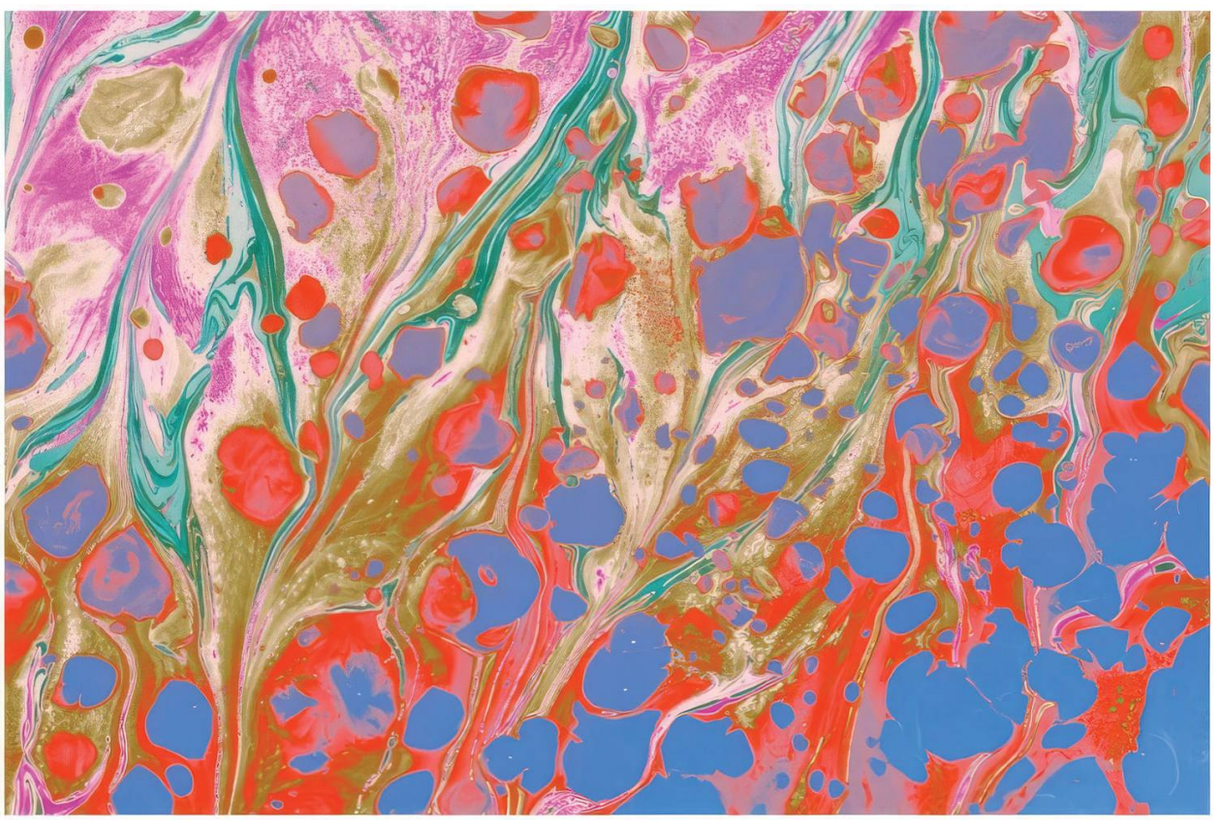

Ebru sanatı, suyun üzerine serpiştirilen boyalarla oluşturulan desenlerin kâğıda aktarılmasıyla ortaya çıkan geleneksel bir Türk sanatıdır. Bu sanat sabır, dikkat ve estetik anlayış gerektirir. Osmanlı Dönemi'nde özellikle kitap süslemelerinde ve hat sanatında sıkça kullanılmıştır.

Günümüzde ebru sanatı hem geleneksel yöntemlerle hem de modern tekniklerle yapılmaktadır. Ancak bazı sanatçılar, ticari kaygıların bu sanatı özünden uzaklaştırabileceğini düşünmektedir. Seri üretim amacıyla yapılan ebruların sanatın ruhunu yansıtmadığı ve yalnızca görsel bir süse dönüşebildiği eleştirileri yapılmaktadır.

Öte yandan ebru sanatının daha geniş kitlelerce bilinmesinin sanatın yaşamasına katkı sağladığını savunanlar da vardır. Bu yaklaşım, yaygınlaşmanın yararı ile özgünlüğü kaybetme riski arasında bir denge kurulması gerektiğini düşündürmektedir. Bu nedenle ebru sanatının geleceği, geleneksel değerlerin korunması ile yeniliklerin dengeli biçimde birlikte yürütülmesine bağlı görülebilir.

Komisyon

A. Ebru sanatının modern yöntemlerle yapılmasını hangi açıdan sorgulayacaksınız?

☐ Özgünlüğü koruma ☐ Yaygınlaşma/ erişilebilirlik ☐ Emek ve üretim süreci ☐ Diğer: .....
.....

B. Seçtiğiniz açıyla ilişkili <u>en az</u> iki metin bilgisini yazınız ve bu bilgilerin size ne düşündürdüğünü açıklayınız.

Metinden bilgi / kanıt	Bu bilgi beni hangi sonuca götürüyor?

C. Sorgulamanızdan hareketle ulaştığınız olumlu, olumsuz veya hem olumlu hem de olumsuz yargı yazınız ve nedenlerinizi açıklayınız. (Alternatif öneri sunmak isterseniz yazınızı geliştirmek için ekleyebilirsiniz, zorunlu değildir.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Ebru sanatının modern yöntemlerle yapılmasını belirlediği bir açıdan sorgulayabilir ve ilgili metin bilgilerini seçebilir.
- Sorgulamada kullandığı bilgilerden hareketle olumlu, olumsuz veya dengeli bir yargıya ulaşıp nedenlerini açıklayabilir.
- Ulaştığı yargıyı metindeki kanıt ve gerekçelerle ilişkilendirerek tutarlı bir eleştiri yazısında ifade edebilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Eleştireceği durumu sorgulama (a)	Modern yöntemlerle ebru üretimini hangi açıdan sorguladığını açıkça belirler ve bu açıyla ilişkili en az iki metin bilgisini seçerek tutarlı biçimde inceler.	Uygun bir sorgulama açısı belirler ve iki ilgili metin bilgisi seçer; bilgilerden biriyle sorgulama açısı arasındaki bağlantı açık, diğerinin bağlantısı genel kalır.	Yönlendirmeyle tek bir açı ve onunla ilişkili bir metin bilgisi üzerinden sınırlı fakat anlamlı sorgulama yapar.	Sorgulamaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Akıl yürüterek yargıya ulaşma (b)	Sorgulamada kullandığı bilgilerden hareketle olumlu, olumsuz veya hem olumlu hem de olumsuz bir yargıya ulaşır; yargıyı doğuran nedenleri açık ve tutarlı biçimde açıklar.	İlgili bir yargı ve gerekçe sunar; metindeki iki bilgiden en az birini yargıyla açıkça ilişkilendirir, diğer bağlantı eksik kalır.	Yönlendirmeyle kısa, anlamlı bir yargı ve bununla ilişkili sınırlı bir gerekçe oluşturur.	Akıl yürütme/yargıya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Ulaştığı yargıyı yazılı ifade etme (c)	Ulaştığı yargıyı yazısında açıkça ifade eder ve metindeki kanıt/gerekçelerle ilişkilendirerek tutarlı bir eleştiri metni oluşturur.	Yargısını açıkça yazılı ifade eder ve en az bir kanıt/gerekçeyi yargıyla ilişkilendirir, ikinci bağlantı veya metin bütünlüğünde sınırlı eksiklik bulunur.	Yönlendirmeyle yargısını kısa ve anlaşılır bir yazılı ifadeyle belirtir.	Yargıyı yazılı ifade etmeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir bir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 yalnız bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

12. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	5. Tema: Okuma Kültürü-Dinleme/İzleme
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.D.7.17. Dinlediğinde/izlediğinde kullanılan ikna tekniklerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme *a) Dinlediğinde/izlediğinde başvurulan ikna tekniklerini belirler.* *b) İkna tekniklerinin içerikle ilişkisini ortaya koyar.*

Etkinlik Adı: Bir Kitap, Bin Dünya

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), "Bir Kitap, Bin Dünya" Dinleme/İzleme İçeriği

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Karekod

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Kaynak etkinlikte kullanılan ikna tekniklerinin ayırt edici özellikleri kısa örneklerle hatırlatılır; yalnız teknik adının değil, içerikteki kanıtın ve teknik-içerik ilişkisinin de açıklanacağı belirtilir.
3. "Bir Kitap, Bin Dünya" dinleme/izleme içeriği izletilir. Ek-1'in a bölümünde içerikte kullanıldığı düşünülen ikna teknikleri işaretlenir.
4. Ek-1'in b bölümünde her durum için kullanılan ikna tekniği belirlenir, tekniği gösteren ifade veya unsur kanıt olarak yazılır ve bu kanıtın neden ilgili tekniğe işaret ettiği açıklanır.
5. Çalışmalar Ek-2'teki cevap anahtarından yararlanılarak Ek-3'te yer alan analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir.
6. Öğrencinin teknik belirleme, içerikten kanıt gösterme ve teknik-içerik ilişkisini açıklama ölçütlerindeki kanıtlarına göre sözlü geri bildirim verilir; gerekli görülen madde yeniden incelenip düzeltilerek tekrar denenebilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin performansındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin performans kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	İkna tekniklerini doğru belirlemen ve her seçim için içerikteki ifade veya unsuru kanıt olarak göstermen güçlü bir yön. Kanıtın tekniği nasıl ortaya çıkardığını kendi cümlelerinle açıklamışsın. Bir sonraki çalışmada birbirine yakın görünen iki tekniği ayıran ipucunu karşılaştırmalı biçimde açıklaman çözümlemeni derinleştirebilir.
Gelişmekte	Dört durumdan üçünde uygun ikna tekniğini belirlemiş ve seçimlerini içerikten kanıtlarla desteklemişsin. Bir maddede kanıt doğru olsa da kanıt ile teknik arasındaki ilişki açık değil. Bir sonraki denemede bu madde için "Bu ifade ... vurguladığı için ... tekniğidir." yapısıyla ilişkiyi netleştirmen uygun olabilir.
Başlangıç	İçerikteki en az bir ikna tekniğini ilgili bir unsurla ilişkilendirmen başlangıç kanıtı sağlıyor. Teknik ile kanıt arasındaki açıklama henüz sınırlı. İlgili örnek yeniden incelendikten sonra tekniği ele veren sözcük veya unsuru işaretleyip nedenini tek cümleyle açıklaman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ilgili ölçütüne ilişkin değerlendirilebilir bir yanıt bulunmamaktadır. Bir örnek madde birlikte çözülebilir; teknik adı, kanıt ve ilişki üç ayrı adım olarak örneklendirilip başka bir maddede yeniden deneme fırsatı sağlanabilir.

Tekniği ayırt etmekte zorlanan öğrencilere ifadede öne çıkan etkileme unsurunun "beğeni/güven", "karşılık/ödül", "sınırlılık" veya "karşılaştırma" olup olmadığı sorulabilir. Teknik doğru fakat ilişki açıklaması eksikse öğrencinin yalnız açıklama kısmını yeniden yazması sağlanabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Teknik-kısa tanım-örnek kanıt biçiminde üç sütunlu bir ipucu kartı kullanılabilir.
- Bir madde birlikte çözüldükten sonra öğrenci ikinci maddeyi aynı "Teknik - Kanıt - Neden?" yapısıyla tamamlayabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden günlük yaşamdan seçilen ikinci bir reklam, afiş veya kamu spotunda kullanılan ikna tekniğini belirlemeleri ve tekniğin içerikle ilişkisini kanıtlayıp açıklamaları istenebilir.
- Görev teknik üretmeye değil, aynı çözümleme becerisini yeni bir içerikte kullanmaya odaklanır.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

"Bir Kitap, Bin Dünya" adlı dinleme/izleme içeriğini izleyiniz.

A. İzlediğiniz içerikte kullanıldığını düşündüğünüz ikna tekniklerini işaretleyiniz.

☐ Sevgi (Hoşlanma) ☐ Kıtlık (azlık) ☐ Karşılıkta bulunma ☐ Karşıtlık

1. Elif'in bitirdiği kitabı, çok beğeneceğini söyleyerek Mert'e önermesi ve Mert'in de bu öneriye kulak vererek kitabı okuması.

Kullanılan teknik: .....

Kanıt (ifade/unsur): .....

Kanıtın bu tekniği gösterme nedeni: .....

2. Okul kütüphanesinin ödünç kitap alan ilk 100 öğrenciye özel bir kitap ayracı hediye edeceğini duyurması.

Kullanılan teknik: .....

Kanıt (ifade/unsur): .....

Kanıtın bu tekniği gösterme nedeni: .....

3. Kütüphane afişinde "ilk 100 öğrenci" ve "sadece bu hafta" gibi ifadelerin yer alması.

Kullanılan teknik: .....

Kanıt (ifade/unsur): .....

Kanıtın bu tekniği gösterme nedeni: .....

4. Telefon ekranına bakarak sıkılan bir öğrenci ile kitap okuyarak mutlu olan öğrencinin yan yana getirilmesi.

Kullanılan teknik: .....

Kanıt (ifade/unsur): .....

Kanıtın bu tekniği gösterme nedeni: .....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Cevap Anahtarı

A. Kaynak etkinlikte kullanılan teknikler Sevgi (Hoşlanma), Karşılıkta bulunma, Kıtlık (azlık) ve Karşıtlık olarak verilmektedir.

B.

Madde	Beklenen teknik	Örnek kanıt	İlişki açıklamasının niteliği
1	Sevgi (Hoşlanma)	Elif'in kitabı Mert'e önermesi ve Mert'in bu öneriyi dikkate alması.	Kanıtın kişiyi/izleyiciyi hangi yolla etkilemeye çalıştığı açıklanır, yalnız teknik adının tekrarı yeterli kabul edilmez.
2	Karşılıkta bulunma	Kitap ödünç alan ilk öğrencilere ayraç hediyesi sunulması.	Kanıtın kişiyi/izleyiciyi hangi yolla etkilemeye çalıştığı açıklanır, yalnız teknik adının tekrarı yeterli kabul edilmez.
3	Kıtlık (azlık)	"İlk 100 öğrenci" ve "sadece bu hafta" gibi sınırlılık ifadeleri.	Kanıtın kişiyi/izleyiciyi hangi yolla etkilemeye çalıştığı açıklanır, yalnız teknik adının tekrarı yeterli kabul edilmez.
4	Karşıtlık	Sıkılan öğrenci ile kitap okurken mutlu olan öğrencinin yan yana sunulması.	Kanıtın kişiyi/izleyiciyi hangi yolla etkilemeye çalıştığı açıklanır, yalnız teknik adının tekrarı yeterli kabul edilmez.

Açıklama: Açık uçlu açıklamalarda öğrencinin ifadesinin örnek yanıtla birebir aynı olması beklenmez. İçerikle tutarlı, teknik-kanıt ilişkisini gerekçelendiren eşdeğer açıklamalar kabul edilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Dinlediği/izlediği içerikte kullanılan ikna tekniklerini belirleyebilir.
- Belirlediği ikna tekniğini gösteren ifade, görsel veya durumsal unsuru içerikten kanıt olarak gösterebilir.
- İçerikteki kanıtın kullanılan ikna tekniğini nasıl desteklediğini açıklayabilir.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
İkna tekniklerini belirleme (a-b)	a bölümünde kullanılan dört tekniği doğru seçer ve b bölümündeki dört durumun her birinde uygun ikna tekniğini doğru adlandırır.	a bölümündeki teknikleri doğru seçer; b bölümündeki dört durumdan üçünde uygun tekniği doğru adlandırır, bir durumda benzer teknikleri ayırmada hata yapar.	İçerikteki tekniklere ilişkin anlamlı bir deneme yapar, b bölümünde bir veya iki durumda uygun tekniği belirler veya yönlendirmeyle doğru tekniğe ulaşır.	İkna tekniğini belirlemeye ilişkin değerlendirilebilir bir seçim veya adlandırma bulunmaz.
İçerikten kanıt gösterme	Dört durumun her birinde seçtiği tekniği kanıtlayan ifade, görsel veya durumu doğru ve açık biçimde gösterir.	Dört durumdan üçünde tekniği destekleyen ilgili kanıtı gösterir, kalan durumda seçilen unsur teknikle doğrudan ilişki kurmaz.	En az bir durumda teknikle ilişkili bir ifade veya unsuru kanıt olarak gösterir, diğer maddelerde uygun kanıtı seçmek için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	İçerikten kanıt göstermeye ilişkin değerlendirilebilir bir ifade veya unsur bulunmaz.
Tekniğin içerikle ilişkisini ortaya koyma (b)	Dört durumda da kanıtın kişiyi veya izleyiciyi hangi yolla etkilemeye çalıştığını açıklayarak teknik ile içerik arasındaki ilişkiyi açık ve mantıklı biçimde ortaya koyar.	Üç durumda teknik ile içerik arasındaki ilişkiyi açıklar, bir durumda açıklama teknik adını veya kanıtı tekrar etmekle sınırlı kalır.	Bir veya iki durumda teknik ile kanıt arasında temel ve anlamlı bir ilişki kurar, etkileme yolunu açıklamak için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Teknik ile içerik arasındaki ilişkiye yönelik değerlendirilebilir bir açıklama bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 puan yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir yanıt başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

13. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	5. Tema: Okuma Kültürü-Okuma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.O.7.11. Metni yorumlayabilme *a) Metindeki olay, bilgi, durum vb.ni inceler.* *b) Metindeki olay, bilgi, durum, vb.ni yazarın, okurun veya bunların dışında bir başkasının bakış açısını dikkate alıp genişleterek veya daraltarak dönüştürür.* *c) Metindeki olay, bilgi, durum vb.ni seçilen bakış açısıyla kendine özgü bir biçimde yeniden ifade eder.*

Etkinlik Adı: Dijital Ayak İzi

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı ve Uygulama Notu (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır ve "Dijital Ayak İzi" metni okunur. Yorumlanacak temel bilgi veya durum bir cümleyle belirlenir.
3. Yazar, okuyucu, bilişim uzmanı veya uygun görülen başka bir bakış açısından biri seçilir; bu bakış açısının metindeki duruma nasıl yaklaşacağı kısaca açıklanır.
4. Seçilen bakış açısına göre metinde hangi bilginin genişletileceği ve/veya hangi ayrıntının geri plana alınacağı belirlenir. Yapılan dönüşümün metnin bağlamını korumasına dikkat edilir.
5. Metindeki durum, seçilen bakış açısı korunarak öğrencinin kendi cümleleriyle yeniden ifade edilir. Anı, gözlem veya deneyim yalnız yorumu destekliyorsa kullanılabilir.
6. Çalışma Ek-2'deki uygulama notundan yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra geliştirilmesi gereken bölümün yeniden düzenlenmesine fırsat verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Seçtiğin bakış açısını metindeki durumla açık biçimde ilişkilendirmiş, bu açıdan anlamlı bir genişletme/daraltma yapmış ve yorumunu kendi cümlelerinle aktarmışsın. Bir sonraki çalışmada aynı bilgiyi ikinci bir bakış açısından yorumlayıp iki yorum arasındaki farkı açıklaman uygun olabilir.
Gelişmekte	Bakış açını metinle ilişkilendirmiş ve metni kendi ifadelerinle yorumlamışsın. Yaptığın genişletme veya geri plana alma kararı anlaşılır ancak bu kararın seçtiğin bakış açısıyla ilişkisi yeterince açıklanmamış. Kısa yeniden denemede tek bir ayrıntı için "Bu bakış açısından bu ayrıntıyı neden öne çıkarıyorum/geri plana alıyorum?" sorusuna cevap vermen uygun olabilir.
Başlangıç	Bir bakış açısını seçmen ve metinle ilgili anlamlı bir düşünce belirtmen değerlendirilebilir bir başlangıç kanıtı sağlıyor. Dönüştürme ve kendine özgü yeniden ifade sınırlı kalmış. Seçtiğin bakış açısından tek bir metin bilgisini kendi cümlelerinle yeniden kurman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir öğrenci kanıtı bulunmamaktadır. Yanlış fakat anlamlı bir deneme 0 olarak değerlendirilmez. Tek bir somut adım örneklendirilebilir ve ilgili ölçüte yönelik yeniden deneme için fırsat sağlanabilir.

Bakış açısı karışan öğrencilere aynı bilgi "Yazar bunu neden vurgular?", "Bir okuyucu bunu nasıl değerlendirir?", "Bir bilişim uzmanı hangi ayrıntıyı öne çıkarır?" sorularıyla üç kısa örnekte gösterilebilir. Yalnız eksik görülen ölçüt yeniden çalıştırılır.

Farklılaştırma

Destekleme

- Kısa bir metin parçası üzerinde "Bakış açım - Öne çıkaracağım bilgi - Geri plana alacağım ayrıntı - Yeniden ifadem" dört kutulu plan kullanılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrenciden aynı metin bilgisini iki farklı bakış açısından ayrı ayrı dönüştürmesi ve iki yorumun hangi yönlerden farklılaştığını açıklaması istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

DİJİTAL AYAK İZİ

Genel ağda yaptığımız her şey arkamızda bir iz bırakır. Buna "dijital ayak izi" denir. Tıpkı kumda yürürken ayak izlerimizin kalması gibi, genel ağda da yaptığımız aramalar, sosyal medyada attığımız paylaşımlar, gönderdiğimiz e-postalar ve diğer hareketlerimiz birer iz oluşturur. Bu izler yalnızca hangi genel ağ sayfalarını ziyaret ettiğimizi ya da hangi videoları izlediğimizi göstermez; nelerden hoşlandığımızı, ilgi alanlarımızı ve yaşam alışkanlıklarımızı da ortaya koyabilir. Bu yüzden dijital ayak izimizi dikkatli kullanmak ve korumak, özel hayatımızın gizliliği açısından önemlidir.

Dijital ayak izine sosyal medya hesaplarımız, e-postalarımız, genel ağda yaptığımız aramalar ve ziyaret ettiğimiz sayfalar örnek verilebilir. Çevrim içi alışverişlerde baktığımız veya satın aldığımız ürünler, uygulamalara verdiğimiz izinler, doldurduğumuz formlar ve paylaştığımız konum bilgileri de dijital iz oluşturabilir. Bu izler bir yandan sistemlerin bizi daha iyi tanımasına yardım ederken diğer yandan kişisel bilgilerimizi, alışkanlıklarımızı ve tercihlerimizi görünür hâle getirebilir.

Dijital ayak izini yönetmek için gizlilik ayarlarını gözden geçirmek, uygulamaların hangi bilgilere eriştiğini kontrol etmek, kullanılmayan hesapları kapatmak ve hangi bilgilerin paylaşıldığına dikkat etmek gerekir. Farklı hesaplarda aynı şifreyi kullanmamak, güçlü şifreler seçmek ve mümkünse iki adımlı doğrulama kullanmak da hesap güvenliği açısından yararlı önlemler arasındadır.

Sosyal medya paylaşımlarının kimler tarafından görülebildiğini kontrol etmek, e-posta adresi gibi kişisel bilgileri yalnızca güvenilen kişi ve kurumlarla paylaşmak ve gereksiz üyelikleri gözden geçirmek dijital izlerin yönetilmesine katkı sağlayabilir.

Komisyon

A. Yorumlayacağınız temel bilgi veya durumu bir cümleyle yazınız.

.....

.....

B. Bakış açınızı seçiniz ve bu bakış açısının metindeki duruma nasıl yaklaşacağını kısaca açıklayınız.

☐ Metnin yazarı ☐ Okuyucu (siz) ☐ Bilişim uzmanı ☐ Başka: .....

.....

.....

C. Seçtiğiniz bakış açısından metinde neyi genişletecek veya hangi ayrıntıyı geri plana alacaksınız?

Dönüştürme kararı	Bu bilgi beni hangi sonuca götürüyor?
Genişleteceğim bilgi/ayrıntı	
Daraltacağım / geri plana alacağım ayrıntı	

Ç. Metindeki durumu seçtiğiniz bakış açısıyla kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Bu görev açık uçludur, tek bir doğru yorum yoktur. Değerlendirmede öğrencinin seçtiği bakış açısının metinle ilişkili olması, genişletme/daraltmanın bağlamı bozmaması ve yeniden ifadenin öğrencinin kendi cümleleriyle kurulması esas alınır.

Yazar: Dijital ayak izinin fark edilmesini ve kişisel bilgilerin korunmasını öne çıkarabilir, güvenlik önerilerini genişletebilir.

Okuyucu: Kendi kullanım alışkanlıklarını metindeki bilgilerle karşılaştırabilir ve kendisi için önemli bir önlemi öne çıkarabilir.

Bilişim uzmanı: Gizlilik ayarları, güçlü parola, iki adımlı doğrulama gibi güvenlik boyutlarını daha ayrıntılı ele alabilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Seçtiği bakış açısını metindeki bilgi veya durumla ilişkilendirerek yorum boyunca koruyabilir.
- Metindeki bir bilgiyi seçtiği bakış açısına göre bağlamdan kopmadan genişletebilir veya bir ayrıntıyı geri plana alabilir.
- Metindeki durumu seçtiği bakış açısıyla kendi cümleleri ve çıkarımlarıyla yeniden ifade edebilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Bakış açısını metinle ilişkilendirme (a)	Seçtiği bakış açısının metindeki durumla ilişkisini açıklar ve yorum boyunca bu bakış açısını tutarlı biçimde korur.	Bakış açısını metinle ilişkilendirir, yeniden ifadenin bir bölümünde seçilen bakış açısından uzaklaşsa da metnin temel bağlamını korur.	Yönlendirmeyle seçtiği bakış açısına uygun, sınırlı fakat anlamlı bir ilişki kurar.	Bakış açısını metinle ilişkilendirmeye yönelik değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Genişletme / daraltma yoluyla dönüştürme (a)	Metindeki ilgili bilgiyi seçilen bakış açısına göre anlamlı biçimde genişletir veya bir ayrıntıyı geri plana alır, yaptığı değişiklik bağlamla uyumludur.	Bir bilgiyi genişletir veya bir ayrıntıyı geri plana alır, değişiklik anlaşılırdır ancak bunun seçilen bakış açısına neden uygun olduğunu açıklaması eksiktir.	Yönlendirmeyle tek bir ayrıntıyı sınırlı fakat anlamlı biçimde genişletir veya geri plana alır.	Dönüştürmeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Kendine özgü yeniden ifade (b)	Metindeki durumu seçilen bakış açısıyla kendi çıkarım ve ifadelerini kullanarak özgün, açık ve anlaşılır biçimde yeniden ifade eder.	Metindeki durumu kendi cümleleriyle yeniden ifade eder, bir bölümde kaynak ifadelere yakınlık veya seçilen bakış açısının yansıması sınırlıdır.	Yönlendirmeyle seçilen bakış açısını yansıtan kısa ve anlamlı bir yeniden ifade oluşturur.	Kendine özgü yeniden ifadeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	5. Tema: Okuma Kültürü-Okuma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.O.7.25. Metindeki probleme çözüm üretebilme *a) Metinde yer alan olay ya da durumu problem biçiminde tanımlar.* *b) Olay ya da durumun problemli yönünü özetler.* *c) Ön bilgi, gözlem ya da veriye dayanarak probleme alternatif çözümler üretir.* *ç) Akıl yürüterek en uygun çözümü belirler.* *d) Problem çözme sürecini değerlendirir.*

Etkinlik Adı: Ali Artık Okuyor

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı ve Uygulama Notu (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki "Ali Artık Okuyor" metni okunur. Metindeki olaylar çözümden önceki sorun durumu ve sonrasındaki değişim bakımından incelenir.
3. Ali'nin yaşadığı durum problem cümlesi hâlinde tanımlanır ve bunun neden sorun oluşturduğu metindeki ipuçlarıyla özetlenir.
4. Ön bilgi, gözlem veya metinde sunulan verilerden yararlanılarak birbirinden farklı en az üç alternatif çözüm üretilir. Metindeki öğretmen önerileri aynen kopyalanmaz, gerektiğinde geliştirilerek yeniden kurulabilir.
5. Çözümler uygulanabilirlik ve sorunu giderme gücü açısından karşılaştırılır, en uygun çözüm seçilerek gerekçelendirilir.
6. Problem çözme sürecinde izlenen adımlar, karar verirken kullanılan ölçütler ve aynı görev yeniden yapılsa değiştirilecek nokta kısaca değerlendirilir.
7. Çalışma Ek-2'deki örnek cevaplardan yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra gerekli görülen bölümün yeniden düzenlenmesine fırsat verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Problemi açık biçimde tanımlamış, neden sorun olduğunu metindeki ipuçlarıyla özetlemiş, üç farklı çözüm üretmiş ve seçenekleri karşılaştırarak en uygun çözümü gerekçelendirmişsin. Süreci hangi adımlarla yürüttüğünü de değerlendirmişsin. Bir sonraki çalışmada seçtiğin çözümün olası bir riskini düşünerek değerlendirmeyi derinleştirmen uygun olabilir.
Gelişmekte	Problemi ve problemli yönü doğru belirlemiş, birden fazla çözüm üretmişsin. Çözümler arasındaki fark veya en uygun çözümü seçme gerekçesi sınırlı kalmış. Yeniden denemede her çözüm için "Uygulanabilir mi?" ve "Sorunu ne kadar giderir?" sorularından yararlanman uygun olabilir.
Başlangıç	Problemi fark edip bir çözüm önermen başlangıç kanıtı sağlıyor. Problemli yönü özetleme, alternatif üretme ve en uygun çözümü gerekçelendirme sınırlı kalmış. Önce "Sorun nedir?" ve "Bu sorun Ali'yi nasıl etkiliyor?" sorularını cevaplayıp ikinci bir çözüm üretmen uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	İlgili ölçütte değerlendirilebilir öğrenci kanıtı bulunmamaktadır. Yanlış fakat anlamlı bir deneme 0 olarak değerlendirilmez. Problem-çözüm zincirinin tek bir adımı örnek gösterilebilir ve ilgili ölçüt için yeniden deneme fırsatı sağlanabilir.

Problem tanımı için "Ali'nin yapmak istediği nedir, bunu engelleyen durum nedir?", alternatif çözüm için "Aynı sonucu başka hangi yolla elde edebilir?", en uygun çözüm için "Hangi çözüm uygulanabilir ve doğrudan soruna etki eder?" soruları kullanılabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Kısa bir metin parçası üzerinde "Bakış açım - Öne çıkaracağım bilgi - Geri plana alacağım ayrıntı - Yeniden ifadem" dört kutulu plan kullanılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrenciden aynı metin bilgisini iki farklı bakış açısından ayrı ayrı dönüştürmesi ve iki yorumun hangi yönlerden farklılaştığını açıklaması istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

ALİ ARTIK OKUYOR

Küçük bir odada, tavandan sarkan sarı ışıklı bir lamba vardı. Masanın başında oturan Ali saatlerdir kitabına bakıyordu. Sayfalar ilerliyor, kelimeler çoğalıyordu ama Ali okuduklarını anlamıyor, anlamadıkça daha çok sıkılıyordu. Çok okumasına rağmen okuduklarını anlayamaması, okumaktan uzaklaşmasına yol açıyordu. Ali ezberler gibi okuyor, metinleri sorgulamıyor, düşünmüyor ve kendisiyle ilişkilendirmiyordu.

Bir gün öğretmeni onun bu hâlini fark etti ve "Okurken ne düşünüyorsun Ali?" diye sordu. Ali "Hiç… Sadece bitirmeye çalışıyorum." dedi. Öğretmeni ona okurken soru sormayı, metnin ne anlattığını düşünmeyi ve okuduklarını kendi yaşamıyla ilişkilendirmeyi önerdi.

Bir süre sonra Ali "Bu metin ne anlatıyor?", "Ben olsam ne yapardım?" gibi sorular sayesinde metinlerin anlam kazandığını fark etti. Gün geçtikçe okuma onun için daha aydınlatıcı bir sürece dönüştü. Ali, okumanın yalnızca gözlerle değil akıl ve düşünmeyle de yapıldığını anladı.

Komisyon

A. Metindeki temel problemi bir problem cümlesi hâlinde tanımlayınız.

.....

.....

B. Bu problemin Ali için neden sorun oluşturduğunu metindeki ipuçlarından yararlanarak kısaca özetleyiniz.

.....

.....

C. Ali'nin problemini çözmek için ön bilgi, gözlem veya metindeki verilerden yararlanarak birbirinden farklı en az üç çözüm üretiniz. Metindeki öğretmen önerilerini aynen kopyalamak yerine geliştirebilir veya farklılaştırabilirsiniz.

Çözüm	Önerim ve dayanağım
1	
2	
3	

Ç. Çözümlerinizi uygulanabilirlik ve sorunu giderme gücü açısından karşılaştırınız. En uygun çözümü seçip nedenini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

D. Problemi çözerken hangi adımları izlediniz? Kararınızı verirken nelere dikkat ettiniz? Yeniden yapsanız neyi değiştirirdiniz?

.....

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

A. Ali'nin çok okumasına rağmen okuduklarını anlayamaması ve bu nedenle okumaktan uzaklaşmaya başlaması.

B. Anlamadan okuma; öğrenmeyi, düşünmeyi ve okuma isteğini zayıflatmaktadır.

C. Önemli yerleri işaretleme, kendine sorular sorma, özetleme, bilinmeyen kelimeleri araştırma, günlük yaşamla ilişkilendirme, bir başkasına anlatma gibi birbirinden farklı ve uygulanabilir öneriler kabul edilir.

Ç. Öğrenci kendi önerileri arasından birini seçer, uygulanabilirlik ve sorunu giderme gücüne dayalı mantıklı gerekçe aranır.

D. Problemi tanımlama, alternatif üretme, çözümleri karşılaştırma, seçim yapma ve süreci değerlendirme adımlarını açıklayan tutarlı cevaplar kabul edilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

- Metindeki temel problemi açık bir problem cümlesiyle tanımlayabilir.
- Problemin neden sorun oluşturduğunu metindeki ipuçlarıyla özetleyebilir.
- Ön bilgi, gözlem veya metin verilerinden yararlanarak birbirinden farklı alternatif çözümler üretebilir.
- Çözümleri karşılaştırarak en uygun çözümü belirleyip gerekçelendirebilir.
- Problem çözme sürecinde izlediği adımları ve geliştireceği noktayı değerlendirebilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Problemi problem biçiminde tanımlama (a)	Metindeki temel problemi neden-sonuç ilişkisini koruyarak açık ve özgün bir problem cümlesiyle tanımlar.	Temel problemi doğru tanımlar, problem cümlesinde neden veya sonuç boyutlarından biri açıkça belirtilmez.	Yönlendirmeyle problemin anlamlı bir yönünü sınırlı fakat anlaşılır biçimde tanımlar.	Problem tanımına ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Problemli yönü özetleme (b)	Problemin Ali üzerindeki olumsuz etkisini ve neden sorun oluşturduğunu metindeki ilgili ipuçlarıyla kısa ve açık biçimde özetler.	Problemin neden sorun olduğunu açıklar ve metinden ilgili bir ipucu kullanır ancak belirlediği sorun, sorunun etkisi veya kullandığı bağlantı eksik kalır.	Yönlendirmeyle problemin tek bir olumsuz etkisini metinle ilişkilendirerek belirtir.	Problemli yönü özetlemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Alternatif çözümler üretme (c)	Ön bilgi, gözlem veya metin verilerinden yararlanarak birbirinden farklı üç uygun ve uygulanabilir çözüm üretir.	Probleme uygun en az iki farklı çözüm üretir, çözümlerden birinin dayanağı veya uygulanabilirliği yeterince açıklanmaz.	Yönlendirmeyle probleme uygun tek bir anlamlı çözüm önerir.	Alternatif çözüm üretmeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Akıl yürüterek en uygun çözümü belirleme (ç)	Çözüm seçeneklerini uygulanabilirlik ve sorunu giderme gücü açısından karşılaştırır, en uygun çözümü karşılaştırmaya dayalı açık gerekçeyle belirler.	Uygun bir çözüm seçer ve gerekçe sunar, seçenekler arası karşılaştırma iki ölçütten yalnız biri açısından görünürdür.	Yönlendirmeyle bir çözümü tercih eder ve tercihiyle ilişkili sınırlı bir gerekçe sunar.	En uygun çözümü belirlemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Problem çözme sürecini değerlendirme (d)	Problemi belirlemeden çözüme karar vermeye kadar izlediği düşünme adımlarını ve kullandığı karar ölçütlerini değerlendirir, geliştireceği bir noktayı belirtir.	Sürecin temel adımlarını ve bir karar ölçütünü açıklar, yeniden yapsa değiştireceği nokta eksik veya genel kalır.	Yönlendirmeyle süreçte yaptığı bir-iki adımı ve bu adımlardan birine ilişkin kısa değerlendirmeyi belirtir.	Problem çözme sürecini değerlendirmeye ilişkin kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 15
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	13-15 Yetkin | 8-12 Gelişmekte | 1-7 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir bir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 yalnız bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

15. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	5. Tema: Okuma Kültürü-Yazma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.Y.7.14. Problem çözümüne yönelik yazabilme *a) Olay, bilgi, durum vb.ndeki problemi tanımlar.* *b) Problemi özetler.* *c) Ön bilgi, gözlem ve veriye dayanarak probleme çözümler üretir.* *ç) Akıl yürüterek en uygun çözümü belirler.* *d) Problem çözme sürecini değerlendirir.*

Etkinlik Adı: Okuma Dostu E-Kitap Uygulaması Tasarlıyoruz!

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Başarı ölçütlerindeki düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır. Senaryo okunur ve görevler sırasıyla tamamlanır.
3. Problemi tanımlama bölümünde seçenek yalnız işaretlenmez, seçilen neden veya nedenler senaryodaki bilgilerle ilişkilendirilerek kısaca açıklanır.
4. Çözüm atölyesinde her çözüm önerisinin probleme nasıl katkı sağlayacağı ve önerinin hangi anı, gözlem, deneyim veya veriye dayandığı belirtilir.
5. En uygun çözüm; uygulanabilirlik, öğrencilerin ilgisini çekme, okuma alışkanlığını geliştirme ve uzun süre kullanılabilirlik ölçütleri dikkate alınarak seçilir ve gerekçelendirilir.
6. Yönetim kuruluna yönelik değerlendirme yazısında problem kısaca özetlenir, seçilen çözüm açıklanır ve çözümün neden etkili olduğu gerekçelendirilir.

7. Problem çözme süreci çalışma kâğıdının son bölümünde değerlendirilir; işe yarayan bir adım, zorlanılan nokta ve sonraki çalışmada değiştirilecek bir nokta belirtilir.
8. Çalışma kâğıdındaki kanıtlar Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra seçilen bir bölümün gözden geçirilip geliştirilmesine fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Problemi "öğrencilerin uygulamayı kısa süre sonra bırakması" biçiminde açıkça tanımlamış ve üç çözümünü bu probleme bağlamışsın. Seçtiğin çözümü uygulanabilirlik ve okuma alışkanlığı ölçütleriyle gerekçelendirmen kararını anlaşılır kılıyor. Bir sonraki yazında seçmediğin bir çözümün neden daha zayıf kaldığını tek cümleyle karşılaştırman uygun olabilir.
Gelişmekte	Problemi ve uygulanabilir bir çözümü belirlemişsin. Seçim gerekçende "ilgi çekici olur" ifadesi var, bunun okuma alışkanlığını nasıl destekleyeceği açık değil. Yeniden denemede seçtiğin çözümün öğrencinin uygulamayı kullanmaya devam etmesine nasıl katkı sağlayacağını açıklayan bir cümle eklemen uygun olabilir.
Başlangıç	Problemle ilişkili bir çözüm fikri sunmuşsun. Çözümün neden seçildiğini gösteren ölçüt henüz açık değil. Verilen dört ölçütten çözümüne en uygun olanını seçip "Bu çözüm … olduğu için…" biçiminde bir gerekçe kurman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir yazılı kanıt bulunmamaktadır. 0 düzeyi düşük nitelikli ürün anlamına gelmez. Senaryodaki temel sorunun tek cümleyle belirlenmesi örneklendirilebilir ve ilgili ölçüt için yeniden deneme fırsatı sağlanabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Problem ile nedenleri ayırmakta zorlanan öğrenciler için kaynak etkinlikteki "Problem Çözme Planı" basamaklandırılmış biçimde kullanılabilir: "Problem nedir?", "Neden oluşmuştur?", "Aklına gelen çözümler nelerdir?", "Hangisi daha uygulanabilir?", "Neden?".
- Öğrenciden önce her soruya kısa yanıt vermesi, ardından bu yanıtları çalışma kâğıdındaki ilgili bölümlere aktarması istenebilir.
- Çözüm ile problem arasındaki bağlantı için "Bu çözüm problemi nasıl azaltır?" sorusuna tek cümlelik açıklama eklemesi istenebilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden geliştirdikleri iki güçlü çözümü aynı dört seçim ölçütüne göre karşılaştırmaları istenebilir.
- Ardından ilk seçtikleri çözümü koruyabilir veya değiştirebilir, kararlarını "hangi ölçüt kararı değiştirdi/pekiştirdi?" sorusuna dayanarak kısa bir ek paragrafla gerekçelendirebilirler.
- Böylece yeni bir öğrenme hedefi eklenmeden aynı problem çözme yazısı daha derin bir akıl yürütmeyle geliştirilir.

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

OKUMA DOSTU E-KİTAP UYGULAMASI TASARLIYORUZ

SENARYO

Bir teknoloji şirketi, öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını geliştirmek amacıyla yeni bir e-kitap uygulaması hazırlamaktadır. Yapılan araştırmalarda öğrencilerin önemli bir bölümünün uygulamayı kısa bir süre kullandıktan sonra bıraktığı görülmüştür.

Şirket, uygulamayı öğrenciler için daha ilgi çekici ve kullanışlı hâle getirmek amacıyla bir Öğrenci Danışma Kurulu oluşturmuştur. Sen de bu kurulun üyelerinden birisin. Görevin; problemi doğru belirlemek, nedenlerini açıklamak, uygulanabilir çözümler geliştirmek ve şirket yönetimini en etkili çözüm konusunda ikna etmektir.

1. GÖREV: PROBLEMİ TANIMLIYORUM

A. Uygulamadaki temel problem nedir?

.....

.....

.....

B. Bu problemin ortaya çıkmasına sebep olabilecek etkenlerden uygun gördüklerinizi işaretleyiniz. Ardından seçiminizi senaryoya veya kendi gözlem/deneyiminize dayanarak kısaca açıklayınız.

☐ Uygulamanın ilgi çekici olmaması
☐ Kitap önerilerinin yetersiz olması
☐ Okuma motivasyonunun düşük olması
☐ Ödül sisteminin bulunmaması
☐ Arkadaşlarla paylaşım yapılamaması
☐ Diğer: .....

Seçtiğim etken(ler)i açıklamam:

.....

.....

2. GÖREV: PROBLEMİ ÖZETLİYORUM

Problemi, temel durumu ve sonucu koruyarak 2-3 cümleyle kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

.....

.....

.....

3. GÖREV: ÇÖZÜM ATÖLYESİ

Probleme yönelik üç çözüm önerisi geliştiriniz. Her önerinin problemi nasıl azaltacağını ve hangi anı, gözlem, deneyim veya veriye dayandığını belirtiniz.

Çözüm önerim	Bu çözüm problemi nasıl azaltır?	Dayanağım (anı / gözlem / deneyim / veri)
1. Çözüm		
2. Çözüm		
3. Çözüm		

4. GÖREV: EN UYGUN ÇÖZÜMÜ SEÇİYORUM

Çözümlerinizi aşağıdaki ölçütleri dikkate alarak karşılaştırınız: uygulanabilir olması, öğrencilerin ilgisini çekmesi, okuma alışkanlığını geliştirmesi ve uzun süre kullanılabilir olması.

Seçtiğim çözüm: .....

Bu çözümü seçme gerekçelerim (en az iki ölçütle ilişkilendiriniz):

.....

.....

.....

5. GÖREV: YÖNETİM KURULUNA DEĞERLENDİRME YAZISI

Şirket yönetimine 80-100 kelimelik bir değerlendirme yazısı yazınız. Yazınızda problemi kısaca özetleyiniz, seçtiğiniz çözümü açıklayınız, çözümünüzün neden etkili olduğunu gerekçelendiriniz ve yönetim kurulunu bu çözümü uygulamaya ikna etmeye çalışınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. GÖREV: SÜRECİ DEĞERLENDİRİYORUM

Problem çözme sürecinde en işe yarayan adımım ve bunun kanıtı:

.....

En çok zorlandığım adım ve nedeni:

.....

Aynı problemi yeniden ele alsaydım değiştireceğim şey:

.....

Bir sonraki problem çözme yazımda uygulayacağım tek adım:

.....

Geri bildirimden sonra geliştirdiğim bölüm:

☐ Problem tanımı ☐ Özet ☐ Çözüm önerileri
☐ Çözüm seçimi/gerekçe ☐ Süreç değerlendirmesi

Yaptığım değişiklik: .....

Bu değişikliği yapma nedenim: .....

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Senaryodaki temel problemi nedenlerinden ayırarak açık biçimde tanımlayabilir.
- Problemi temel durum ve sonucu koruyarak kısa ve kendi cümleleriyle özetleyebilir.
- Ön bilgi, gözlem, deneyim veya veriye dayanarak probleme yönelik farklı ve uygulanabilir çözümler üretebilir.
- Çözümleri verilen ölçütlere göre karşılaştırıp en uygun çözümü seçerek gerekçelendirebilir.
- Problem çözme sürecimde işe yarayan ve zorlandığı adımları belirleyip sonraki çalışması için uygulanabilir bir adım seçebilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Problemi tanımlama (a)	Senaryodaki temel problemi doğru, açık ve sınırları belli biçimde tanımlar; problemi nedenleriyle karıştırmaz.	Temel problemi doğru belirler, problem cümlesinde kapsam veya sınır küçük bir belirsizlik taşısa da problem nedenlerden ayrılır.	Yönlendirmeyle problemle ilgili anlamlı bir durum belirtir, temel problem ile neden/sonuç ayrımı sınırlıdır.	Problemi tanımlamaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.
Problemi özetleme (b)	Problemi temel durum ve sonucu koruyarak kısa, açık ve kendi cümleleriyle özetler.	Problemi kendi cümleleriyle özetler, temel durum veya sonuç ögelerinden biri eksik kalır veya gereksiz bir ayrıntı eklenir.	Yönlendirmeyle probleme ilişkin bir-iki doğru bilgi yazar, bunları bütünlüklü bir özet hâline getiremez.	Problemi özetlemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.
Çözüm önerileri geliştirme (c)	Probleme yönelik uygulanabilir üç çözüm üretir, her önerinin problemi nasıl azaltacağını ve dayanağını açıklar.	Probleme yönelik en az iki uygulanabilir çözüm üretir, çözümlerden birinin dayanağı veya probleme nasıl katkı sağlayacağı eksik kalır.	Yönlendirmeyle problemle ilişkili tek bir çözüm önerir, çözümün dayanağı veya probleme katkısı sınırlı kalır.	Probleme yönelik değerlendirilebilir bir çözüm önerisi sunmaz.
En uygun çözümü belirleme ve gerekçelendirme (ç)	Çözüm seçeneklerini verilen ölçütlere göre değerlendirir, en uygun çözümü seçer ve seçimini en az iki ölçütle ilişkili somut gerekçelerle açıklar.	Uygun bir çözüm seçer ve gerekçesini verilen ölçütlerden biriyle açıkça ilişkilendirir, ikinci ölçütle bağlantı eksik veya geneldir.	Yönlendirmeyle bir çözüm seçer ve verilen ölçütlerden biriyle ilişkili sınırlı bir gerekçe sunar.	Çözüm seçimine ve gerekçesine ilişkin değerlendirilebilir kanıt sunmaz.
Problem çözme sürecini değerlendirme (d)	Süreçte işe yarayan ve zorlandığı bir adımı belirler, gerekçesini açıklar ve sonraki çalışması için uygulanabilir bir değişiklik önerir.	Süreçte işe yarayan ve zorlandığı adımı belirler, bunlardan birinin nedeni veya sonraki adım bağlantısı eksik kalır.	Yönlendirmeyle süreçte zorlandığı veya başarılı olduğu bir adımı belirtir, bu gözlemi sonraki adıma dönüştürmekte zorlanır.	Problem çözme sürecine ilişkin değerlendirilebilir bir değerlendirme sunmaz.

Toplam Puan	..... / 15
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	13-15 Yetkin | 8-12 Gelişmekte | 1-7 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir bir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 yalnız bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa kullanılır. Değerlendirme kanıtı: Ölçüt 1 için 1. görev; Ölçüt 2 için 2. görev; Ölçüt 3 için 3. görev; Ölçüt 4 için 4. ve 5. görevler; Ölçüt 5 için 6. görev temel kanıt olarak kullanılır. Yönetim kuruluna yazılan metin, problem-çözüm-gerekçe ilişkisinin tutarlılığı için tamamlayıcı kanıt sağlar.

ÇÖZÜM

VİDEO

Ortaokullarda Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme
Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi

16. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	6. Tema: Hak ve Sorumluluklarımız -Dinleme/İzleme /
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.D.7.7. Üst düzey çıkarımlar yoluyla dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirleyebilme *a) Dinlediğinin/izlediğinin bütününden bağlama dair ipuçlarını bulur.* *b) Ön bilgileri ve ipuçlarından hareketle anlamı belirler.*

Etkinlik Adı: Sosyal Medya Salgını: İptal Kültürü

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), TRT Haber "Sosyal medya salgını: İptal kültürü" dinleme/izleme içeriği

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı ve Değerlendirme Notları (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Dinleme/izleme içeriği, bütününde verilmek istenen görüşler ve temel mesaj izlenecek biçimde öğrencilere sunulur.
3. Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır. Bölüm a'daki ifadelerin videonun bütününe göre değerlendirilmesi ve içerikte aktarılan görüşleri yansıtan ifadelerin işaretlenmesi sağlanır.
4. Seçilen iki ifadenin dayandığı bağlamsal ipuçlarının videodaki açıklama, örnek veya görsel-işitsel unsurlarla ilişkilendirilerek kısaca belirtilmesi istenir.
5. Bölüm b'de seçilen görüşlerden biri, anı, gözlem, deneyim veya ön bilgiyle ilişkilendirilir; kurulan ilişkinin içerikte verilmek istenen anlamı belirlemeye nasıl katkı sağladığı açıklanır.

6. Bölüm c'de tek bir bilgiye dayanmayan, farklı ipuçlarını birlikte kullanan ve içeriğin bütününü kapsayan üst düzey bir çıkarım oluşturulur.
7. Çalışmanın tamamlanması için yeterli süre verilir.
8. Yanıtlar Ek-2'deki cevap anahtarı ve değerlendirme notlarından yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt profilindeki kanıtlara göre sözlü geri bildirim verilir, gerekli görülen bölümün düzeltilmesi veya yeniden denenmesi için fırsat verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin çalışma kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili başarı ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Bağlama ilişkin ipuçlarını videonun bütününden seçmen ve bu ipuçlarını ön bilginle ilişkilendirerek kapsamlı bir yargıya ulaşman güçlü bir yön. Yargında sosyal medya lincinin oluşumu ile bireylerin sorumlulukları arasındaki ilişki daha da belirginleştirilebilir. Bir sonraki denemede bu iki boyutu tek bir neden-sonuç cümlesiyle birbirine bağlaman uygun olabilir.
Gelişmekte	Videodan uygun ipuçları belirlemen güçlü bir yön. Yaşam örneğin veya ön bilginle bu ipuçları arasında ilişki kurmuş olsan da vardığın yargı içeriğin yalnız bir bölümünü kapsıyor. Bir sonraki denemede farklı iki ipucunu birlikte değerlendirerek ikisini de kapsayan tek bir yargı oluşturman uygun olabilir.
Başlangıç	Videoda ele alınan konuyla ilgili anlamlı bir ipucu belirlemen başlangıç kanıtı sağlıyor. İpucu, ön bilgi ve çıkarılan anlam arasındaki bağlantı sınırlı kalmış. İlgili bölüm yeniden izlenerek "Videodaki ipucu - Bildiğim/yaşadığım durum - Çıkardığım anlam" sırasıyla üç kısa ifade yazman uygun olabilir.
Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ölçütlerine ilişkin değerlendirilebilir bir yanıt bulunmamaktadır. Kısa bir bölüm yeniden izletilebilir, tek bir ipucu üzerinde örnek gösterilebilir ve öğrencinin aynı görevi yeniden denemesine fırsat verilebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Bağlama ilişkin ipuçlarını belirlemekte veya ipucu ile ön bilgi arasında ilişki kurmakta zorlanan öğrencilere "Videodaki İpucu - Bildiğim/Yaşadığım Durum - Çıkardığım Anlam" başlıklı üç bölümlü bir düzenleyici verilebilir.
- Bir satır örnek gösterilebilir, ardından ilgili bölüm yeniden izletilerek yalnızca eksik ölçüte yönelik tekrar deneme yapılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden videodaki farklı üç bağlamsal ipucunu gruplayarak iki olası kapsamlı yargı oluşturmaları, ardından hangi yargının içeriğin derin anlamını daha güçlü karşıladığını seçtikleri ipuçlarıyla gerekçelendirmeleri istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Sosyal Medya Salgını: İptal Kültürü

Karekodu okutunuz.

A. Aşağıdaki ifadeleri videonun bütününü dikkate alarak inceleyiniz. İçerikte aktarılan görüşleri yansıtan ifadeleri işaretleyiniz.

No	Seçim	İfade
1	☐	Sosyal medya linçleri, genellikle bireylerin ani öfke, kıskançlık veya üzüntü gibi duygularını yönetememesinden kaynaklanır.
2	☐	Sosyal medya platformlarında yorum kısıtlama özelliğinin bulunması linç kültürünü önlemede atılan en önemli adımdır.
3	☐	İptal kültürü, modern dünyada kişileri toplumsal alanın dışına itmek ve onları sosyal olarak yok saymak için kullanılan bir yöntemdir.
4	☐	Sosyal medyanın hızı ve yayılım gücü, bireysel tepkilerin kısa sürede kitlesel bir linç kültürüne dönüşmesine neden olmaktadır.
5	☐	Linç eylemleri, sadece tepki göstermek değil, hedef alınan kişi veya kurumun toplumdaki gücünü ve itibarını tamamen elinden almayı amaçlar.
6	☐	Linç eylemlerine bazen milyonlarca kişinin katılması bu eylemlerin etkisini gün geçtikçe artırmaktadır.
7	☐	Dijital dünyadaki yıkıcı etkileri azaltmanın yolu, empati yeteneğini geliştirmek ve sosyal medya okuryazarlığı becerisini kazanmaktır.
8	☐	Takipçi sayısı yüksek kişiler topluma fikir önderliği yaparsa linçle ilgili sorunlar çözülebilir.

Seçtiğiniz iki ifadenin videodaki hangi açıklama, örnek veya görsel-işitsel ipucuna dayandığını yazınız.

1. Seçtiğim ifade no: ..... Videodaki ipucu:

.....

2. Seçtiğim ifade no: ..... Videodaki ipucu:

.....

B. Seçtiğiniz görüşlerden birini anı, gözlem, deneyim veya ön bilginizle ilişkilendiriniz. Bu ilişkinin içerikte verilmek istenen anlamı belirlemenize nasıl yardımcı olduğunu açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C. Aşağıdaki cümleyi içeriğin bütününü kapsayacak biçimde tamamlayınız.

Bana göre bu içerikten çıkarılabilecek en kapsamlı yargı

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

A. İçerikte aktarılan görüşler ve bağlamsal ipuçları

Anahtar: 1, 3, 4, 5 ve 7 numaralı ifadeler içerikte aktarılan görüşleri yansıtır; diğer ifadeler işaretlenmez.

- Beklenen kanıt: Doğru ifadeler belirlenir, içerikte görüş olarak verilmeyen ifadeler seçilmez ve seçilen iki ifadeye ilişkin videodan uygun iki bağlamsal ipucu belirtilir.
- Kısmi kanıt: Görüş seçiminde bir hata bulunur veya iki ipucundan yalnız biri uygun ve açıklayıcıdır.

B. Ön bilgiyle ilişkilendirerek anlamı belirleme

Beklenen kanıt: Seçilen görüşle ilişkili bir anı, gözlem, deneyim veya ön bilgi verilir ve bu örneğin videodaki mesajı anlamaya nasıl katkı sağladığı açık ve tutarlı biçimde açıklanır.

Örnek yanıt: "Bir sosyal medya paylaşımının doğruluğu araştırılmadan çok hızlı yayıldığını görmüştüm. Videodaki sahte veya çarpıtılmış bilgilerin lince dönüşebileceğine ilişkin ipucu, bu gözlemimi yalnızca 'çok yorum yapılması' olarak değil, doğrulama yapılmadığında insanların zarar görebileceği bir süreç olarak anlamama yardımcı oldu."

- Kısmi kanıt: Konuyla ilişkili bir örnek verilir ancak örnekle içerikteki görüş arasındaki bağlantı sınırlı açıklanır.

C. İçeriğin bütününü kapsayan üst düzey çıkarım

Beklenen kanıt: Videonun farklı bölümlerindeki ipuçları birlikte değerlendirilir; sosyal medya lincinin ortaya çıkışı/yayılması, birey üzerindeki etkileri ve sorumlu dijital davranış gibi birden fazla boyutu ilişkilendiren açık ve kapsamlı bir yargıya ulaşılır.

Örnek yanıt: "Bana göre bu içerikten çıkarılabilecek en kapsamlı yargı, sosyal medyada doğrulanmadan ve duygusal tepkilerle yayılan paylaşımların kısa sürede kişilere zarar veren kitlesel bir dışlamaya dönüşebileceği; bu nedenle kullanıcıların empati, öz denetim ve dijital medya okuryazarlığıyla hareket etmesi gerektiğidir."

- Kısmi kanıt: İçeriğin doğru bir boyutuna ilişkin yargı kurulur ancak farklı ipuçları birlikte değerlendirilmediği için yargı videonun bütününü kapsamaz.

Açıklama: Yanlış fakat anlamlı bir deneme değerlendirilebilir kanıt olarak kabul edilir, performans düzeyi Ek-3'teki ölçüt betimlemelerine göre belirlenir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Videonun bütününden içerikte aktarılan görüşleri ve bu görüşleri destekleyen bağlamsal ipuçlarını belirleyebilir.
- Seçtiği görüşü anı, gözlem, deneyim veya ön bilgisiyle ilişkilendirerek içerikte verilmek istenen anlamı açıklayabilir.
- Farklı bağlamsal ipuçlarını birlikte değerlendirerek içeriğin bütününü kapsayan üst düzey bir çıkarıma ulaşabilir.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Videonun bütününden bağlamsal ipuçlarını belirleme	a bölümünde içerikte aktarılan 1, 3, 4, 5 ve 7 numaralı görüşleri doğru ayırt eder; içerikte görüş olarak verilmeyen ifadeleri seçmez ve seçtiği iki görüş için videodan uygun iki bağlamsal ipucu gösterir.	Görüş seçiminde bir hata yapar veya seçtiği iki görüşten yalnız biri için videodan uygun ve açıklayıcı bir bağlamsal ipucu gösterir.	İçerikle ilişkili en az bir görüşü veya bağlamsal ipucunu belirler, görüş ile ipucu arasındaki ilişkiyi kurmak için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Bu ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir görüş seçimi veya bağlamsal ipucu bulunmaz.
İpucu ile ön bilgiyi ilişkilendirerek anlamı belirleme	Seçtiği görüşle ilişkili bir anı, gözlem, deneyim veya ön bilgi verir ve bunun videodaki mesajı anlamasına nasıl katkı sağladığını açık ve tutarlı biçimde açıklar.	Konuyla ilişkili bir anı, gözlem, deneyim veya ön bilgi verir; videodaki görüşle bağlantısı doğru yöndedir ancak bu ilişkinin anlamı belirlemeye katkısı tam açıklık kazanmaz.	Konuyla ilişkili bir anı, gözlem, deneyim veya ön bilgi belirtir; bunu videodaki görüşle ve çıkardığı anlamla ilişkilendirmek için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Bu ölçüte ilişkin değerlendirilebilir bir ön bilgi bağlantısı veya anlam açıklaması bulunmaz.
İçeriğin bütününü kapsayan üst düzey çıkarıma ulaşma	Videonun farklı bölümlerinden en az iki ipucunu birlikte değerlendirir; sosyal medya lincinin oluşumu/yayılması, etkileri ve sorumlu dijital davranış boyutlarını ilişkilendiren açık ve kapsamlı bir yargıya ulaşır.	İçeriğin genel mesajıyla uyumlu bir yargı kurar ve en az iki boyut arasında bağlantı gösterir, farklı ipuçlarını tek bir kapsamlı yargıda birleştirmesi sınırlı kalır.	İçeriğin doğru bir boyutuna ilişkin anlamlı bir yargı kurar, yargıyı başka bir ipucuyla genişletmek ve videonun bütününe taşımak için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	İçeriğin derin anlamına ilişkin değerlendirilebilir bir çıkarım bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 puan yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir kanıt Başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

TÜRKÇE / 7. SINIF

17. ETKİNLİK

Tema-Beceri	6. Tema: Hak ve Sorumluluklarımız -Dinleme/İzleme
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.D.7.22. Medya içeriğini sorgulayabilme *a) Medya içeriğini inceler.* *b) İçeriğe yönelik sorular sorar.* *c) Sorular doğrultusunda bilgi toplar.* *ç) Ulaştığı bilgiden hareketle içeriği değerlendirir.* *d) Değerlendirmesinden hareketle yargıya ulaşır.*

Etkinlik Adı: Taklit ve Korsanla Mücadele Kamu Spotu

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), "Taklit ve Korsanla Mücadele" kamu spotu; etkinlikte kullanılacak güvenilir genel ağ kaynağı/kaynakları

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı ve Değerlendirme Rehberi (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. "Taklit ve Korsanla Mücadele" kamu spotu, içerikte doğrulanması mümkün bilgi ve iddialar belirlenmek üzere dikkatle izletilir. Ek-1'in a bölümüne doğrulanabilir iki bilgi veya iddia yazılır.
3. Belirlenen bilgi veya iddiaların doğruluğunu sınamaya yönelik araştırılabilir sorular oluşturulur. Soruların mesajı veya beğeniyi değil, doğrulanabilir bilgiyi sorgulamasına dikkat edilir.
4. Sorular doğrultusunda etkinlik için belirlenen güvenilir genel ağ kaynağı veya kaynakları incelenir. Her soru için kaynak adı/bağlantısı ve ulaşılan bilgi Ek-1'e kaydedilir.
5. Kamu spotundaki ifadeler ile ulaşılan bilgiler karşılaştırılır; desteklenen, yeterince kanıtlanmayan veya ek doğrulama gerektiren noktalar açıklanır.

6. Yapılan değerlendirmeden hareketle kamu spotuna ilişkin gerekçeli bir yargı oluşturulur. Yargının toplanan bilgilerle tutarlı olması beklenir.
7. Çalışmalar Ek-2'deki cevap anahtarı ve değerlendirme rehberinden yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirim verilir ve gerekli görülen aşamanın yeniden denenmesine fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin performans kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Kamu spotundan iki doğrulanabilir iddiayı ayırt etmiş, her biri için araştırılabilir sorular kurmuş ve güvenilir kaynaklardan ulaştığın bilgileri iddialarla açık biçimde karşılaştırmışsın. Yargını da bu karşılaştırmaya dayandırman güçlü bir yön. Bir sonraki çalışmada aynı iddiaya ilişkin iki kaynağın sunduğu kanıtların neden aynı veya farklı sonuç verdiğini kısaca karşılaştırman sorgulamanı derinleştirebilir.
Gelişmekte	İki iddiadan birini açık biçimde doğrulanabilir olarak belirlemiş ve bu iddia için uygun bir kaynak bulgusu toplamışsın. İkinci iddiada soru veya karşılaştırma aşaması yeterince açık değil. Bir sonraki denemede yalnız bu iddia için "Kaynakta ne yazıyor - kamu spotunda ne söyleniyor - örtüşüyor mu?" sırasını kullanman uygun olabilir.
Başlangıç	Kamu spotundan kontrol edilebilir bir bilgi belirlemen değerlendirilebilir bir başlangıç kanıtı sağlıyor. Soru, kaynak bulgusu ve yargı arasındaki bağ henüz sınırlı. İlgili iddia için "Bu bilgi güvenilir bir kaynakta da yer alıyor mu?" sorusundan hareketle tek bir kaynak bulgusunu kaydetmen ve ne gösterdiğini bir cümleyle belirtmen uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ilgili ölçütüne ilişkin değerlendirilebilir bir yanıt bulunmamaktadır. Bir örnek iddia birlikte seçilebilir, soru-kaynak bulgusu-karşılaştırma-yargı zinciri örnek olarak gösterilip başka bir iddiada yeniden deneme fırsatı sağlanabilir.

İçeriği sorgulama sorusu üretmekte zorlanan öğrencilere "Bu bilgi başka güvenilir kaynaklarda da yer alıyor mu?" ve "Bu iddiayı destekleyen veri, belge veya açıklama var mı?" soru başlangıçları verilebilir.

Kaynak bulgusunu değerlendirmeye dönüştürmekte zorlanan öğrenci "Kamu spotunda …; kaynakta …; bu nedenle …" yapısıyla yeniden çalışabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Öğrenciye "İddia - Sorgulama sorusu - Kaynak - Bulgu - Karşılaştırma - Yargı" basamaklarını içeren düzenleyici verilebilir.
- Başlangıçta yalnız bir iddia üzerinde çalışması, ardından ikinci iddiaya geçmesi sağlanabilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden aynı iddia için ikinci bir güvenilir kaynak kullanmaları ve kaynakların sunduğu kanıtların birbiriyle ne ölçüde örtüştüğünü karşılaştırmaları istenebilir.
- Zenginleştirme aynı medya içeriğini sorgulama çıktısını derinleştirir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

Karekodu okutunuz.

Taklit ve Korsanla Mücadele Kamu Spotu

A. Kamu spotunu izleyiniz. İçerikten doğruluğu araştırılabilecek iki bilgi veya iddia belirleyiniz.

No	Doğrulanabilir bilgi / iddia
1	
2	

B. Belirlediğiniz bilgi/iddiaların doğruluğunu sorgulamak için iki araştırılabilir soru yazınız.

1. .....

2. .....

C. Sorularınıza cevap bulmak için etkinlikte belirlenen güvenilir kaynakları inceleyiniz. Kaynağı ve ulaştığınız bilgiyi yazınız.

Soru	Kaynak adı / bağlantısı	Ulaşılan bilgi / kanıt
1		
2		

Ç. Kamu spotundaki bilgi/iddiaları ulaştığınız bilgilerle karşılaştırınız. Hangi noktalar destekleniyor? Hangi noktalar için kanıt yetersiz veya ek doğrulama gerekli?

.....

.....

.....

.....

D. Değerlendirmenizden hareketle gerekçeli bir yargı yazınız.

Bu içeriğe ilişkin yargım .....

çünkü .....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

Bölüm	Beklenen yanıt niteliği
a - İnceleme	Kamu spotundan doğrulanabilir bilgi/iddialar seçilir. Yalnız beğeni, amaç veya genel mesaj cümleleri bu bölüm için yeterli kanıt değildir.
b - Soru oluşturma	Sorular seçilen bilgi/iddiaların doğruluğunu araştırmaya doğrudan hizmet eder. "Bu bilgi başka güvenilir kaynaklarda yer alıyor mu?" ve "Bu iddiayı destekleyen veri/belge/açıklama var mı?" türü sorular uygundur.
c - Bilgi toplama	Sorularla ilgili bulgular güvenilir kaynaklardan kaydedilir, kaynak adı/bağlantısı belirtilir.
ç - Değerlendirme	Kamu spotundaki ifade ile kaynak bulgusu karşılaştırılır, desteklenen ve yeterince kanıtlanmayan noktalar açıklanır.
d - Yargı	Yargı, yapılan karşılaştırma ve toplanan bilgilerle tutarlı biçimde gerekçelendirilir.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Kamu spotundaki doğrulanabilir bilgi veya iddiaları diğer mesaj ve görüş ifadelerinden ayırt edebilir.
- Belirlediği bilgi veya iddiaların doğruluğunu sınamaya yönelik araştırılabilir sorular oluşturabilir.
- Soruları doğrultusunda güvenilir kaynaklardan ilgili bilgi toplayıp kaynak ile bulguyu kaydedebilir.
- Kamu spotundaki bilgi veya iddiaları kaynak bulgularıyla karşılaştırarak desteklenen ve ek doğrulama gerektiren noktaları açıklayabilir.
- Değerlendirmesinden hareketle topladığı bilgilerle tutarlı ve gerekçeli bir yargıya ulaşabilir.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Medya içeriğini inceleme (a)	Kamu spotundan doğruluğu araştırılabilecek iki bilgi veya iddia belirler; bunları mesaj, görüş ve beğeni ifadelerinden ayırır.	İki bilgi veya iddia yazar; bunlardan birinin doğrulanabilir olduğunu açıkça belirtir, diğerinin bilgi mi yoksa yorum mu olduğunu belirlemede zorlanır.	Doğrulanabilir bir bilgi veya iddia belirler, ikinci örneği ayırt etmek için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Medya içeriğini incelemeye ilişkin değerlendirilebilir bir bilgi veya iddia seçimi bulunmaz.
İçeriğe yönelik sorgulama soruları oluşturma (b)	Belirlediği iki bilgi veya iddianın doğruluğunu doğrudan sınayan, açık ve araştırılabilir iki soru oluşturur.	İki soru oluşturur, sorulardan biri doğruluğu sınamaya doğrudan hizmet ederken diğeri fazla genel kaldığı için yeniden odaklanmaya ihtiyaç duyar.	Belirlediği iddialardan biri için doğruluğu araştırmaya yarayan anlamlı bir soru oluşturur; ikinci soru için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	İçeriğe yönelik araştırılabilir soru oluşturmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Sorular doğrultusunda bilgi toplama (c)	İki soru için güvenilir kaynaklardan ilgili bulgular toplar; her bulguyla birlikte kaynak adı veya bağlantısını açıkça kaydeder.	İki soruya ilişkin bilgi toplar, sorulardan birinde kaynak kaydı veya bulgunun soruyla ilişkisi eksik kalır.	Bir soru için ilgili bir kaynak bulgusunu kaydeder, kaynak ve bulguyu birlikte göstermek için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Bilgi toplamaya ilişkin değerlendirilebilir kaynak veya bulgu kaydı bulunmaz.
Ulaşılan bilgiden hareketle içeriği değerlendirme (ç)	İki bilgi veya iddiayı kaynak bulgularıyla karşılaştırır; her biri için desteklenen, yeterli kanıtla desteklenmeyen veya ek doğrulama gerektiren yönü gerekçesiyle açıklar.	İki bilgi veya iddiayı kaynaklarla karşılaştırır; birinin kanıtlarla desteklenip desteklenmediğini açık bir gerekçeyle açıklar, diğerine ilişkin gerekçesi sınırlı kalır.	Bir bilgi veya iddia için kamu spotu ile kaynak arasında temel bir örtüşme veya fark belirtir, değerlendirmeyi genişletmek için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	İçeriği değerlendirmeye ilişkin değerlendirilebilir bir karşılaştırma bulunmaz.
Değerlendirmeden hareketle yargıya ulaşma (d)	Yaptığı karşılaştırmalardan hareketle açık ve gerekçeli bir yargıya ulaşır, yargısını topladığı bilgilerle doğrudan ilişkilendirir.	Değerlendirmeyle uyumlu bir yargı oluşturur; gerekçesinde topladığı bulgulardan birini kullanılır ancak diğer bulguyla bağlantı eksik kalır.	Topladığı en az bir bulguyla ilişkili sınırlı fakat anlamlı bir yargı ifade eder, gerekçeyi tamamlamak için yönlendirmeye ihtiyaç duyar.	Yargıya ulaşmaya ilişkin değerlendirilebilir bir ifade bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 15
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	13-15 Yetkin | 8-12 Gelişmekte | 1-7 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 puan yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir yanıt başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

TÜRKÇE / 7. SINIF

18. ETKİNLİK

Tema-Beceri	6. Tema: Hak ve Sorumluluklarımız-Okuma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.O.7.13. Bilgilendirici metinde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme *a) Metin yapısından hareketle önemli bilgileri belirler.* *b) Bilgiler arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.*

Etkinlik Adı: Çocuk Hakları Neden Önemlidir?

Kullanılacak Materyaller

Çalışma Kâğıdı (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Çalışma Kâğıdı (Ek-1), Cevap Anahtarı ve Uygulama Notu (Ek-2), Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-3)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-3'teki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'in a bölümündeki kısa ön bilgi çalışması uygulanır. Bu bölüm öğrencinin hazır bulunuşluğunu görmek amacıyla kullanılır ve puanlamaya dâhil edilmez.
3. "Çocuk Hakları Neden Önemlidir?" metni okunur. Sebep-sonuç yapısını gösteren dil ve anlam ipuçları belirlenerek metnin baskın yapısı seçilir.
4. Sebep-sonuç yapısından hareketle metnin ana düşüncesini taşıyan önemli sebep ve sonuç bilgileri belirlenir, bilginin önemli sayılma nedeni metin yapısıyla ilişkilendirilir.
5. Bir sebep ile onunla ilişkili bir sonuç eşleştirilir ve aralarındaki nedensel bağ öğrencinin kendi cümlesiyle açıklanır.
6. Çalışma Ek-2'deki cevap örneklerinden yararlanılarak Ek-3'teki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ölçüt bazlı geri bildirimden sonra geliştirilmesi gereken bölümün yeniden düzenlenmesine fırsat sağlanır.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin çalışma kâğıdındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin kanıt
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Sebep-sonuç yapısının ipuçlarını doğru kullanarak metindeki önemli bilgileri seçmiş ve eşleştirdiğin sebep ile sonuç arasındaki ilişkiyi açık biçimde açıklamışsın. Bir sonraki metinde aynı yöntemi farklı bir sebep-sonuç zincirine uygulaman uygun olabilir.
Gelişmekte	Metnin sebep-sonuç yapısını fark etmiş ve yapı ile ilişkili önemli bilgileri seçmişsin. Seçimlerinden biri ana düşünceyi taşımayan bir ayrıntı olmuş. Sebep-sonuç açıklamaların genel ifadelerden oluşuyor. Yeniden denemede "Bu bilgi çıkarılsa sebep-sonuç zincirinde ne kaybolur?" sorusundan yararlanarak seçimini yeniden gözden geçirmen uygun olabilir.
Başlangıç	Metinden bir sebep veya sonuç bilgisi belirlemen değerlendirilebilir bir başlangıç kanıtı sağlıyor. Metin yapısını ipucu olarak kullanma ve iki bilgi arasındaki ilişkiyi açıklama sınırlı kalmış. Bir sebep ile ona doğrudan bağlı tek bir sonucu eşleştirip "Bu nedenle…" yapısıyla ilişkiyi kurman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	İlgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir öğrenci kanıtı bulunmamaktadır. Yanlış fakat anlamlı bir deneme 0 olarak değerlendirilmez. Tek bir sebep-sonuç örneği verilebilir ve ilgili ölçüte yönelik yeniden deneme için fırsat sağlanabilir.

Önemli bilgi ile ayrıntıyı ayırt etmekte zorlanan öğrenciler için bir paragraftaki iki cümle karşılaştırılır: "Bu cümle çıkarılırsa sebep-sonuç zincirinde ne kaybolur?" sorusu kullanılır. Sebep ve sonuç için farklı işaretler/alt çizgiler kullanılabilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Daha kısa bir sebep-sonuç paragrafında "Sebep - Sonuç - Aradaki bağ" üç sütunlu örnek doldurulabilir. Ana metne geçildiğinde aynı şablon kullanılabilir.

Zenginleştirme

- Öğrenciden metindeki iki farklı sebep-sonuç çiftini seçmesi ve bu çiftlerin metnin ana düşüncesine katkısını karşılaştırması istenebilir.

EK-1 ÇALIŞMA KÂĞIDI

A. Hazırlık - Aşağıdaki haklardan çocuk haklarıyla ilişkili olduğunu düşündüklerinizi işaretleyiniz. Bu bölüm puanlanmaz.

☐ Alışveriş hakkı ☐ Yaşama ve gelişme hakkı ☐ Dinlenme ve oyun hakkı
☐ Eğitim ve sağlık hakkı ☐ Güvenlik hakkı ☐ Her istediğini yapma hakkı

ÇOCUK HAKLARI NEDEN ÖNEMLİDİR?

Dünyada her çocuk, sağlıklı ve mutlu bir şekilde büyüme hakkına sahiptir ancak bu hakların var olmasının ardında önemli sebepler yatmaktadır. Geçmişte birçok çocuk savaşlar, yoksulluk ve ihmal yüzünden eğitim alamamış; sağlık hizmetlerinden yararlanamamış ve çalıştırılarak çocukluklarını yaşayamamıştır. Bu olumsuzluklar çocukları korumaya yönelik hakların geliştirilmesine zemin hazırlamıştır.

Tarih boyunca birçok çocuk, yetişkinler tarafından alınan kararlardan olumsuz etkilenmiştir. Savaşlarda evlerini kaybeden veya ailelerinden ayrı düşen çocukların yaşadığı zorluklar, çocukların korunmasının uluslararası bir sorumluluk olarak ele alınmasına katkı sağlamıştır.

Eskiden çocukların düşüncelerinin yeterince önemsenmemesi, kendilerini ilgilendiren kararlarda söz sahibi olamamalarına yol açmıştır. Çocukların görüş bildirmesini güvence altına alan katılım hakkı ve okul meclisleri gibi uygulamalar bu ihtiyacın sonuçlarından biridir.

Bazı çocukların cinsiyetleri, engellilik durumları, etnik kökenleri veya ailelerinin ekonomik durumu nedeniyle eşit fırsatlardan yararlanamaması, ayrım gözetmeme ilkesinin önemini ortaya koymuştur. Böylece her çocuğun eşit haklara sahip olması gerektiği kabul edilmiştir.

Görüldüğü gibi çocuk haklarının ortaya çıkışı geçmişte yaşanan olumsuz deneyimlerle yakından ilişkilidir. Hakların bilincinde olmak hem kendi haklarımızı korumamızı hem de çevremizdeki çocukların haklarına saygı göstermemizi sağlar.

Komisyon

B. Metnin baskın yapısını seçiniz ve bu kararı vermenizi sağlayan bir ipucu yazınız.

☐ Sıralı-kronolojik ☐ Açıklayıcı ☐ Karşılaştırma-zıtlık ☐ Sebep-sonuç ☐ Problem-çözüm

Yapı ipucum: .....

C. Metin yapısından hareketle önemli sebep ve sonuç bilgilerini belirleyiniz.

Önemli sebep bilgisi	Bununla ilişkili önemli sonuç bilgisi

Ç. Tablodan bir sebep-sonuç çifti seçiniz ve aralarındaki ilişkiyi kendi cümlenizle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-2 CEVAP ANAHTARI / KABUL ÖLÇÜTLERİ

B. Metnin baskın yapısı sebep-sonuçtur. Uygun ipuçları; "bu durum ... yol açmıştır", "bu olumsuzluklar ... zemin hazırlamıştır", "böylece", "sonuçlarından biridir" gibi nedensel bağlardır.

C.

Sebep	Sonuç
Savaş, yoksulluk, ihmal nedeniyle çocukların eğitim/sağlık/korunmadan yoksun kalması	Çocukları korumaya yönelik hakların ve uluslararası sorumluluğun geliştirilmesi
Çocukların görüşlerinin önemsenmemesi	Katılım hakkının ve öğrenci temsilciliği benzeri uygulamaların gelişmesi
Eşit fırsatlardan yararlanamama	Ayrım gözetmeme ilkesinin önem kazanması

Ç. Öğrencinin metinden seçtiği farklı fakat anlamlı sebep-sonuç çiftleri kabul edilir. Ön bilgi hazırlık bölümü toplam puana katılmaz.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Metnin baskın sebep-sonuç yapısını belirleyebilir ve bu yapıyı gösteren dil/anlam ipuçlarını kullanabilir.
- Sebep-sonuç yapısından hareketle metnin ana düşüncesini taşıyan önemli sebep ve sonuç bilgilerini seçebilir.
- Birbiriyle ilişkili sebep ve sonuç bilgilerini eşleştirip aralarındaki nedensel bağı kendi cümlelerimle açıklayabilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç düzeyi sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Metin yapısını ipucu olarak kullanma (a)	Metnin baskın sebep-sonuç yapısını doğru belirler ve yapı kararını ilgili dil/anlam ipuçlarıyla destekler.	Sebep-sonuç yapısını doğru belirler ve uygun bir yapı ipucu gösterir, ipucunun yapı kararını nasıl desteklediğini açıklamaz.	Yönlendirmeyle sebep-sonuç yapısını veya bu yapıya işaret eden tek bir ilgili ipucunu belirler.	Metin yapısını kullanmaya ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Önemli bilgileri belirleme (a)	Sebep-sonuç yapısından hareketle metnin ana düşüncesini taşıyan önemli sebep ve sonuç bilgilerini seçer, seçimleri metinle ve yapı ile uyumludur.	Sebep-sonuç yapısıyla ilişkili önemli bilgileri seçer, seçimlerine bir ayrıntı karışır veya önemli sebep/sonuç bilgilerinden biri eksik kalır.	Yönlendirmeyle metinden sebep-sonuç yapısıyla ilişkili sınırlı fakat anlamlı bir önemli bilgi belirler.	Önemli bilgi belirlemeye ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.
Bilgiler arasındaki ilişkiyi ortaya koyma (b)	Birbiriyle ilişkili sebep ve sonucu doğru eşleştirir ve aralarındaki nedensel bağı kendi cümlesiyle açık ve tutarlı biçimde açıklar.	İlişkili sebep ve sonucu doğru eşleştirir, nedensel bağı açıklasa da açıklama metindeki ilişkinin yönünü tam olarak göstermeyen genel bir ifadeyle kalır.	Yönlendirmeyle tek bir sebep-sonuç eşleştirmesi yapar ve aralarındaki bağa ilişkin sınırlı fakat anlamlı bir açıklama sunar.	Bilgiler arası ilişkiye yönelik değerlendirilebilir kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 9
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	8-9 Yetkin | 5-7 Gelişmekte | 1-4 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir, yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

19. ETKİNLİK

TÜRKÇE / 7. SINIF

Tema-Beceri	6. Tema: Hak ve Sorumluluklar-Konuşma
Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri	T.K.7.16. Sözlü olarak tartışabilme *a) Düşüncelerini savunurken önermelerine yönelik mantıklı temellendirme yapar.* *b) Varsa söylenenlerdeki tutarsız, geçersiz görüş ve bilgiyi tespit eder.* *c) Doğru görüş ve bilgiyi kabul eder; tutarsız, geçersiz görüş ve bilgiyi çürütür.*

Etkinlik Adı: Farklı Görüşler, Güçlü Gerekçeler

Kullanılacak Materyaller

Tartışma Durumu ve Hazırlık Formu (Ek-1)

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı (Ek-2)

Etkinlik Uygulama Yönergesi ve Aşamaları

1. Etkinliğin amacı ve Ek-2'deki başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır. Düzeylerin ne anlama geldiği açıklanır.
2. Ek-1'deki Tartışma Durumu ve Hazırlık Formu dağıtılır. Durum incelenir, birbirine karşıt iki görüş belirlenir ve savunulacak görüş seçilir.
3. Seçilen görüş için "Görüşüm / önermem - Gerekçem - Dayanak / örnek" alanları kullanılarak mantıklı bir temellendirme hazırlanır. Görüş, gerekçe ve dayanak arasındaki ilişkinin açık olması beklenir.
4. Benzer görüşü savunan öğrenciler gruplandırılır ve tartışma yürütülür. Farklı görüşlere saygı, söz sırasını gözetme ve kişiye değil görüşe odaklanma kuralları hatırlatılır; değerlendirme T.K.7.16'nın süreç bileşenlerine odaklanır.
5. Karşı görüş dinlenirken doğru/geçerli bulunan bir görüş veya bilgi ile tutarsız/geçersiz bulunan bir görüş veya bilgi Ek-1'e not edilir. Doğru olanın neden kabul edildiği, geçersiz olanın ise hangi gerekçeyle çürütüldüğü sözlü olarak açıklanır.
6. Sözlü tartışma performansı Ek-2'deki analitik dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Ek-1'deki hazırlık notları gerektiğinde destekleyici kanıt olarak kullanılır. Ölçüt bazlı geri bildirim verilir ve gerekli görülen tartışma davranışının kısa bir bölümde yeniden denenmesine fırsat verilir.

Geri Bildirim ve Yönlendirme

Geri bildirim, hazır cümlelerin öğrenciye aynen verilmesi biçiminde kullanılmaz; öğrencinin sözlü tartışma performansındaki kanıta göre uyarlanır. Her geri bildirim üç öge içerir:

- Güçlü yön ve buna ilişkin sözlü performans kanıtı
- Gelişim ihtiyacı ve ilgili değerlendirme ölçütü
- Öğrencinin hemen uygulayabileceği tek ve açık sonraki adım

Düzey	Göreve Özgü Geri Bildirim Örneği
Yetkin	Savunduğun görüşü birbiriyle tutarlı gerekçeler ve uygun dayanaklarla temellendirmen güçlü yönlerinden biri. Karşı görüşte doğru bulduğun bilgiyi açıkça kabul etmiş, sorunlu bulduğun görüşü de neden geçersiz olduğunu gösteren bir gerekçeyle çürütmüşsün. Bir sonraki tartışmada karşı görüşün en güçlü gerekçesini önce tarafsız biçimde özetleyip ardından yanıtlaman tartışmanı daha da nitelikli hâle getirebilir.
Gelişmekte	Görüşünü destekleyen bir gerekçe sunman ve karşı görüşte doğru/geçerli bir noktayı ayırt etmen güçlü bir başlangıç. Sorunlu bulduğun görüşü belirlemişsin ancak neden geçersiz olduğunu gösteren dayanak henüz yeterince açık değil. Kısa yeniden denemede yalnız bu noktayı "Bu görüşe katılmıyorum çünkü ..." biçiminde bir gerekçe ve uygun dayanakla tamamlaman uygun olabilir.
Başlangıç	Savunacağın görüşü belirtmen ve karşı görüşten bir ifadeyi doğru veya sorunlu olarak ayırt etmeye başlaman değerlendirilebilir bir kanıt sağlıyor. Görüşünün gerekçesi ve karşı görüşe verdiğin yanıt henüz sınırlı. Önce görüşünün yanına tek bir "çünkü" gerekçesi ekleyip ardından karşı görüşteki tek bir ifadeye neden katıldığını veya katılmadığını kısa biçimde açıklaman uygun olabilir.
0 - Performans Gözlenmedi	Bu etkinliğin ilgili ölçütüne ilişkin değerlendirilebilir sözlü performans kanıtı bulunmamaktadır. Kısa bir örnek tartışma örneği verilebilir, ardından tek bir görüş-gerekçe ilişkisi veya tek bir karşı görüş ifadesi üzerinden yeniden deneme için fırsat sağlanabilir.

Gerekçe üretmekte zorlanan öğrenciye "Bu görüşü hangi nedenle savunuyorsun?", geçersiz görüşü ayırt etmekte zorlanan öğrenciye "Bu ifade hangi bilgiye veya varsayıma dayanıyor?" soruları yöneltilebilir.

Öğrenci önce doğru/geçerli bulduğu bir noktayı belirleyip kabul etmeyi, ardından tek bir sorunlu noktayı gerekçeyle çürütmeyi yeniden deneyebilir.

Farklılaştırma

Destekleme

- Tartışma öncesinde "Görüşüm - Gerekçem - Dayanağım/Örneğim" ile "Karşı görüşte kabul ettiğim nokta - Çürüttüğüm nokta" alanlarından oluşan kısa hazırlık formu kullanılabilir. Konuşma başlangıçları örnek olarak verilebilir.

Zenginleştirme

- Öğrencilerden karşı grubun en güçlü gerekçesini tarafsız biçimde özetlemeleri, bu gerekçenin hangi yönünü kabul ettiklerini ve hangi yönünü çürüttüklerini açıklamaları istenebilir.
- Yeni bir öğrenme hedefi eklenmeden aynı tartışma becerisi derinleştirilir.

EK-1 TARTIŞMA DURUMU VE HAZIRLIK FORMU

Durum

Bir öğrenci, okul bahçesinde arkadaşlarıyla eğlenirken çektiği bir videoyu arkadaşlarından izin almadan kendi sosyal medya hesabında paylaşır. Videoda komik duruma düşen bir arkadaşı bu duruma üzülür ve videonun silinmesini ister. Paylaşımı yapan öğrenci ise "Bu benim profilim, ifade özgürlüğüm var." diyerek kendini savunur.

A. Durumdan hareketle birbirine karşıt iki görüşü belirleyiniz ve savunacağınız görüşü seçiniz.

1. Görüş: .....

2. Görüş: .....

Savunacağım görüş: .....

B. Görüşünüzü mantıklı biçimde temellendirmek için hazırlık yapınız.

Görüşüm / önermem	Gerekçem	Dayanak / örnek

C. Tartışma sırasında karşı görüşü dinleyiniz ve aşağıdaki alanları not alınız. Ardından bunları sözlü olarak açıklayınız.

Karşı görüşteki ifade	Kararım	Neden / vereceğim yanıt
	Doğru/geçerli bulduğum	
	Tutarsız/geçersiz bulduğum	

Tartışma kuralı: Farklı görüşlere saygılı bir dil kullanınız, söz sırasını gözetiniz ve kişiye değil görüşe odaklanınız. Bu kurallar tartışmanın sağlıklı yürütülmesi içindir, analitik dereceli puanlama anahtarı öğrenme çıktısının a-b-c bileşenlerine odaklanır.

EK-3 ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Başarı Ölçütleri:

- Savunduğu görüşü konuya uygun gerekçe ve dayanak/örneklerle mantıklı biçimde temellendirebilir.
- Karşı görüşteki tutarsız veya geçersiz görüş ve bilgiyi belirleyip neden sorunlu olduğunu açıklayabilir.
- Karşı görüşteki doğru veya geçerli görüş ve bilgiyi ayırt edip neden kabul ettiğini açıklayabilir.
- Tutarsız veya geçersiz görüşü uygun gerekçe ve dayanakla çürütebilir.

Başarı ölçütleri uygulama öncesinde öğrencilerle paylaşılır.

Performans düzeyleri en yüksekten en düşüğe sıralanmıştır. Başlangıç sınırlı fakat anlamlı performansı, performans gözlenmedi yalnız ilgili ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmamasını gösterir.

Ölçüt	3 - Yetkin	2 - Gelişmekte	1 - Başlangıç	0 - Performans Gözlenmedi
Görüşünü mantıklı temellendirme (a)	Savunduğu görüşü konuya uygun bir gerekçe ve dayanak/örnekle temellendirir, görüş-gerekçe-dayanak bağlantısını açık ve tutarlı biçimde kurar.	Görüşüne uygun bir gerekçe ve dayanak/örnek sunar, gerekçenin görüşle bağlantısı açıktır ancak dayanağın gerekçeyi nasıl desteklediği tam açıklanmaz.	Yönlendirmeyle görüşüyle ilişkili bir gerekçe sunar, dayanak/örnek bağlantısı henüz kurulmamıştır.	Görüşünü temellendirmeye ilişkin değerlendirilebilir sözlü kanıt bulunmaz.
Tutarsız / geçersiz görüş ve bilgiyi tespit etme (b)	Karşı görüşteki tutarsız/geçersiz bir görüş veya bilgiyi doğru belirler; hangi bilgi, varsayım veya çelişki nedeniyle sorunlu olduğunu açıklar.	Sorunlu görüş veya bilgiyi doğru belirler, neden sorunlu olduğuna ilişkin açıklama vardır ancak sorunun kaynağı tam açık değildir.	Yönlendirmeyle sorunlu bir ifadeyi belirler ve neden sorunlu olduğuna ilişkin kısa bir açıklama yapar.	Tutarsız/geçersiz görüş veya bilgiyi tespit etmeye ilişkin değerlendirilebilir sözlü kanıt bulunmaz.
Doğru görüş ve bilgiyi kabul etme (c)	Karşı görüşteki doğru/geçerli bir noktayı ayırt eder, açıkça kabul eder ve bunu neden doğru/geçerli bulduğunu ilgili bilgiyle açıklar.	Doğru/geçerli noktayı ayırt edip kabul eder, kabul gerekçesi vardır ancak dayanağı tam açık değildir.	Yönlendirmeyle doğru/geçerli bir noktayı ayırt edip kabul eder, kabul gerekçesi kısa veya geneldir ve bir dayanakla desteklenmez.	Doğru görüş veya bilgiyi kabul etmeye ilişkin değerlendirilebilir sözlü kanıt bulunmaz.
Geçersiz görüşü çürütme (c)	Tutarsız/geçersiz görüşü sorunun kaynağını gösteren bir gerekçe ve uygun dayanak/örnekle çürütür, karşı yanıtı görüşle doğrudan ilişkilendirir.	Geçersiz görüşe doğrudan karşı bir gerekçe sunar ve uygun bir dayanağa değinir fakat görüşü çürütmek için gerekli dayanak tam açıklanmaz.	Yönlendirmeyle sorunlu görüşe karşı kısa bir gerekçe sunar, dayanak/örnek bağlantısı henüz kurulmamıştır.	Geçersiz görüşü çürütmeye ilişkin değerlendirilebilir sözlü kanıt bulunmaz.

Toplam Puan	..... / 12
Genel Düzey	☐ Yetkin ☐ Gelişmekte ☐ Başlangıç ☐ Performans Gözlenmedi
Önerilen Puan Aralıkları	10-12 Yetkin | 6-9 Gelişmekte | 1-5 Başlangıç | 0 Performans Gözlenmedi (yalnızca bütün ölçütlerde değerlendirilebilir kanıt yoksa)
Açıklama	Toplam puan genel bir görünüm sağlar. Geri bildirim, destekleme, zenginleştirme ve izleme kararları ölçüt profiline göre verilir. Bir ölçütte 0 yalnız o ölçüte ilişkin değerlendirilebilir kanıt bulunmadığını gösterir; yanlış veya zayıf ancak değerlendirilebilir sözlü performans başlangıç düzeyi kapsamında ele alınır. Genel 0 düzeyi yalnız bütün ölçütlerde kanıt yoksa kullanılır.

ÇÖZÜM

VİDEO

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

7. Sınıf Türkçe Ölçme ve Değerlendirme Kılavuz Kitapları (2026-2027)

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net